

Τὸ σπῆζι τοῦ
Τῶιδίου

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ή Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ

«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή Έπιτροπή Έντεταλμένων
Κυριών ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ήρώδου Ἀττικού 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1951

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 48 (24)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Όργανισμοί, Τράπεζαι, Έταιρείαι... Δρχ. 100.000
Δήμοι και Κοινότητες άνω των 5.000 κατοί-
κων και Ιδιώται > 50.000
Λοιποί Δήμοι και Κοινότητες και Σχολεία > 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Όδηγοί, Στρατιώται > 10.000
Έξωτερικού: Δολλάρια 5 ή Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Υπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθήναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατιάτας, Μενελάου 9, Ἀθήναι

ΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΒΑΣΤΑ Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟ ΜΩΡΟ

Βαστά ή μητέρα τό μωρό
στήν άγκαλιά της.
Τό γάλα της πιό γλυκερό
ή τά φιλιά της;

Στέκει ό πατέρας στο πλευρό,
λίγο πιό πέρα,
και μιά κοιτάζει τό μωρό,
μιά τη μητέρα.

Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Άλέκος: Γιατί ό σκύλος κρατάει την
γλώσσα του έξω από τό στόμα του;
Άντώνης: Για νά φέρη Ισορροπία την
ούρά του.

Ή Μπέμπα θέλει ν' αιάψη την λάμπα
μά δεν βρίσκει τά σπέρτα. Και ό μικρός
Γιώργος της λέει: Μά άναψε πρώτα την
λάμπα νά δής.

Μπαμπάς: Προσέχετε τά παλιά και
λερωμένα βιβλία γιατί έχουν μικρόβια.
Ό Άντωνάκης: Μη φοβάσαι μπαμπά
και δεν πιάνω ποτέ μου βιβλίο.

Γιώργος: Τη νύχτα μαμά, θά έκανε
φαίνεται πολλή ζέση.

Μαμά: Που τό κατάλαβες;
Γιώργος: Δέ βλέπεις πού ή χλόη εί-
ναι ιδρωμένη!

Μαμά: Ή Έλένη έχει τό στόμα του
πατέρα της και τά μάτια του παπού της.
Ένώ από μέσα δεν έχει τίποτα.

Έλενίτσα: Τι λές μαμά; Τό φουστάνι
πού φορώ δικό σου δεν είναι;

Καθηγητής: Ό αριθμός 91 τί είναι
Άλέκο;

Άλέκος: Ό αριθμός του σπιτιού μου
κύριε Καθηγητά.

Μαμά: Τοτό γιατί είσαι έτσι χάλια
μήπως έπεσες; Κρίμα και φοροῦσες τό
καινούργιο σου παντελόνι.

Τοτός (κλαίοντας): Τό ξέρω μαμά
άλλά δεν πρόλαβα νά τό βγάλω την
ώρα πού έπεφτα.

Ρωτούν τον Βαγγέλη αν έχη καλή θέ-
ση μεταξύ των συμμαθητών του.

Βαγγέλης: Καλή, λέει; Είμαι κοντά
στην πόρτα και φεύγω πρώτος όταν τε-
λειώση τό μάθημα.

Μαμά: Γιατί Άντώνη έφαγες τό γλυ-
κό.

Άντώνης: Για νά βγάλω μιά μύγα
πού ήταν στο κάτω μέρος του κουτιού.

Τά έστειλαν οι
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
και ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΤΕΛΗΣ
Μαθηταί
(Δ' και Ε' Γυμνασίου Σουφλίου)

ΟΔΗΓΙΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

Τό «Σπίτι του Παιδιού» συνιστά
στούς φίλους του νά μην άλληλογρα-
φούν άπ' ευθείας αλλά μέσω του περι-
οδικού. Ή Διεύθυνση του «Σπιτιού του
Παιδιού» δεν έχει καμμία ευθύνη για
άλληλογραφία πού δεν περνάει από τό
δικό της έλεγχο.

Τά ψευδώνυμα, ανεξάρτητα με την ήμε-
ρομηνία πού έχουν έγκριση δεν ισχύουν
από 1ης Ιανουαρίου 1952. Όσοι θέ-
λουν νά τά διατηρήσουν οφείλουν νά τά
ανανεώσουν μέχρι της 31 Ιανουαρίου
τό άργότερον στέλνοντας τά στοιχεία
τους και 2.000 δραχ. Πρέπει νά αναφέ-
ρουν όνομα, πατρώνυμο, επώνυμο, ίδι-
ότητα: Μαθητής ή τεχνίτης ή υπάλλη-
λος κλπ. Ἀν είναι μαθητής τάξη και
σχολείο, ηλικία και διεύθυνση. Πλήρη
διεύθυνση, Αίτηση ανανεώσεως ή κατα-
θέσεως νέου ψευδωνύμου πού δεν θά
συνοδεύεται με τά στοιχεία αυτά, δεν
θά λαβαίνεται υπ' όψη. Κάθε φίλος
του περιοδικού, ανεξάρτητα αν είναι
ή όχι συνδρομητής έχει δικαίωμα νά
πάρη ένα ή περισσότερα ψευδώνυμα.
Πρέπει για κάθε ένα άπ' αυτά όμως νά
καταβάλη 2.000 δραχμές.

Παρακαλώ τούς φίλους μου νά προ-
σέχουν όταν μου γράφουν: Νά γρά-
φουν σε χωριστό χαρτί τό γράμμα
τους, σε χωριστό τίς συνεργασίες, σε
χωριστό τίς άγγελίες, σε χωριστό χαρ-
τί κάθε θέμα. Έτσι διευκολύνουν και
τον άρχισυντάκτη και τόν έαυτό τους.
Γιατί ή δουλειά τους θά διεκπεραιωθεί
μιά ώρα άρχήτερα.

Όποιος στέλνει λεπτά πρέπει, είτε
στο άπόκομμα της έπιταγής, είτε στο
γράμμα του νά σημειών λεπτομερώς
γιατί μάς τό στέλνει. Μάς βοηθι στη
δουλειά μας και έξυπηρετεί και τόν
έαυτό του. Γιατί έτσι ή υπόθεσή του
θά διεκπεραιωθεί πιό γρήγορα.

Οί συνδρομές είναι προπληρωτές.
Κανένας συνδρομητής δεν γράφεται
αν δεν καταβάλη τη συνδρομή του.

Όσοι από τούς παλιούς συνδρομη-
τές δεν μάς έστειλαν τη συνδρομή τους
ή δεν μάς την στείλουν μέχρι 20 Δε-
κεμβρίου, θά διαγραφούν από 1ης Ια-
νουαρίου 1952. Σε όσους έχουν πληρώ-
σει τη συνδρομή του 1951 θά συνεχισθή
ή άποστολή του περιοδικού. Οφείλουν ό-
μως νά στείλουν τό ταχύτερο τη νέα
συνδρομή τους. Ἀλλοιώς θά διαγραφούν
από 1ης Μαρτίου, χωρίς βέβαια νά ά-
παλλάσσονται από την υποχρέωση νά
καταβάλουν τη συνδρομή τους.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΤΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΜΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Τὰ παιδιά τῆς Ἑλλάδος εὐχονται εἰς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων του, Χρόνια Πολλά.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Στο σπίτι του παπού γίνονται οι προετοιμασίες για τις γιορτές, τις μεγάλες γιορτές που μας έρχονται... Καθένας και κάτι κάνει. Ο παπούς έχει φροντίσει για τα περισσότερα... Πώς θα πάη το στάρι στο μύλο για να γυρίση πιο γρήγορα το ζεύρι για τα χριστόψωμα. Για τον άσβεστη που θ' ασπρίσουν το σπίτι και θα μωροφήνουν την αύλη... Για τις τόσες και τις τόσες προμήθειες. Έχει αγοράσει και δυο γαλοπούλες. Μά και τις δύο τις περιποιείται η Τασία. Και τη γνωρίζουν ώρα και μόλις την δούν να φτάνη με τα καρύδια στις τσέπες της, τρέχουν κοντά της με τα γλου - γλου τους, σαν να της μιλούν και να την ευχαριστούν για τις φροντίδες της.

Μά και τα άλλα αδελφία φροντίζουν. Με τις οδηγίες του παπού επιδίδονται στο εύρησμα της αύλης. Να τα περιποιηθούν όλα. Να μαζέψουν κάτι πετρίτσες από δω ή από εκεί.

Σήμερα όλοι, ο παπούς και τα τρία αγγιόνα του βρίσκονται στην αύλη. Καταγράφουν το πρόγραμμα των γιορτών. Καθένας αναλαμβάνει κι' ένα τομέα. Ο Κωστάκης θα φροντίσει για το ζύνημα πρωί - πρωί για την εκκλησία. Η Τασία θα φροντίσει για τα εορταστικά ρούχα όλων. Να είναι ολοκάθαρα και σιδερωμένα στην ώρα τους. Κι' ο Γιώργος να φροντίσει να φθάσουν στο σπίτι όλα τα ψώνια που παράγει ο παπούς, στον μπακάλη, στο χασάπη, το μανάβη...

— Δέν μου λές, παπού, ρώτησε σε μια στιγμή η Τασία: Οί αρχαίοι είχαν Χριστούγεννα;

— Γέλασε δυνατά ο Κωστάκης με την ερώτηση της Τασίας.

— Τ' είν' αυτά που ρωτάς, βρέ παιδί μου; Μπορούσε να γιόρταζαν Χριστούγεννα οι αρχαίοι... αφού ο Χριστός δεν είχε αλε τελεία και παύλα του Χριστού των αρχαίων προγόνων μας...

— Την έπαβε, δέκαψε γελώντας κι' ο Γιώργος, σαν τον Παπατρέχα του Κοραή!

— Δηλαδή, ρώτησε ο Κωστάκης.

— Δεν το ξέρεις; Έκαμε ο Γιώργος.

— Πές το έσυ που το ξέρεις, παπατήσε ο παπούς, που δεν γελούσε, όπως οι άλλοι εις βάρος της καυμένης της Τασίας έβλεπε άμילהτη έπειτα από την άνοη ερώτησή της.

— Νά, είπε ο Γιώργος. Στη Βολισσό, η Χίο, είχε πάει ο Κοραής για να συμψηφίση την εργασία του για τον Όμηρο. Μά ο παπά - Τρέχας, ο έφημέριος του οριού ρώτησε τον Κοραή αν ο Όμηρος αν Χριστιανός... Και ήταν μεγάλη η έκρηξη του όταν έμαθε πως ο Όμηρος δεν αν αφού έζησε τόσες εκατοντάδες χρόνια προ Χριστού... Μά ο άγαθος παπάς αν μπορούσε να καταλάβη πως ο Όμηρος αν ήταν Χριστιανός. Και για να μη χαθεί το χατήρι του Κοραή, ευχήθηκε στο έο να συγχωρήση τον ποιητή της Ιλιάδας της της Οδύσσειας για το τρομερό αν αυτό άμάρτημα...

— Έτσι είναι, είπε ο παπούς!.. 'Η Τασία ρώτησε κάτι που βέβαια δεν ήταν σωστό. Μά οι αρχαίοι είχαν κι' αυτοί τα... Χριστούγεννά τους!

— Είχαν τα Χριστούγεννά τους;

— Ακριβώς, είπε σοβαρά ο παπούς. Δεν τα έλεγαν βέβαια Χριστούγεννα! Έπε μπορούσαν να είναι. Μά ήταν ακριβώς ο Δεκέμβριος ή εποχή που έγεννάντο 'Ηλιος. Ήταν ή εποχή του χειμερινού ισοτροπίου. Ήταν ή γέννησις του ήλιου.

του 'Ηλιου. Και γιορτάζονταν σε ήμερα που αντίστοιχούσε με τις 25 Δεκεμβρίου...

— Στις 25 Δεκεμβρίου; ρώτησαν τα παιδιά όλα μαζί.

— Ακριβώς!... Και μη σ'ας φανή παράδοξο αν ο Θεάνθρωπος ήλθε την ίδια εποχή που οι αρχαίοι γιόρταζαν τα γενέθλια του 'Ηλιου τους... Ήταν κι' αυτός 'Ηλιος... Ο μεγάλος όμως 'Ηλιος, ο έξουσιαστής των 'Ηλίων του σύμπαντος...

— Έτσι δεν το λέει, παπού, και το άπολυτικό των Χριστούγεννων;

— Νά το πώ, παπού; ξεβαρρεύτηκε η Τασία.

— Πές το.

— 'Η Γέννησις σου, Χριστέ ο Θεός ήμων ανέτειλε τώ Κόσμω τώ φώς τώ της Γνώσεως. 'Εν αυτή γάρ, οί τοίς άστροις λατρεύοντες υπό άστέρος έδιδάσκοντο, Σε προσκυνείν τον 'Ηλιον της Δικαιοσύνης και Σε γινώσκειν έξ ύψους 'Ανατολήν, Κύριε. Δόξα Σοι!...

— Προσέξτε!... είπε ο παπούς. Ήλθε ο Χριστιανισμός για να καταρρίψη τις ειδωλολατρικές γιορτές και στη θέση του «'Αήττητου 'Ηλιου», βάζει τον «'Ηλιο της Δικαιοσύνης», τώ Μεγάλο 'Ηλιο, την 'Ανατολή την έξ ύψους. Τον Κύριό μας, τον 'Ιησού Χριστό!...

Και πάλαιψε — συνέχισε ο παπούς — παιδιά μου, ή Χριστιανική θρησκεία να ξεριζώσει από τις συνήθειες των 'Ελλήνων Χριστιανών τις ειδωλολατρικές αυτές γιορτές που είχαν την αρχή τους στην 'Ελληνική Μυθολογία... Είχε ο Χριστιανισμός επικρατήσει σ' όλη την 'Ελλάδα κι' οί Χριστιανοί γιόρταζαν ακόμα τις εορτές... Τά στανιοί γιόρταζαν ακόμα την εορτή των Κρόνια, τά Σατουρνάλια, την εορτή των Καλανδών... Και ήλθαν τά Χριστούγεννα για να τις αντικαταστήσουν.

— Οί Χριστιανοί δεν γιόρταζαν από την αρχή τά Χριστούγεννά τους, παπού; ρώτησε ο Γιώργος.

— Όχι, παιδί μου. Μόλις στά τέλη του Δ' αιώνα μετά Χριστό καθιερώθηκε ή Γιορτή των Χριστούγεννων από την 'Εκκλησία. Παρ' όλα αυτά οί «έθνικες» εκείνες γιορτές, δηλαδή οί ειδωλολατρικές, εξακολουθούσαν ακόμα στην 'Ελλάδα.

— Μά πως τις άφηναν οί Πατριάρχαι; ρώτησε ο Γιώργος.

— Είχε τόσο πολύ παραγίνει τώ κακό, είπε ο παπούς, που ή δη Οικουμενική Σύνοδος που συνήλθε εις Τρούλλον άναγκάσθηκε στά 692 μ. Χ. να άπαγορεύση όλες αυτές τις ειδωλολατρικές γιορτές. Και καθώριζε και ποινές. 'Αν την άπαγόρευση αυτήν την παρέβαινε κανένας παπάς, «καθ' ηρείτο».

— Τί θα πη «καθ' ηρείτο», παπού;

— Τού έβγαζαν τά ράσα, τού έκοβαν μαλλιά και γένεια και δεν τού επέτρεπαν πιά να ιερούρη. Και αν ήταν λαϊκός άφωριζόταν...

— Και έπαφσαν από τότε οί ειδωλολατρικές γιορτές;

— Όχι, παιδί μου... Ήταν τόσο μεγάλη ή δυναμη της συνήθειας που και μέσα στίς εκκλησίες ακόμη έφταναν τά ειδωλολατρικά έθιμα. Και οί παπάδες τά έδέχοντο γιατί ακριβώς ήσαν και αυτοί δούλοι της παλαιάς συνήθειας...

— Είμαστε, λοιπόν, εύτυχεις έμεις, παπού, που δεν έχουμε τις παλαιές αυτές συνήθειες.

— Και φυσικά. Γιατί έμεις πιά γιορτάζουμε τά Χριστούγεννά μας και τις άλλες Χριστιανικές γιορτές μας με την τάξη που

Πέρναγαν, λέει, τά χρόνια...

Κι' έκλεισαν τά δάκρυα τις πληγές, μά δεν τις γιάτρεψαν. Έμεινε μέσα τους τώ χτυπημένο αίμα και τώ πύο που έγινε από τον φαρμακερό ιδρώτα των γέρων.

Πέρναγαν... πέρναγαν τά χρόνια μετά από την μπόρα τή φριχτή!...

Κι' έμεινε ο κάμπος μισοζώντανος, με μόνη του ζωή τις άσχημες πληγές που κάθε τόσο άνοιγαν!...

Πέρναγαν, λέει, τά χρόνια... Και να πού έκανε ξανά μία λιακάδα πρωτόφανη σαν την προτερινή!

Ο κάμπος άρχισε ν' άνασαινη!...

Ξάφνου κάτι... μά κάτι καινούργιο έγινε!

Ακούστηκε από μακριά ένα τραγούδι — ίδιο χερουδικό —, ένα τραγούδι άνακατωμένο με γέλια βροντερά.

Φάνηκε τότε ένας στρατός πούρχόταν από πέρα, ένας στρατός πούμοιαζε θαλασσα που την μπασιζεί σοροκάδα! Μία πλημμύρα ζωής! Και λευκάθηκε ο κάμπος, από ξινάρια και φτωάρια κι' αλέρια που λάμπανε στον ήλιο. Γιόμισ' ο κάμπος φώς από μέτωπα νεανικά!...

Ήταν έξαίσιο τώ θέαμα!...

Λύγισαν όλοι τά γερά κορμιά τους κι' άκούστηκε μία λαφρία άνάσα, πού φούντωσε σιγά - σιγά κι' έγινε τραγούδι κι' έγινε βροντή! Έγινε παιάνας!... Και τώ τραγούδι των νιών, έλεγε τώρα, για τους ξεριζωτές τού κακού, τους φυτευτές της αγάπης. Κι' αλήθεια! Στην άκρη τού κάμπου, άναψε τρανή φωτιά από τώ άγριοχόρτο που είχαν θεριέψει ρουφώντας τώ αίμα άπ' την καρδιά την τσακισμένη τού κάμπου... Έλεγε τώ τραγούδι πούχε για τον Τρανό και Γλυκό 'Αρχηγό, τον γεμάτο αγάπη. Και τώ τραγούδι πούχε γίνει βροντή πέρασε κάποιο λόγγο κι' έκανε τά κοτσύφια που σφύριζαν, να σωπάσουν. Πέρασε στεριές και θάλασσες... έφτασε πέρα... πέρα!...

Σηκώθηκαν έπειτα οί νιοί, αφού γιάτρεψαν τόν κάμπο και στήλωσαν τή ματιά τους εκεί... εκεί που έφτανε τώ τραγούδι τους!...

Κι' είχαν καθρεφτισμένη τρανή λαχτάρα στά μάτια τους...

Τή λαχτάρα της καινούργιας ζωής!...

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

Προαιρετικές εισφορές

Έλάβαμε τις παρακάτω προαιρετικές εισφορές:

Σίδηρης Πολυχρόνης	3.000
Μιχ. Λιάδης	1.000
Κων. Β. Καραστάθης	500
Παναγιώτης Καψάλης	1.000
Παύλος Βασιλειάδης	5.000

καθώρισαν οί πατέρες της 'Εκκλησίας και δεν κάνουμε καμιά σύγχυση μεταξύ τού 'Ηλιου και τού πραγματικού 'Ηλιου της Δικαιοσύνης που φώτισε τόν κόσμο με τις μεγάλες, τις θεϊκές του, τις αιώνιες αλήθειες.

— Μά δεν μάς είπες, παπού, για τις γιορτές αυτές των αρχαίων...

— Θα σ'ας μιλήσω καμιά μέρα, παιδιά μου, είπε ο παπούς. Θα σ'ας τις πώ για να δήτε τή διαφορά. Τή διαφορά των Χριστιανικών εορτών με εκείνες που είχαν βάση μία ψεύτικη θρησκεία.

A. K. M.

Τι νά γνωρίσουμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Χριστούγεννα στὴν Κρήτη

— Προτιμῶ μετὸ πλοῖο, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Ἐτσι θὰ νοιώσουμε πιὸ πολὺ τὸ ταξίδι.

— Ἄν ἤξερες τί θὰ πῇ Κρητικὸ πέλαγος μέσα στὸ Δεκέμβρη, δὲ θάκανες τέτοια πρόταση, εἶπε ὁ Θεῖος Βρασιδᾶς. Μία φορά στὰ νειάτα μου, κατέβηκα στὴν Κρήτη τέτοιον καιρὸ, καλεσμένος κι' ἐγώ, σὰν κι' ἐσὰς ἀπὸ συγγενεῖς, νὰ περάσω μαζί τους τὶς ἑορτές, καὶ ποτὲ δὲ θὰ ξεχάσω ἐκεῖνη τὴν τρικυμία. Ξεκινᾶς μετὰ γαλήνη, νὰ ποῦμε, ἀπ' τὸν Πειραιᾶ, καὶ μόλις περάσης τὴ Μήλο καὶ κοντοσιμῶσης τὰ Κρητικὰ νερά, ἀνταριάζει τὸ πέλαγος — λές καὶ στήνουν πόλεμο μεταξὺ τους ὁ οὐρανὸς μετὰ τὴ θάλασσα. Φαντάσου, σὰν κόπασε τὸ κακὸ, ὁ καπετάνιος μετροῦσε τοὺς ναυτεὺς μήπως παράσυσαν τ' ἄγρια κύματα καινένα.

— Αὐτὰ εἶναι παλιά, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Τί θές νὰ πῇς δηλαδὴ; τὸν ἔκοψε ὁ Θεῖος Βρασιδᾶς ἀλλάξε τώρα ἡ θάλασσα; Ἐγὶνε μοντέρνα, πολιτισμένη;

— Ὅχι βέβαια, μὰ γίνανε πλοῖα μεγαλύτερα. Μὰ, τέλος πάντων, ὑποχωρῶ. Ὅσα τηλεφωνῶ νὰ μᾶς κρατήσουν τέσσερις θεσμοὶ στὸ ἀεροπλάνο πού φεύγει αὐριο τ' ἀπόγευμα γιὰ τὸ Ἡράκλειο.

— Ἐτσι μπράβο, εἶπε ὁ πατέρας μου. Νάμαι κι' ἐγὼ ἡσυχος πῶς σὲ μιάμιση ὥρα θάχετε φτάσει.

Ἐτσι κινήσαμε γιὰ τὴν Κρήτη τὴν ἄλλη μέρα ὁ Λεωνίδας μετὰ τὴ Μυρτούλα, ὁ Φάνης κι' ἐγώ.

Δὲν ξέρω ἂν ἔτυχε νὰ σὰς πῶ γιὰ τὴ γενεαλογία μου κι' ἔτσι δὲν τὸ ξέρετε βέβαια πῶς καταγομαι ἀπὸ τὴν Κρήτη. Ἡ γιαιγιά καὶ γι' αὐτὸ μητέρα, ἦταν Σπαρτιάτισσα καὶ ἔχω δευτερανῆψια. Μὰ τὸ αἷμα πού τρέχει στὶς φλέβες μου εἶναι κρητικὸ καὶ παρ' ὅλο πού ἔζησα ἀπὸ τὰ μικρά μου χρόνια στὴν Ἀθήνα, ἡ καρδιά μου πηδᾷ ὡς τὸν οὐρανὸ, σὰν ἀπὸ τὰ μικρά μου πηδᾷ τὴν Κρήτη. Ἡ μεγαλύτερη ἀκούσω τὸ ὄνομα Κρήτη. Ὁ Μερσμβέλλου, παντρεμένη μ', ἔναν δασκαλοῦ κι' ἐκεῖ πάμε τώρα νὰ περάσωμε τὰ Χριστούγεννα.

Ὁ Φάνης πού εἶχε πολὺ μελετήσει γιὰ τὰ πανάρχαια χρόνια τῆς Κρήτης καὶ ξέρεται ὅλος χαρὰ τὸ Μηνωϊκὸ πολιτισμὸ, εἶναι καὶ θαρρεῖ. Ζῇ μετ' ὄνειρο τῆς Κνωσοῦ καὶ στὴν Κρήτη.

Ποῦ τρέχει ὁ νοῦς σου Φάνη; τοῦ λέω. Κόϊτα τὰ πέλαγιά σου Φάνη; τὰ μάτια μας σὰν ἀνάγλυφα κατὰ ἀπ' τὰ μάτια μας σὺν ὅλοις χαρὰς! Δὲς τί μινιατοῦρες τῶν νησιῶν τους! Δὲς τί ἀσημαντὰ φαίνονται ὅλα τούτα μπροστὰ στὸν αἰθέρα πού σκίζουμε μετὰ τὸ σιδερένιο πούλι πού μᾶς μεταφέρει στὴν Κρήτη.

Εἰπάστε πρᾶσις τῶν Ἀθηναίων καὶ πᾶμε στοῦ Μίνωα τὸ παλάτι γιὰ νὰ πετύχουμε κάποια συνθήκη ἐμπορικὴ, λέει ὁ Φάνης σὰν ὄνειροπαρμένος. Μᾶς στέλνει ὁ Αἰγέας.

Μ' ἀεροπλάνο; σκάζει στὰ γέλια ὁ Λεωνίδας.

Μὲ λίγη φαντασία, ἀγαπᾷτε Λεωνίδα, θὰ αἰσθανθῇς τὰ φτερά τοῦ Ἰκάρου στοὺς ὤμους σου κλεινόντας τὰ μάτια. Τ' ἀεροπλάνο βλέπει πού τόσο καμαρώνει γι' αὐτὸ ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς, εἶναι ἰδέα παλιὰ καὶ σ' αὐτὰ τὰ πέλαγιά εἶχε τὸ πρῶτο θύμα.

— Ἄς εἶναι λοιπόν. Ταξιδεύουμε μετὰ τὰ φτερά τοῦ Δαίδαλου καὶ τοῦ Ἰκάρου, εἶπε ἡ Μυρτούλα μόνο πού ἐκείνοι τὰ φορέσαν γιὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Κρήτη κι' ἐμεῖς γιὰ νὰ πάμε σ' αὐτή.

— Ἄκου, Φάνη μου, εἶπα τότε κι' ἐγώ, μπορεῖ γιὰ χατήρι σου νὰ γενῶ καὶ ἀρχαία Ἀθηναία ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἀκόμα καὶ μὴ ἀπὸ τὶς ἐπτὰ νέες πού πηγαινάν νὰ τὶς φάῃ ὁ Μινώταυρος. Αὐτὸ ὅμως θὰ γίνῃ ἀργότερα, ὅταν πάμε ἐπίσκεψιν στὴν Κνωσσό. Γιὰ τὴν ὥρα, σὲ παρακαλῶ νὰ θυμηθῇς πῶς εἶναι παραμονὴ Χριστουγέννων καὶ πῶς πάμε στὴν ἀδερφή μου τὸ σπῆτι, γιὰ νὰ γιορτάσουμε τοῦ Χριστοῦ μας τὴ γέννηση.

— Δηλαδή, δὲ θὰ πάμε ἀμέσως στὴν Κνωσσό; εἶπε ὁ Φάνης.

— Φυσικὰ ὄχι. Πάμε στὸ Κάτω Χωριὸ δυὸ ἀλλόκληρες ὥρες μετ' αὐτοκίνητο ἀπ' τὸ Ἡράκλειο. Ἄφησε λοιπόν γιὰ τὴν ὥρα τὸ μικρὸ ἀρχαιολόγο καὶ γίνου ἕνας καλὸς χριστιανός.

— Στὸ ὑπόσχομαι, θεῖα εἶπε τ' ἀγόρι καὶ γιὰ ἀπόδειξιν ἀρχισε νὰ μουρμουρίζει τὰ κάλαντα.

Κοιμόμαστε βαρεῖα κουρασμένοι ἀπ' τὸ ταξίδι ὅταν ἀχολογοῦν οἱ καμπάνες γιορτάσιμες σὰ θριαμβευτικὸ ἐγεργήριο. Μία μεγάλη φωτιά ἀπὸ πουρναρόξυλα πού τρίβουν χαρούμενα στὸ τζάκι γεμίζει γλυκεῖα θαλπωρὴ τὸ μεγάλον πόρτεγο — τὸ σαλό-νι — ὅπου μᾶς ἔχουν κοιμίσει σὲ δυὸ θεώρατους καὶ πλατίους σοφάδες.

— Καλὴν ἡμέραν ἄρχοντες, ἂν εἶναι ὀρισμός σας, Χριστοῦ τὴ θεῖα Γέννηση νὰ πῶ σ' ἀρχοντικό σας!.

Εἶναι τὰ παιδάκια τῆς γειτονίας, πού χτυποῦν τὶς πόρτες μαζί με τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Ἐκκλησίας. Κρατοῦν μικρὰ σήμαντρα πού ἔχουν γλυκὰ κι' ὑποβλητικά. Ντὰ-ρα-ντάν! Ντὰ-ρα-ντάν.

Πεταγόμεστε ἀπ' τὸ κρεβάτι. Δὲν πρέπει νὰ χάσουμε τὴ λειτουργία τῶν Χριστουγέννων.

— Ντυθῆτε καλὰ μὴν κρυώσετε, λέει ἡ θεῖα Κατίνα, πού μᾶς φιλοξενεῖ. Κρατᾷ τὸ μικρὸ της, τὸ Μανωλιό, ἔχει τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ κι' εἶναι ἐξ ἡμῶν νεογέννητο — καὶ στὰ μάτια μας μετὰ τὴν ἀσπρὴ ἐσάρπα της χαμηλὰ ὡς τὰ μάτια, φαντάζει σὰν Παναγίτσα.

— Χρόνια πολλὰ θεῖα Κατίνα. Νὰ ζήσῃ τὸ Μανωλιό, νὰ τὸν δῇς καλληκάρη.

Στὴν ἐκκλησιὰ — εἶναι ἀκόμα ὁρθρος βαθὺς — κάνεϊ ζέστη ἀπ' τὶς ἀνάσεις τοῦ κόσμου. Στεκόμαστε διπλά στὶς κολώνες κι' ὅλα τὰ μάτια καρφώνονται ἐπάνω μας. Ὁ ψάλτης, ἕνα γλυκὸφωνο παλληκάρη, βάζει τὰ δυνατὰ του γιὰ χάριμα.

— Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε! Ὁ ἐπίτροπος ἀνάβει τοὺς πολυέλαιους ὅλους. Ὁ κόσμος σταυροκοπιέται μ' εὐλόγια. Ὁ μικρὸς Χριστοῦλης χαμογελά μέσ' στὴ φάτνη.

Παίρνουμε ἀντίδωρο καί, στὴν πόρτα τῆς ἐκκλησίας, μᾶς προσμένουν οἱ χωριανοὶ νὰ μᾶς πούν τὸ «καλὸς ὥρισσε». Δὲν προφταίνουμε νὰ δεχόμεστε προσκλήσεις. Τί φιλόξενος κόσμος!

Καθὼς δγαίνουμε στὸ προαύλιον, εἶναι νύχτα ἀκόμη. Σκίζοντας τὰ σύννεφα ἕνα ἄστρο μᾶς προβοδίζει. Ἐχομε τὴν αἴσθησιν

πῶς γυρίζουμε ἀπὸ τὸ σπῆλαιον τῆς Βηθλεὲμ. Μπαίνουμε στὸ σπῆτι χαράματα πιά. Τὰ βώδια μοικαιώνονται στὸ σταῖλο. Ἐχουν ξυπνήσει καὶ προσκαλοῦν τὸν ἀφέντη γιὰ νὰ τοὺς βάλῃ τροφὴ στὸ παχνί. Εἶναι τὸς οἰκεία μετὰ τὰ Χριστούγεννα ἡ φωνὴ τους.

Πίνουμε καφέ μετὰ Χριστόφωμο καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ φτάνουν δυὸ κοῦπες μεγάλες ἀχνιστὸ γάλα.

Ἐχει πιά ξημερώσει. Τὰ παιδιὰ γυρίζουν καὶ πάλι... Ὁλὴ τὴ μέρα θὰ λέν τὰ Χριστουγεννιάτικα κάλαντα. Πρέπει νὰ περάσουν ἀπ' ὅλες τὶς γειτονιές. Κανένα σπῆτι δὲν κλείνει τὴν πόρτα τοῦ στοῦς καλῶς τιστάδες. Τὸ μεσημέρι καθὼς τρώμε τὸ ψωτὸ γουρουνόπουλο ἀκούμε τὸ λυράρη ἀπὸ μακριά. Πεταγόμεστε στὴν πόρτα. Εἶναι οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ πού περνοῦν γιὰ νὰ πούν κι' ἐκείνοι τὰ κάλαντα.

Τοὺς γεμίζουμε τὰ μαντήλια καρύδια καὶ ἀμύγδαλα καὶ σταφίδες, τοὺς τραπέρνουμε καὶ ρακί. Εἶναι ὄλο κέφι. Πιεράζονται μετὰ τὸν καφέ καὶ φεύγουν, ἀφήνοντας χίλιες εὐχές.

— Σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι πούρθαμε πέτρα νὰ μὴ ραγίσῃ!.

Τ' ἀπόγευμα στὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ στήνεται χορός. Μὰ, πρὶν ἀπ' τὸ γλεντᾶν τὰ παιδιὰ μᾶς παρουσιάζουν ἕνα ταμπλό. Σ' ἕνα κασόνι, πού τοὺς ἔδωκε ὁ μπακάλης, γεμάτο μετὰ ἄχυρα, κοιμάται ἕνα ξανθὸ μωρουδάκι. Πάνω ἀπ' τὸ κασόνι σὲ στάσι προσοχῆς στέκεται ὁ Ἰωσήφ, ἕνας μαθητὴς ντυμένος μετὰ ἕνα μακρὸ Ἑβραϊκὸν τῶνα, καὶ μὴ μικροῦλα ντυμένη σὰν Παναγίτσα, σκάβει πάνω στὴν πρόχειρη φάτνη, χαμογελώντας στὸ μωρουδάκι.

Τὸ ὥραϊο ἐκεῖνο ταμπλό βιδᾷν διακόπτει ἄξαφνα ἕνα κοριτσίστικο κλάμα. Εἶναι ἀδελφοῦλα τοῦ «Ἰωσήφ», τὸ Κατερινιό, πού γνώρισε τὴν κούκλα τῆς μέσα στὴ φάτνη.

— Θέλω τὴν κούκλα μου! Θέλω τὴν κούκλα μου!

— Σούτ, τῆς λέει ἡ μητέρα τῆς ἐνῶ τὸ ἀκροατήριον σκάζει στὰ γέλια.

Ἡ χορωδία τῶν μαθητῶν μᾶς ξαναφαίνεται στὴ σοβαρότητα. Φέλουν τὸ «Ἡ γέννησις Σου Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν» καὶ τὸ «Παρθένος σήμερον τὸν Ὑπερούσιον τίκτει».

— Ὁραῖα Χριστούγεννα! Δὲ θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ, λέει ὁ Φάνης. Μονάχα ἀνέμωσα στοὺς ἀπλούς ἀνθρώπους καὶ σ' ἄγρια παιδάκια γεννιέται ὁ Χριστός.

— Νά, ἀγόρι μου, ἔτσι εἶναι. Μὰ, κοίτα, ἀνάβει ὁ χορός. Ἀπὸ τούτῃ τὴ στιγμή ἀρᾷ τὰ μεσάνυχτα, θὰ γλεντᾷ τὸ χωριὸ τρισευτυχισμένο. Μέσα στὸ μόχθον τοῦ χρόνου, οἱ γιορτὲς εἶναι τὰ εὐχαιρίσματα διαλείμματα κι' ὁ ἀργότερος χαίρει μ' ὅλη τὴν καρδιά του. Ἐλα Μυρτούλα, σῶνουμε τὸ χορὸ.

Παίρνω τὴ Μυρτὴ καὶ πηγαίνουμε πρὸς τὸ λυράρη κάνεϊ τὰ καλλίτερά του. Ὁ λυράρης κάνει τὰ καλλίτερά του. Ἀπόψε θὰ γλεντῶμε ὥσπου νὰ ξερωρῶν, ψάλλουν οἱ νέοι.

— Καὶ τοῦ χρόνου παιδιὰ... Στὴν γεία μας, πίνει μὴ τσικουδιά ὁ τραγοῦλός της. Κι' ὁ κόσμος ξεσπάει ὄλο μεράκι. — Στὴν υγεία μας! Χιλιόχρονα. Νὰ τὸ θάμῃ ὁ χάρος!

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Φοιτητὴς σὲ ράφτη: Μπορεῖτε νὰ κάμετε ρούχα με δόσεις;

— Ἀδύνατον. Τούλαχιστον πρέπει πληρώσετε στὴν ἀρχὴ τὰ μισά.

— Γιατί ἀφοῦ με γνωρίζετε;

— Ἀκριβῶς γι' αὐτό.

Ἐστᾷλη ἀπὸ τὸν ΥΠΕΡ

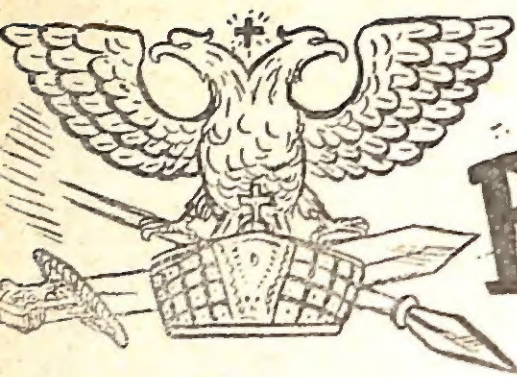
ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δάσκαλος: Ποιὸς εἶναι ὁ ὑπερ

τικός τοῦ πλειῶν;

Μαθητὴς: Μὰ... ὑπερκακέανιο

rie! Ἐστᾷλη ἀπὸ τὸ Γ. Δ. ΚΟΥΒΕ

Τὸν Καὶρὸ τοῦ ΒΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝῆ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

24ον.

Κι ἐπειδὴ τὴ νόμιζαν βουβή, τὴν ἀφηνέλευθερη. Καὶ ὕστερα, σὰ μεγάλῳ-ε λίγο, ἐλεύθερα πήγαινε κι ἔρχονταν αἱ ξενοδοῦλες ἢ ἐπλεκε πανέρινα ἢ μά-νευε ξύλα καὶ κουκουάρεις στὰ δάση, αἱ τὰ πουλοῦσε στοὺς χωρικοὺς γιὰ να - δυὸ ὀβολούς.

Καὶ ὅταν ὁ ἀφέντης τοῦ Παγράτη τὸν οὔλησε σὲ ἄλλο Βούλγαρο, ἐλεύθερα ὡς ἀκολούθησε κείνη στὴν Πρέσπα, ὅ-ου κανένας πιά δὲν ἤξερε τί τοῦ ἦταν ὁ Παγράτης, καὶ ὅλοι τὴν ἤξεραν γιὰ ὁδοῦ Βουλγάρου, πού γυρνοῦσε ὅπου ἦν πηγαινε τὸ κέφι της.

Μὰ ὁ ἀφέντης τοῦ Παγράτη πῆγε στρατιώτης, καὶ μαζί ἔσυρε τὸ γέρο ὄλο του. Κι ἔτσι βρέθηκε ὁ Παγράτης λείψανος στὴ Στρομπίτση, ὅταν τὴν ὀλιόρκησε ὁ Αὐτοκράτορας, καὶ ἡ 'Α-λεξία βρέθηκε μονάχη στὰ βουνά.

Καὶ ὅπου ἤθελε ἀπὸ πᾶν, ἐλεύθε-ρη πάντα, καὶ κανένας δὲ μὲ πείραζε, ἀπὸ τὴν νόμιζαν σημαδεμένη καὶ χαζή. Ὁ Γρηγόρης τὴν ἀκούε συγκινημένος θιά.

Μὰ ἕνα πράγμα δὲν καταλάβαινε. Κι ἰτέλους τῆς τὸ εἶπε.

— Ὁ πατέρας μου μοῦ ἔστειλε ἕναν ἄλογο γιὰ νὰ μοῦ πεῖ νὰ ἔλθω νὰ πάρω, καὶ ἄλλον παπὰ ἔστειλε τοῦ χαλιέα, γυρεύοντας βοήθεια γιὰ σένα. Φοῦ ἦσουν ἐλεύθερη γιατί δὲν ἐφευγες;

Ἡ 'Αλεξία τινάχθηκε.

— Ἦ' ἀφήσω τὸν παπποῦ σκλάβο στὰ ῥοια τους, χωρὶς κανένα νὰ τὸν φρονέ-ει, νὰ τὸν παρηγορεῖ, νὰ τὸν ἀγαπᾷ!... Ὁ φωνὴ τῆς ἔτρεψε. Καὶ τοῦ φάνηκε ἦταν ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο στὴν ἔρημη-ή τους τὰ δυὸ αὐτὰ πλάσματα, ὁ γέ-νος τῆς, δεμένος μὲ τὴ βαριά ἀλυσ-αι, ἐλεύθερο σὰν τὸ πουλί, πού θελη-τηρεῖ καὶ νὰ τὸν παρηγορεῖ μὲ τὸ μόνεγό της καὶ τὴν τρυφερὴ τῆς ἀ-πο.

Ὁ καλὸ γέρος ἀκούμπησε τὸ χέρι του ἐπὶ τὸ κεφάλι.

Παιδί μου... εἶπε βουρκωμένος, εἶχαν φθάσει σὲ δρόμο ἴσιό, καὶ τὸ ῥογο ἄρχισε νὰ τρέχει. Ἡ βροχή, πού ἦν ὥρα εἶχε σταματήσει, ἀνάρχισε ἄλιν νὰ πέφτει, ψιλὴ καὶ παγωμένη, καὶ ὁ Γρηγόρης σήκωσε τὴν κουκούλα τῆς 'Α-λεξίας καὶ σκέπασε τὸ κεφάλι της.

— Κοιμήσου, παιδί μου, τῆς εἶπε. Τὼ-πᾶν γιὰ ὁ δρόμος. Θὰ σὲ ξυπνήσω-λι σὰ φθάσουμε σὲ κανένα σταυρο-ῖο.

Μὰ μὲ ὅλη τὴ φοβερὴ τῆς κούραση, ἡ

'Αλεξία δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθεῖ. Ὅσο πλησίαζαν, τόσο πρὶς νευρικὴ γίνονταν.

— Ἀκόμα λίγο!... Ἀκόμα λίγο!... ἔλεγε. Κοντεύουμε πιά...

Πέρασαν ἀπὸ ἕνα δάσος κι ἐφθασαν στὴ λαγκαδιά.

— Ἐδῶ!... εἶπε ἡ κόρη. Δὲν πρέπει νὰ πάγει μακρύτερα τὸ ἄλογο, μὴν τὸ ἀκούσουν.

Ὁ Γρηγόρης ξεκαβαλίκεψε, κατέβα-σε τὴν 'Αλεξία κι ἔδεσε τὸ ἄλογο σ' ἕνα δέντρο. Καὶ μὲ κούφια βήματα, προσέ-χοντας μὴν παραπατήσουν, κατέβηκαν τὴν πλαγιά.

Ἡ 'Αλεξία πήδησε πάνω ἀπὸ τὸ φρά-χτη καὶ ὁ καλὸ γέρος τὴν ἀκολούθησε.

Ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατὰ μὲ τὴν ἰδέα τῆς χαρᾶς τοῦ γερο - Παγρά-τη. Ὁδήγησε τὸν Γρηγόρη στὴν τρύπα τοῦ τοίχου, παραμέρισε τὰ κλαδιά κι ἔδεσε πάλι τὴ ζώνη της.

— Θὰ περάσω πρώτη, εἶπε ψιθυριστὰ. Κάνε καὶ σὺ σὰν καὶ μένα.

Χώθηκε στὴν τρύ-η, κρεμάστηκε πάλι στὴ ζώνη καὶ πήδησε μέσα.

Ὁ Γρηγόρης πήδη-σε κοντά της.

Στὰ σκοτεινὰ πα-σπατεύοντας, ἔκανε ἡ κόρη ἕνα - δυὸ βή-ματα.

— Παππού... ψιθύρισε. Δὲν ἀκούστηκε ἀπάντηση.

Ψάχνοντας πάντα, βρῆκε τ' ἄχυρα καὶ γονάτισε κοντὰ στὸ ἀκίνητο σῶμα, τυλιγμένο ἀκόμα στὴν κάπα της.

— Παππού... ἐπανέλαβε, παππού, ἐύ-πνα... ὁ Γρηγόρης εἶναι δῶ...

Μὰ μόνο τῆς βροχῆς τὸ μονότονο στάξιμο στὸ χῶμα ἀκούστηκε ἀπέξω.

— Παππού... εἶπε πάλι, γέρνοντας ἀπάνω του καὶ κουνώντας τὸν λαφριά, παππού, δὲ μ' ἀκούς;

Ἡ ἀκίνησία τοῦ τὴν τρόμαξε. — Πῶς κοιμάται ἔτσι; μουρμούρισε.

Ὁ Γρηγόρης γονάτισε κοντὰ της, ἔ-σκιψε ἀπάνω στὸν πατέρα τοῦ καὶ τοῦ ἄγγιξε τὸ πρόσωπο.

Κρύος ἰδρὼς τὸν περέχουσε. Ἀπότομα ἀνοιξε τὴν κάπα, παραμέρισε τὰ κου-ρέλια καὶ ἀκούμπησε τὸ αὐτί τοῦ στο στήθος.

Ἦταν ὥρα πολλὴ πῶς ἡ πικραμέ-νη καρδιά τοῦ γέρου εἶχε παύσει νὰ πονεῖ.

— Πατέρα μου... μουρμούρισε ὁ κα-λό γέρος.

Ἡ φωνὴ τοῦ τὴν τάρραξε. Σὰν ἀστρα-πὴ πέρασε στὸ μυαλό της τὸ δράμα τῆς ἀλήθειας. Ἀπλώσε τὰ χέρια της καὶ ἄγγιξε τὸ παγωμένο στήθος...

Σ παραχτικὴ ξέσπασε ἡ φωνὴ της στὴ βαθιὰ σιωπὴ τῆς φυλακῆς.

— Παππού...

Ἡ λέξη, πού τόσα χρόνια χάιδευε τὴν ψυχὴ τοῦ γέρου, ἐψύχθηκε στὰ χεῖλη της. Καὶ ἡ 'Αλεξία ἔπεσε ἀπά-νω του, ζαλισμένη ἀπὸ τὴν ἑα-φνικὴ τῆς συμφορὰ.

Ὁ Γρηγόρης μάζεψε μερικά ἄχυρα κι ἕνα - δυὸ ξερά κλα-δάκια, τὰ ἔκανε σωρὸ καὶ τ' ἄ-ναψε μὲ τὴν τοσκακώπετρα. Στὴ λάμψη πού πέταξε ἡ φλό-γα, εἶδε τὸ κερένιο πρόσωπο τοῦ νεκροῦ, μὲ τὰ μάτια τοῦ μισανοιχτὰ καὶ στυλωμένα στὸ παραθυρο.

Ἀναφιλητὸ ξέσπασε ἀπὸ τὰ χεῖλια τῆς κόρης.

— Ἀχ, παππού, παππού! Μὰς περίμενες... μὰς, γύρευες! Καὶ φθάσαμε ἄργα!

Χλωμός, σχεδὸν ὅσο καὶ ὁ νεκρός, ὁ Γρηγόρης ἔσκιψε ἀ-πάνω του, ἔσπρωξε ἀπὸ τὸ ἀ-ναίματο μέτωπο τὰ μακριὰ του ἄσπρα μαλλιά καὶ κοίταξε τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο.

Ἡ φλόγα πέταξε καὶ ἄρπα-ξε δυὸ - τρία ἄχυρα πεσμένα ἐκεῖ κοντὰ, ἔριξε μιὰ τελευταία λάμψη κι ἔσβησε.

Ὁ Γρηγόρης ἀκούμπησε τὰ χεῖλια τοῦ στο μέτωπο τοῦ πα-τέρας τοῦ, καὶ πνίγοντας τοὺς λυγμούς, ἔτοιμος νὰ ξεσπάσουν, μὲ βαθιὰ τρε-μουλιαστὴ φωνή, μουρμούρισε τίς νε-κρώσιμες προσευχές.

Στὸ πλάγι τοῦ ἡ 'Αλεξία ἔκλαιγε σιω-πῆλᾳ.

Κι ἔξω ἡ βροχὴ ἐπέφτε πυκνὴ καί, ἐγγλιστρώντας ἀπὸ τὰ φύλλα, στάλαζε στὴν τρύπα στάλες βαριεὲς πού ἀπλώ-νονταν στὸ χῶμα, πιτοιλώντας τὸ νέ-κρο.

Πλησίαζαν τὰ ἡμερώματα πιά, ὅταν

σηκώθηκε ὁ Γρηγόρης.

Ἡ Ἀλεξία τὸν κοίταξε. Τὰ χεῖλια τῆς ἔτρεμαν.

— Θὰ τὸν ἀφήσεις; ρώτησε.

— Νὰ τὸν πετάξουν ἔξω, νὰ τὸν φάγουν τὰ σκυλιά; "Ὁχι βέβαια! ἀποκρίθηκε ὁ Γρηγόρης μὲ σφιγμένα δόντια. Θὰ τὸν πάρω καὶ θὰ τὸν θάψω σὰ χριστιανό.

Προσπάθησε νὰ βγάλει τὶς ἀλυσίδες ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ Παγράτη. Μὰ δὲν μπόρεσε.

Τότε μὲ τὸ μαχαίρι τοῦ ἔσκαψε τὸ χωματένιον τοῖχο ὅπου ἦταν χτισμένος ὁ χαλκός. Μὰ τὸ σίδερο πήγαινε βαθιά, ὁ ἀργοῦσε ἡ δουλειά, κι ἔπρεπε νὰ φύγουν πρὶν ξημερώσει.

Ὁ Γρηγόρης ἄρπαξε τὴν ἀλυσίδα καί, μὲ δύναμη ποῦ τὴ διπλασίαζε ὁ θυμὸς, τῆς ἔδωσε δυὸ - τρία τινάγματα τέτοια, ποῦ ξεκόλλησε ὁ χαλκός κι ἔπεσε χάμα, σέρνοντας μαζί του τὸ χῶμα καὶ τὶς πέτρες.

Τότε, μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀλεξίας, τὸν τύλιξε στὴν κάπα τῆς σὰ νὰ ἦταν σάβανο.

— Ἀνέβα πρώτη, τῆς εἶπε, καὶ θὰ σοῦ τὸν ἀνεβάσω.

Δύσκολο δὲν ἦταν. Τὸ σῶμα τοῦ γέρου, σκελετὸς μονάχος, δὲ βάραινε περισσότερο ἀπὸ παιδί.

Ὁ Γρηγόρης τὸν σήκωσε, τὸν πέρασε στὴν τρύπα, καὶ ἀπέβη ἡ Ἀλεξία τὸν τράβηξε στὸ χῶμα. Ὑστερα ἀνέθηκε ὁ Γρηγόρης, φόρτωσε τὸ σῶμα στὸν ὦμο του, καὶ σιωπηλὰ πέρασαν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ κοιμισμένο χωριό, ἀνέθηκαν στὴν πλαγιά, ἔφθασαν στὸ δάσος, ἔλυσαν τὸ ἄλογο καὶ χώθηκαν ἀνάμεσα στὰ δέντρα.

Μόλις ἄρχισε νὰ φέγγει.

Ἐφθασαν σ' ἓνα μέρος, ὅπου δέντρα καὶ χαμόκλαδα ἦταν τόσο πυκνά, ποῦ ἄνθρωπος δὲν μποροῦσε νὰ περάσει. Ἐκεῖ ἀκούμπησε χάμα ὁ Γρηγόρης τὸ φορτίο του, καὶ μὲ τὸ μαχαίρι ἄρχισε νὰ σκάβει τὸ λάκκο.

Ἡ Ἀλεξία εἶχε ξεσκεπάσει τὸ πρόσωπο τοῦ γέρου καί, καθισμένη πλάγι, μὲ τὸ μέτωπο στὶς χούφτες, κοίταζε σιωπηλὰ τὴ μαρμαρωμένη του ὄψη, τὰ μάτια του τὰ μισανοιχτά, γυαλωμένα, σθημένα πιά γιὰ πάντα, καὶ τὸ σφιγμένο στόμα μὲ τὸ κυρτό του πρὸς τὰ κάτω τόξο, ὅπου εἶχε παγώσει τῆς ψυχῆς του ἡ ἀπέραντη λύπη...

— Ἀλεξία...

Σήκωσε τὸ κεφάλι τῆς.

Ὁ Γρηγόρης εἶχε ἀνοίξει τὸ λάκκο καὶ στέκονταν εἰς αὐτὴν.

— Βοήθησέ με, τῆς εἶπε σιγά.

Ἡ κόρη σηκώθηκε, ἔπιασε τὸ σῶμα ἀπὸ τὰ πόδια, ἐνῶ ὁ Γρηγόρης τὸ σήκωνε ἀπὸ τοὺς ὤμους, καὶ μαζί τὸ ἐάπλωσαν στὸ λάκκο.

Ὁ Γρηγόρης φίλησε τελευταία φορὰ τὸ μέτωπο τοῦ πατέρα του, καὶ μηχανικά τὸν ἐμιμήθηκε ἡ Ἀλεξία. Τὶς πράξεις τῆς δὲν τὶς ἐνίωθε πιά, καὶ ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμνε τῆς φαίνονταν σὰν ὄνειρο.

Ὁ Γρηγόρης ἔριξε τὸ χῶμα στὸ λάκκο καὶ σκέπασε τὸ νεκρό. Σκέπασε ὕστερα τὸν τάφο μὲ φύλλα, καὶ στὸ κεφάλι ἔμπηξε ἓνα σταυρὸ καμωμένο ἀπὸ δυὸ κλαδιά.

Γονατισμένη κοντά του, ἡ Ἀλεξία ἄκουε τώρα τὶς τελευταῖες εὐχὲς ποῦ ψιθύριζε ὁ Γρηγόρης. Μὰ δὲν τὶς ἐνίωθε, δὲν ξεχώριζε τὶς λέξεις, μόνο τὸ μουρμούρισμα ἄκουε. Οὔτε κατάλαβε πότε

τελειώσε, οὔτε τὸν πρόσεξε ποῦ ἔσκυψε καὶ προσκύνῃς τὸν τάφο.

Μόνο ὅταν ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο τῆς καὶ εἶπε τ' ὄνομά τῆς, σήκωσε κεῖνη τὸ κεφάλι καὶ τὸν κοίταξε μὲ ἥσυχο τρόπο, ποῦ ἔλεγε τὴν ἐρημιά τῆς ὅσο καμιὰ λέξη δὲ θὰ τὴν ἔλεγε.

— Ἀλεξία... εἶπε ὁ καλόγερος, κι ἔνας κόμπος μαζεύτηκε στὸ λαιμό του καὶ βράχνιασε τῆς φωνή του, ἔλα μαζί. Ἀπὸ τώρα καὶ ἐμπρὸς εἶσαι ἀδελφή μου.

Χωρὶς ἀντίσταση σηκώθηκε, ἔβαλε τὸ χέρι τῆς στὸ χέρι του καὶ τὸν ἀκολούθησε.

Ὁ Γρηγόρης ἔλυσε τὸ ἄλογο, καθάλκεψε, τὴ σήκωσε στὸ σαμάρι ὅπως καὶ πρὶν, καὶ πῆρε τὸ πρῶτο μονοπάτι ποῦ βρέθηκε μπροστά του.

ΙΗ'.

ΠΡΟΔΟΤΗΣ

Ἀπὸ τὸ παράθυρο ἑνὸς φτωχικοῦ σπιτιοῦ τῆς Σέταινας, πλάγι στὸ στρώμα ὅπου κοίτονταν ἡ Ἀλεξία, ὁ Γρηγόρης, βουτηγμένος στὴ συλλογὴ του, κοίταζε τοὺς σπάνιους διαβάτες ποῦ ἐμπαιναν στὴν ταβέρνα ἀντίκρου, γιὰ νὰ στεγνώσουν τὰ μουσκεμένα ἀπὸ τὴ βροχὴ ρούχα τους καὶ νὰ βροῦν κανένα ζεστό φαγιὴ ἢ ἓνα ποτήρι κρασί.

Τρεῖς ἐβδομάδες πέρασαν ἀφότου, μὲ τὴν Ἀλεξία, εἶχε φθάσει στὴ Σέταινα, ἐλπίζοντας ἐκεῖ νὰ βρεῖ τὸν Νικήτα, καὶ μαζί του νὰ πάγει τὴν ὄρφανή νὰ τὴν παραδώσει τοῦ Αὐτοκράτορα.

Μὰ ὁ Νικήτας ἔμενε ἀφαντος.

Τρεῖς ἐβδομάδες ἡ βροχὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτει μὲ ἀπελπιστικὴ μονοτονία. Τὰ ποτάμια ὅλα εἶχαν ξεχειλίσει, καὶ οἱ ξενῶνες δὲ χωροῦσαν πιά τοὺς ταξιδιώτες, ποῦ ἀπὸ παντοῦ ἔφθαναν καὶ μαζεύονταν στὶς πόλεις, νὰ μάθουν νέα τοῦ πολέμου καὶ νὰ περιμεῖνουν τὴν καλοκαιρία, πρὶν ἐξακολουθήσουν τὸ ταξίδι τους.

Σὲ κανέναν ξενώνα δὲν εἶχε πιά κάμαρα, καὶ ὁ Γρηγόρης μὲ τὴν Ἀλεξία κόνεψαν στὸ σπῆτι μιᾶς φτωχῆς χήρας ποῦ μὲ χαρὰ τοὺς δέχθηκε, ἀφοῦ μάλιστα ὁ παπὰς προπλήρωνε.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ ἔκλεισε ὁ τάφος τοῦ Παγράτη, ἡ κόρη εἶχε πέσει σὲ ἀτονία ποῦ, ὥρες - ὥρες, τρώμαζε τὸν παπὰ.

Σ' ὅλο τὸ διάστημα ποῦ κατέβαιναν καθάλα ἀπὸ τὰ μονοπάτια στὴ Σέταινα, οὔτε κούνησε οὔτε μίλησε, τόσο ποῦ νὰ, οὔτε κούνησε οὔτε μίλησε, τόσο ποῦ ὁ Γρηγόρης νόμιζε μιὰ - δυὸ φορές πὼς εἶχε ἀποκοιμηθεῖ. Μὰ κάθε φορὰ ποῦ ἔσκυβε νὰ τὴν κοιτάξει, ἔβλεπε τὰ μαύρα μάτια τῆς στυλωμένα μπροστά τῆς ὀρθάνοιχτα, ποῦ γυάλιζαν ἀπὸ τὸν πυρετὸ ἢ ἀπὸ κάποια ἐσωτερικὴ φλόγα ποῦ τὴν ἔκαιε. Μιὰ - δυὸ φορές τῆς μίλησε, μὰ ἀπάντησε δὲν ἔλαβε, οὔτε ἔμοιαζε ἡ κόρη ν' ἀκούει.

Μόλις ἔφθασε στὴ Σέταινα, ἀφοῦ εἶδε τὴν Ἀλεξία ἐσπλωμένη καὶ ζεστὰ σκεπασμένη, ὁ Γρηγόρης βγῆκε νὰ ζητήσῃ τὸν Νικήτα. Παντοῦ πῆγε, παντοῦ ρώτησε, μὰ τίποτα δὲν ἔμαθε. Γύρισε λοιπὸν στῆς χήρας τὸ σπῆτι καὶ μῆκε

μὲ σιγανὰ βήματα στὴν κάμαρα τῆς Ἀλεξίας.

Ἡ κάμαρα ἦταν ἄδεια.

Ἡ κόρη εἶχε φύγει.

Βγῆκε τρεχάτος, πῆγε στὶς ἐκκλησίες, στοὺς ξενῶνες, στὴν ταβέρνα, παντοῦ ὅπου μποροῦσε νὰ φαντασθεῖ ποῦ θὰ πῆγαινε ἡ Ἀλεξία.

Μὰ δὲν τὴ βρῆκε. Καὶ ἀποθαρρυνμένος, γύρισε στὸ σπῆτι, βάζοντας χεῖρ κακὰ μὲ τὸ νοῦ του.

Εἶχε νυχτώσει καὶ ἡ ἀνησυχία τοῦ εἶχε κορυφωθεῖ, ὅταν ἔξαφνα ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ ἡ Ἀλεξία μῆκε μέσα.

Ἦταν λίγο χλωμή, τὸ μέτωπό τῆς ἔκαιε, τὰ δόντια τῆς χτυποῦσαν καί, μ

Ἐπιασε τὸ σῶμα ἀπὸ τὰ πόδια...

κλονούμενα βήματα, προχώρησε στὸ στρώμα τῆς ὅπου ἔπεσε χωρὶς μιλιὰ. Ἐκεῖ ἔμεινε τρέμοντας ἀπὸ τὴ θερμότητὸς τοῦ σῶμα.

Ὅλη νύχτα τὴν παραφύλαγε ὁ παπὰς, ἀψιφώνοντας τὴ δική του κούραση παραμερίζοντας τὶς δικές του σκουτορες, τὸ πένθος τοῦ καὶ τὴ θλίψη, γιὰ τὴ φροντίδα μονάχα τὸ ἀρρωστο κορίτσι.

Μὰ ὅλα τοῦ τὰ ρωτήματα ἔμεναν χωρὶς ἀπάντηση. Ἡ κόρη δὲν ἔμοιαζε τὸν βλέπει οὔτε νὰ τὸν ἀκούει.

Ἐξαφνα, κατὰ τὰ ξημερώματα, τῆς εἶπε σὰ νὰ ἐξακολουθοῦσε καμιὰν ἀρσμένη κουβέντα.

— Ἐφυγε χθές... μὲ τὸν Τσάρο. Πῆγε νὰ βρεῖ τὸν Ἀσάν.

— Ποιός; ρώτησε ὁ Γρηγόρης.

Μὰ νευρικὸν τρεμουλιασμα τὴν ἔπαιε, τόσο δυνατό, ποῦ ὁ Γρηγόρης τὴν μαζε. Καὶ ἀμέσως ὕστερα ἔπεσε σὲ ἄθως.

Ἀπὸ τότε δὲ μίλησε οὔτε σάλεψε ἡ κόρη κι ἐβδομάδες.

Μόνη ἡ ἀκούραστη καὶ ἀδιάκοπη φροντίδα τοῦ Γρηγόρη τὴν ἐμπόδιζε σῆσαι ἐκεῖ ποῦ ἔπεσε στὸ στρώμα, χωρὶς μιλιὰ, χωρὶς παράπονο, βυθισμένη στὸ σιωπηλὸ τῆς καμιά.

Πὼς κάποιοι βαθεὺς πόνος τὴν ἔτρωγε, ὁ Γρηγόρης τὸ μάντευε.

Καὶ τώρα, στὸ παράθυρο ὅπου ἔβλεπονταν, βασάνιζε τὸ μυαλό του νὰ μῆθε τίποτα λέξεις ἢ καμώματά τὰ ποῦ νὰ ρίξουν λίγο φῶς σὲ ὅσα ἦσαν τῆς περασμένης τῆς ζωῆς.

Δυὸ πράγματα τὸν μπερδεύαν: ἡ ἔχθη γιὰ τὸν Ἀσάν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο, τὸν πλημμένο στρατιώτῃ τῆς μονῆς τῆς Ἐλεσας.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Μην ἀργήσης. "Ελα, έλαί...
ΝΕΡΑ·ΔΟΠΑΙΔΟ
 (Μαθητής Ε' τάξ. Γυμνασίου Κονίτσης)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Συνήθως αυτές τις μέρες, οι νοικοκυρές — μικρές και μεγάλες — γνολιάζονται με ιδιαίτερη φροντίδα το σπίτι τους, γιὰ νὰ τὸ βρῇ ὁ καινούργιος χρόνος καθαρό κι' ὁμορφοποιημένο.

Μήπως ἄλλωστε στὶς γιορτές δὲν γιορτάζει προπαντὸς τὸ σπίτι; Τὸ σπίτι ποὺ συγκεντρώνει γύρω ἀπὸ τὸ γιορτασμο τραπέζι τόσα χαρούμενα πρόσωπα; Καὶ ἡ πάστρα, ποὺ δὲν εἶναι μισὴ ἀρχοντιά, ἀλλὰ ὁλόκληρη ἡ ἀρχοντιά, δὲν εἶναι ἐκεῖνη ποὺ κάνει τὸ σπίτι ἰδιαίτερα ἐλκυστικὸ κι' ἀγαπημένο;

Γιὰ τὸ καθαρό σπίτι, τὸ τακτικὸ, δείχνει νοικοκυρὰ ποὺ τ' ἀγαπάει καὶ τὸ γνολιάζει.

Πίσω ἀπὸ φρεσκοσφουγγαρισμένο πάτωμα, τὰ τζάμια τοῦ σπιτιοῦ ποὺ λάμπουν, τὰ χράπλα ποὺ ἔχουν τιναχθῇ, τὰ ἐπιλόξεσκόνισμα, τὶς κατσαρόλες τῆς κουζίνας ποὺ ἀστράφτουν, πίσω ἀπ' ὅλα αὐτὰ καλὸς τὸ ὁμορφα σερβιρισμένο στὸ τραπέζι, ὑπάρχει καὶ κρύνεται ἡ τρυφερὴ φροντίδα τῆς νοικοκυρᾶς γιὰ τοὺς δικούς της.

Γι' αὐτὸ κι' ἐφέτος ὅπως καὶ κάθε χρόνο — ἀληθεῖς! — ἡ γνώσὸς δώσω μερικὲς πρακτικὲς συμβουλές.

Πρῶτα πρῶτα, μοίρασε ἀπὸ πρὶν καλὰ τὴ δουλειά, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ σοὺ πῆσε ὅπως γιπαραμονή. Οὐτε εἶναι σωστὸ νὰ ξεθεωθῇς ἡ ἴδια οὔτε πάλι νὰ τοὺς κάνης τίποτε οἱ ἄλλοι μέρες, ὅταν λένε τὶς τελευταῖες τρελλὲς νὰ τὰ προφτάσῃς ὅλα. Βάλε ἕνα πρόγραμμα, κι' ἀεδομάδα το. Κι' ἄρχισε μὴ στούγεννα, πρὶν ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα.

Σὲ συμβουλεύω ν' ἀρχίσῃς με τὴν πλύση. Μπουγάδιασε κουρτινάκια, στρωσιδιὰ, πετσέτα, γιὰ νὰ στεγνώσουν μετὰ τὴν ὥρα τους, σιδερώσέ τα, κι' ἄφυσέ τα νὰ περιμένουν.

Δεύτερο ἔχει σειρά τὸ σφουγγαρίσμα, αὐτὴν τὴν ἐποχὴ ποὺ εἶναι ὑγρασία, συνήθως δὲν ἄσπριζον. Ἄν ἔκανες καλὸ μόνον ἡ κουζίνα χρειάζεται ἕνα χέρι. Αὐτὸ ὅμως θὰ γίνῃ ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ ἀπαραίτητο σφουγγαρίσμα.

Πρῶτα ἀφοῦ σφουγγαρίστῃ τὸ πάτωμα καὶ περαστῇ με νερό, νὰ τὸ σκουπίσῃς καλὰ με τὸ πανί, νὰ τραβῇ ὅλη τὴν ὑγρασία. Τὰ πατώματα χαλάνε ἂν δὲν σκουπιστοῦν καλὰ καὶ στεγνώσουν μόνον τοὺς ποτισμένα καθὼς εἶναι με πολὺ νερό. Καὶ ν' ἀποφύγῃς νὰ ρίχνῃς ἄφθονα νερά. Καλύτερα νὰ περνᾷς τὸ πάτωμα πολλὰς φορές με τὸ σφουγγαρό-

πανο, καὶ ν' ἀλλάξῃς δυὸ-τρὶς φορές τὸ νερό τοῦ κάδου. Αὐτὸ τὸ πέραςμα σφικτὰ - σφικτὰ με τὸ πανί, εἶναι πολὺ καλὸ ὕστερ ἀπὸ τὸ σφουγγαρίσμα, γιὰ τὸ νερό ποὺ ἄκοπα ρίχνουν ἄφθονα μερικὲς νοικοκυρές, κάνει πὶο βαθειὰς τὶς χαραμάδες ἀνάμεσα στὰ σανίδια καὶ τὰ σαπίζει. Ἄν εἶναι εὐκόλο, ἂν ἔχῃς ξύλα στὴν διάθεσή σου, σφουγγαρίζε με ζεστὸ νερό, καὶ ρίχνε μέσα λίγη ποτάσσα. Καὶ διάλεγε καλὴ βούρτσα.

Τὰ πλακάκια σφουγγαρίζονται με τὸν ἴδιο τρόπο. Πρὶν ὅμως, βγάδῃς ὅλους τοὺς λεκέδες, τρίβοντάς τους με νερό καὶ βαρεκίνα. Ἐπειτα σφουγγαρίζῃς, ρίχνῃς ἄφθονο νερό μὴ καὶ δυὸ φορές, καὶ τὸ στραγγίζῃς με τὸ σφουγγαρόπανο.

Καὶ οἱ πλάκες ἂν μείνουν νὰ στεγνώσουν πολὺ ὑγρές, ξεκολᾶνε ἀπὸ τὴ θέσῃ τους, καὶ χαλάει τὸ τοιμνέτο ποὺ τὶς ἐνώνει. Οἱ λεκέδες ἀπὸ λίπος, φεύγουν με νερό καὶ ποτάσσα.

Τὸ τοιμνέτο ἐπίσης σφουγγαρίζεται με τὸν ἴδιο τρόπο. Ἄν ἔχωμε διαθέσιμη λεπτὴ ποταμίσις ἄμμο, εἶναι καλὸ νὰ ρίξῃς λίγη στὸ τοιμνέτο, κι' ὕστερα νὰ σφουγγαρίσωμε.

ΤΖΑΜΙΑ

Ἐπειτ' ἀπὸ τὸ σφουγγαρίσμα, εἶναι ἡ σειρά τῶν τζαμιῶν. Ἄν εἶναι πολὺ λερωμένα, τὰ σαπουνίζῃς πρῶτα με νερό καὶ σαποῦνι, κι' ὕστερα, ἀφοῦ στεγνώσουν τὰ τρίβομε με μιὰ ἐφημερίδα. Ἄν δὲν εἶναι πολὺ λερωμένα, κόβομε ἕνα κρεμμύδι στὰ δύο, καὶ τὰ τρίβομε μ' αὐτό. Τὰ τζάμια ἐπίσης καθαρίζουν με νερό καὶ οἰνόπνευμα.

Οἱ κατσαρόλες

Οἱ κατσαρόλες ἀπὸ ἀλουμίνιο, καθαρίζουν με νερό ζεστὸ καὶ σαποῦνι. Ὑστερα τὶς περνᾶμε ἀπ' ἔξω στεγνά, μ' ἕνα πανί βουτηγμένο στὸ λάδι, ποὺ τὸ στίβῃς καλὰ.

Ἄν ἔχῃ «πιάσει» τὸ φαῖ στὴν κατσαρόλα, δὲν τὸ ἐύνομε με τὸ μαχαίρι, παρὰ βάζομε τὴν κατσαρόλα στὴ φωτιά με λίγὸ νερό, νὰ βράσῃ. Ἐτσι τὸ

κολλημένο φαγητὸ φεύγει εὐκόλα.

Ἄν ἡ κατσαρόλα δὲν εἶναι ἀπὸ ἀλουμίνιο, ρίχνομε στὸ νερό καὶ ποτάσσα (ἡ ποτάσσα μαυρίζει τὸ ἀλουμίνιο).

Γιὰ νὰ μὴ πιάνει τὸ φαῖ στὴν κατσαρόλα, τρίψτε τὸν πυθμένα με λίγο ἄλατι. Ὑστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα, ρίξτε ἕνα ποτήρι νερό. Ἀφήστε αὐτὴν τὴν σαλαμούρα ὥς δυὸ ὥρες στὴν κατσαρόλα, κι' ὕστερα βάλτε τὴν σὲ σιγαλὴ φωτιά. Ὄταν πάρῃ βράση, ἀφήστε τὴν μερικὰ λεπτά, καὶ τραβήξτε τὴν. Πλύντε τὴν με καθαρό νερό, καὶ σκουπίστε τὴν.

Μὲ αὐτὸν τὸν ἀπλουστάτο τρόπο, θ' ἀποφεύγετε νὰ «πιάνῃ» τὸ φαῖ.

Πρέπει νὰ δίνετε προσοχὴ στὸ «γάνωμα» ἀπὸ τὰ μαγειρικά σκεύη ποὺ χρειάζονται γάνωμα.

Τὰ τηγάνια

Εἶναι πολὺ ἀνθυγιεινὴ καὶ ἀνόητη ἡ ἰδέα ὅτι τὰ τηγάνια δὲν χρειάζονται πλύσιμο.

Πρέπει τὸ ἐναντίο νὰ πλένῃται με ζεστὸ νερό καὶ ποτάσσα, νὰ ξεπλένῃται καὶ νὰ σκουπίζῃται προσεκτικὰ.

Καλὸ εἶναι ν' αλείβομε ἔπειτα τὸ ἐσωτερικὸ με λίγο λάδι.

Οἱ σιδερένιες κουζίνες

Ἡ σιδερένια κουζίνα γιὰ νὰ καθαρίσῃ πρέπει νὰ πλυθῇ με ζεστὸ νερό καὶ ποτάσσα, ἀφοῦ ἀδειάσωμε καλὰ τὶς στάχτες, καὶ τὴν σκουπίσωμε.

Ὑστερα τὴν πλένομε ἕνα δεύτερο χέρι με σαπουνάδα, τὴν ξεπλένομε με καθαρό νερό, καὶ τὴν σκουπίζομε ὥς νὰ στεγνώσῃ ἐντελῶς.

Ὑστερα, τὴν περνᾶμε με λίγο λάδι, καὶ λάμπει.

Ἄν σκουριάσῃ, αλείβομε τὸ σκουριασμένο μέρος με δυὸ μέρη πετρέλαιο κι' ἕνα λάδι, καὶ τὴν ἀφήνομε ὅλη νύχτα. Τὴν ἄλλῃ μέρα, τὴν τρίβομε, καὶ ἡ σκουριά φεύγει.

Γιὰ νὰ διατηρῇται πάντα καθαρή ἡ σιδερένια κουζίνα, καλὸ εἶναι ἡ νοικοκυρὰ νὰ τὴν τρίβῃ ὅσο εἶναι ἀκόμη ζεστή.

με λίγο λάδι. Οἱ λεκέδες φεύγουν ἂν τρίψῃς με πολὺ λίπτο γυαλόχαρτο.

Νὰ ἔχῃς ὑπ' ὄψη σου, πὼς ὅσο γίνεται αὐτὴ ἡ λάτρα τοῦ σπιτιοῦ (ξεσκόνισμα, καθαρίσμα, σφουγγαρίσμα) τὰ παρὰ θύρα πρέπει νὰ μείνουν ὁρθονοιχτά, γιὰ νὰ μὴ μὲνῃ σπῆτι ὑγρασία.

Ἀφοῦ τελειώσουν ὅλα αὐτὰ βάλε σ' ἕνα πιατάκι λάδι πὶ τρέλαιο καὶ οἰνόπνευμα σὲ σὶα μέρη, καὶ πέρασε εἰς ὅλα τὰ ἐπιπλά.

Ὑστερα δὲν ἔχεις παρὰ νὰ περάσῃς τὰ κουρτινάκια, καὶ καὶ τὸ σπίτι εἶναι ἑτοιμὸ γιὰ τὶς γιορτές.

ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΓΙΑ ΔΩΡ

Αὐτὸ εἶναι γιὰ τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Μπορεῖς νὰ τὸ κάνῃς μό σου, καὶ μὴ νομίσης πὼς δώσῃ μικρότερη εὐχαρίστησιν ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἀγοράζει κανεπανάκριδα στὰ μαγαζιά.

Δὲν ἔχεις παρὰ ν' ἀκολουθῇς ὡς τὸ σχέδιο τῆς εἰκόνας ὡς τὸ ἀπὸ τὸν χοντὸν χαρτόνι.

Ἡ βάση γίνεται ἀπὸ χοντὸν χαρτόνι. Ἄν ἔχῃς τὸ σκέπσμα κανενὸς μεγάλου χαρτοῦνιου κουτιοῦ, ἢ ἂν κοψῇς χαρτονένιο κουτὶ ἀρκετὰ ὥς τὰ πλάγιά του νὰ ἔχουν ὕψὸς πόντους, δὲν σοὺ μένει παρὰ νὰ κολλήσῃς τέσσερα χαρτόνια ὥστε νὰ σχηματιστοῦν οἱ γωνίες Α Β Γ καὶ Δ. Στὴ μέση κολλᾷς ἕνα στρογγυλὸ κουτὶ ποὺ θὰ ἔχῃ τὸ ἴδιο ὕψος μετὰ τὰ πλάγια τὸ Σ.

Βάψτε τὸ ὁλόκληρο ὕστερα μορφοὶ ὁμορφα με ριπολί καὶ βάψτε ἂν μπορῇς με διακοσμητικὰ χρώματα καὶ δέκα στανα (Κ).

Δὲν μένει παρὰ νὰ φτιάξῃς μιὰ ξύλινη σπάτουλα (Π) ποὺ τὸ παιχνίδι εἶναι ἑτοιμὸ.

Τοποθετεῖς τὸ κουτὶ στὸ τραπέζι, καὶ τραβάς λίγο πιδόρα με κιμωλία μιὰ γραμμὴ τὴν ὡς τὸ ξύλο τοῦ τραπέζι (Μ Ν).

Μὲ τὴν σπάτουλα, πρέπει προσπαθῇς νὰ ρίξῃς ἐξου οἱ ἄλλοι παίχτες ἀπὸ δέκα στανα καθέναν στὸ κουτὶ χωρὶς ὅμως νὰ περάσῃς γραμμὴ Μ Ν με τὴν σπάτουλα.

Γιὰ ὅσα κάστανια ρίχνετε ἔξω ἀπὸ τὸ κουτὶ, παίρνῃς βαθμὸ 0.

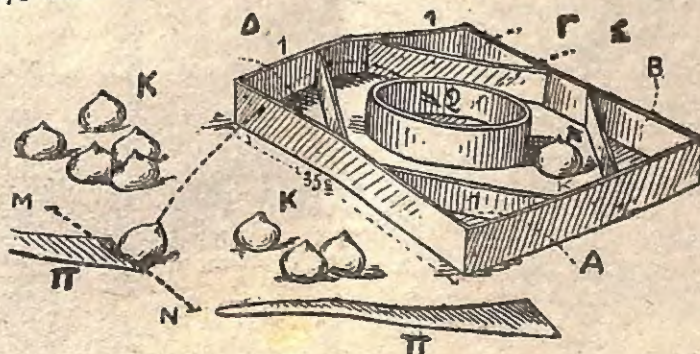
Γιὰ ὅσα πέσουν στὶς γωνίες παίρνετε 1 βαθμὸ. Καὶ γιὰ ὅσα πέσουν στὸ στρογγυλὸ, παίρνετε δύο.

Ὁ καθὲς παίχτης ὅπως παμε, ρίχνει καὶ τὰ δέκα στανα. Ὅποιος πάρει τοὺς περισσότερους βαθμούς, κερδίζει.

Εἶναι ἕνα παιχνίδι ποὺ δώσῃ χαρὰ τὴν μέρα τῆς τοχρονιάς, καὶ ποὺ θὰ διασπάσῃ ὅλο τὸ χρόνο τὸ σπ' ἔμπρός λοιπόν!

Καλὸ κουράγιο.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝ

Με έρωτούν και απαντώ!

Ο 'Αναστάσιος 'Ερμανουήλ με έρωτά: 'Η άπαρσία της ύλης την όποιαν υποστηρίζει ο Λα-
βιρίτις είναι αληθής;

Απάντηση: Βεβαίως. 'Η ιδέα περί της άφθαρσίας της ύλης είναι σήμερα πι-
σσότερο παρά ποτέ αληθινή, έντος φυ-
σικών των πλαισίων τα όποια διέγραψε η
τομική επιστήμη. (Διάσπαση του ατόμου
ή έκ ταύτης προκαλυμμένη ενέργεια).
Τό αξίωμα της άφθαρσίας της ύλης, τό
ποίον διετύπωσεν ο Γάλλος χημικός Λα-
βουαζιέ — και θά έξέρετε πώς καταπονή-
θηκε από τους έξαλλους Γάλλους άπανα-
τάτες — είναι ότι «ή ποσότης (τό βάρος)
της ύλης στον κόσμο είναι σταθερά ή αλ-
λώς πώς «σε κάθε χημική μεταβολή ή
ροσότης (τό βάρος) των αντιδρώντων σω-
μάτων πρό και μετά την μεταβολήν παρα-
μένει ή αυτή». Αυτό τό αξίωμα τό είχαν δια-
πλώσει πρώτοι οι 'Ελληνες φιλόσοφοι 'Α-
ξαγόρας και 'Εμπεδοκλής, έπειτα δέ από
τούτους άλλοι όπως ο Δημόκριτος πού ειπε
ηδέν τι εκ του μη όντος γίνεσθαι, μηδέ
ς τό μη όν φθείρεσθαι. Δηλαδή. «Τίποτε
ν γίνεται από κάτι πού δέν υπάρχει ούτε
έναν πράγμα φθείρεται σε κάτι πού δέν
πάρχει...».

(Λυπούμαι πολύ πού δέν νομίζω σκόπιμο
ά απαντήσω στις δυό άλλες ερωτήσεις του
λου μου).

Ο Ντίκ Σάντ με έρωτά: Πότε άνεκαλύφθη ο
λέγγραφος Μόρς. Ποιός ο τηλεγράφος Μόρς και
ό πού πήρε τό όνομά του;

Απάντηση: 'Η άνακάλυψη του ή-
κτροαγνητικού τηλεγράφου Μόρς και του
φασήτου του Μόρς (τελείες και παύλες)
και του Σαμουήλ Φίνλεϋ Μόρς. Ο περι-
μο άμερικανός έφευρέτης πού γεννήθηκε
1791 και πέθανε στα 1872, σε ηλικία
82 χρόνων. 'Η κατασκευή του μηχαν-
ατος Μόρς έγινε στο 1884. 'Ηταν
μχανήματα τόσο απλά και τόσο εξασφα-
σμένη ή λειτουργία του, ώστε εξετέλιε
έως την όπτική τηλεγραφία και τά μέ-
τα τότε σε χρήση τηλεγραφικά μηχανή-
ατα.

Ο Νίκος Εύθυμιου Ταμπούρης με έρωτά:
1) Ποία ήφαιστεια έχει ο κόσμος;

Απάντηση: Περί τά 300 ήφαιστεια
είναι γνωστά επί της επιφανείας της γής.
παύουν όμως και πολλά πού δρούν στους
βυθούς των ώκεανών: Τα σπουδαιότερα εί-
ναι της νήσου 'Ιάβας πού έχει μόνη της
ρω στα 100, και εκείνα της νήσου Κρα-
τόα πού έγινε γνωστό με την κατα-
ηκτική έκρηξη του 1883. Σπουδαία είναι
αυτιά και εκείνα της 'Ιαπωνίας, της 'Ι-
λίας (Βεζούβιος, Αίτνα, Στρόμπολι,
ν Μεθάνων.

2) Ποιούς στίχους έχει ο έθνικός ύμνος των Κι-
ων και ποιός τον έκανε;

Απάντηση: Κανένα άπολύτως στί-
γιατί άπλουστάτα ή Κίνα δέν έχει έ-
κό ύμνο.

3) Ποιός είναι ο μεγαλύτερος ποιητής της νεω-
ας 'Ελλάδας;

Απάντηση: Πιστεύω ο Παλαμάς.
Ο Βασίλειος Σιωμόπουλος με έρωτά: α) 'Υ-
χει πεπραμένος; β) Τι είναι συμβολισμός; γ)
μυστισμός; δ) Κλασικισμός και ε) Νατουρα-
μους;

Απάντηση: α) Δέν πιστεύω εις τό
πρωμένον. Οι άνθρωποι και τό έθνη δη-

μιουργούν με την εργατικότητα των και την
άποφασιστικότητα των αυτο πού λέμε πε-
πρωμένοι... β) Με τον όρον αυτόν έννο-
ουμε κυρίως τη κατεύθυνση στη λογοτεχνία
πού σημειώθηκε γύρω στα τέλη του 19ου
αίωνα. Είς την λογοτεχνίαν αυτήν — ποιη-
ση και πεζό — αντικείμενα του έξωτερικού
κόσμου έχρησιμοποιούντο σαν συμβόλα ή-
δεών και ψυχικών καταστάσεων. γ) Ο Ρω-
μαντισμός είναι κοσμοθεωρία πού έκδηλώ-
νεται σαν καλλιτεχνική τεχντροπία, πού
άποβλέπει στην άποθέωση του αίσθηματος,
στην άποφυγή του «νηφαλιού όρθολογιστι-
κού σκέπτεσθαι» ή θρησκευτική μυστικοπά-
θεια και ή ροπή προς τό θαυμαστόν, τό
ήρωϊκόν, προς τό πάθος και την περιπέ-
τεια. Είναι τό αντίθετον του κλασικισμού
και του ρεαλισμού. Ο ρωμαντισμός είναι
μάλλον έλληνικός και αρχαιότερος. Ρωμαν-
τικοί ποιηται είναι ο Γίανγκ, ο Βύρων, ο
Σλέγιελ, ο Νοβάλις, ο Βρεντάνο, ο Ούλανδ,
ο Κλάιστ, ο Ούγκω, ο Λαμαρτίνος, ο Μυσ-
σέ, ο ντέ Βινύ, ο κριτικός Σαιντ Βινύ, οι
εγγραφοί και γλύπται: οι 'Οφερδέκ, Κορ-
νέλιους, ο Δελακουρά, ο Δαβίδ ντ' Άνζι,
οι μουσουργοί Βέβερ, Σούμπερτ, ο Μέντελ-
σον, ο Σούμαν, οι φιλόσοφοι ο Ρουσσώ, ο
Χέρντερ, ο Φίχτε, ο Σέλλινγκ, ο Μπέρξον,
ο Τζάιημς κλπ.

Οι έπιφανέστεροι εκπρόσωποι του Ρω-
μαντισμού στην νεώτερη 'Ελλάδα είναι ο
Σούτσος, ο Ραγκαβής, ο Παπαρρηγοπου-
λος, ο Παράσχος, ο Βαλαωρίτης και πολλοί
άλλοι. δ) Κλασικισμός λέγουμε την τεχνο-
τροπία και τό ύφος γενικά των αρχαίων
'Ελλήνων και Λατίνων συγγραφέων και καλ-
λιτεχνών και ε) Νατουραλισμός σαν φιλο-
σοφικός όρος εκφράζει τη θεωρία πώς όλα
πρέπει νά κρίνυνται εκ της έξωτερικής φύ-
σεως, άσχετα προς τη φυσική ζωή. Σαν
αίσθητικός όρος σημαίνει: την πιστή μίμη-
ση της φύσεως δια την σύνθεση έργου τέ-
χνης.

Ο Κωνστ. Ν. Λάππας με έρωτά: Τι έξέρετε νά
μάς πητε για τον 'Αλ. Γκιόλα (Ι. Βερίτη);

Ο 'Αλέξ. Ι. Γκιόλας γεννήθηκε στην 'Ε-
λάτη της Χίου στο γυμνάσιο της οποίας
και έσπούδασε. Πήρε τό άπολυτήριον του
Γυμνασίου στο 1930 σε ηλικία 16 ετών. Τόν
ίδιο χρόνο ήλθε στην 'Αθήνα και γράφηκε
στη Θεολογική Σχολή, πήρε δέ τό πτυχίο
της Θεολογίας στα 1934. Στα 1946 προσε-
βλήθηκε από έγκεφαλκή συμφόρηση. Πέθα-
νε στις 5 Μαΐου 1948.

Από μαθητής του Γυμνασίου ο 'Αλεξ.
Γκιόλας έγραψε ποιήματα πού δημοσιεύον-
ταν σε τοπικές έφημερίδες και στη «Νέα
'Εστία». Άντηε στην αδελφότητα θεολόγων
«ή Ζωή». Από τό 1938 ήταν συντάκτης
του περιοδικού «Ζωή», των «Ακτίων» άρ-
γότερα δέ και του περιοδικού «Νεολαία». Ποιήματα
έγραφε με τό ψευδώνυμο Γ. Βε-
ρίτης. Διηγήματα με τό ψευδώνυμο Γ. Λα-
μπρινός. 'Ιστορικά Βυζαντινά άρθρα έγρα-
φε με τά αρχικά του Α. Ι. Γ. Έργάστηκε
και σαν ιεροκήρυκας.

Όταν ακόμη ζούσε βγήκε συλλογή ποιη-
μάτων του με τον τίτλο: «Ωδή του 'Αγα-
πητού». Όταν πέθανε βγήκαν τά ποιήματά
του σε τρεις τόμους καθώς και βιβλίο με
άρθρα του με τον τίτλο «μηνύματα προς
τους νέους».

Ήταν κρίμα πραγματικά πού ένας άν-
θρωπος με τόσο μεγάλη πνευματική δράση
έφυγε τόσο γρήγορα από κοντά μας.

Ο κ. Πάνος 'Αρκαδινός με έρωτά:
1) Γιατί όταν κλάιμε δακρύζουμε. 2) Γιατί όνο-
μάζεται ή μελάνη των σκίτσων σινική; Πώς ένα
σκίτσο γίνεται κλισέ;

Απάντηση: 1) Δάκρυ είναι τό ύ-
γρον έκκριμα των δακρυϊκών αδένων. 'Η
γρόν έκκριμα των δακρυϊκών αδένων δια-
φύση έδημιουργεί τά δάκρυα δια νά δια-
τηρή ύγρη την επιφάνεια του όφθαλμού και
νά τον κάνει ευκίνητο. 'Η λύπη, ή συγ-
νά των κάνει ευκίνητο. 'Η λύπη, ή συγ-
κίνηση και άλλα συναισθήματα έθελίζουν
τους δακρυϊκούς ή δακρυγόνους αδένες οι
οποίοι με τον έρεθισμό χύνουν τά δάκρυα.

2) 'Η σινική μελάνη είναι μίγμα λεπτο-
τάτης «αιθάλης» - καπνιάς - με ζωϊκή κόλλα.

Την χρησιμοποίησαν οι Κινέζοι πρώτοι και
έξ αυτών τό όνομα. Ένα σκίτσο γίνεται
κλισέ κατά τον έξής τρόπο. Φωτογραφίζου-
με καταλλήλως επί γυαλιού τό σκίτσο. Κα-
τόπιν πέρνουμε ένα τσίγκο τον όποιον ά-
λείφουμε από τις δυό του πλευρές με μίαν
ύγρην ουσία, πού όπως εκείνη πού έχουν οι
φωτογραφικές πλάκες, είναι ευαίσθητη στο
φώς. Δια μέσου της φωτογραφικής πλάκας
πού άποτυπώθηκε τό σκίτσο προσβάλλεται
ο τσίγκος με ισχυρό φώς. Ο τσίγκος αυ-
τός τότε μπαίνει άμέσως εις διάλυσιν ώ-
ρισμένων φαρμάκων, τά όποια ένω φθείρουν
τόν τσίγκο στα σημεία πού φωτίσθηκαν ό-
λιγώτερον, δέν τον φθείρουν εκεί πού έφω-
τίσθηκαν περισσότερο. Έτσι εκεί πού τό
σκίτσο ήτο λευκό φθίρειται ο τσίγκος. Έ-
κεί πού είχε τη μαύρη γραμμή ο τσίγκος
παραμένει. Έτσι κατασκευάζεται τό κλισ-
σέ με έσωχές και έξωχές όπως ακριβώς ει-
ναι τό σκίτσο. Με τη διαφορά ότι έξωχές
είναι οι μαύρες γραμμές και έσωχές ή λευ-
κή έπιφάνεια.

Ο Α. Ν. Χ. με έρωτά:
1) 'Υπάρχουν όνειρα πού προειδοποιούν; Γιατί
βράζουν κόλλυβα;

(Παραλείπω τις άλλες του ερωτήσεις δια νά τον
βεβαιώσω ότι αυτά είναι έφευρήματα διαφόρων βι-
βλιοκαπών).

Απάντηση: 1) 'Υπάρχουν άναμφι-
σδήτητα προειδοποιητικά όνειρα. Πώς και
διατί; 'Η απάντηση δέν νομίζω ότι είναι
εύκολη.

2) Τό έθιμον αυτό των κολλύβων (βρα-
σμένο σιτάρι με ξερούς καρπούς και πα-
σπαλισμένο με φρυγμένο άλεύρι και ζάχα-
ρι, μοιράζονται στον κόσμο για τον λεγό-
μενο «μακαρισμό» δηλαδή για νά ευχθούν
διά την ανάπαυση της ψυχής του πεθάνοντος)
έχει προέλθει από τους πρώτους χριστι-
ανούς πού είχαν τάς «μακαρίας» δηλαδή τό
έθιμο της διανομής τεμαχίων άρτου κατά
τίς κηδείες. Επίσης έχει σχέση με τά «πε-
τίς κηδείες» των αρχαίων. Τις «παρηγοριές»
δηλαδή, όπως τις λέμε σήμερα.

Ο Β. Τσάκωνας με έρωτά: Ποιό είναι τό κανο-
νικό ύψος και βάρος των νέων;

Απάντηση: Τό κανονικό βάρος εί-
ναι τό έξής: ηλικία 2 χρονών 12 κιλά, 3
13.5, 4 15, 5 16.5, 6 18, 7 19.5, 8 21,
9 23, 10 25, 11 28, 12 31, 13 37, 14 43
και 15 χρονών 47 - 48 κιλά.

Όσο για τό άνάστημα είναι: ηλικία 2
χρονών 0.80 μ., 3 0.86, 4 0.93, 5 1 μ.,
6 1.05, 7 1.11, 8 1.17, 9 1.23, 10 1.29,
11 1.34, 12 1.39, 13 1.46, 14 1.53 και
15 χρονών 1.60 μέτρα. Από εκεί και πέρα
τό μεγάλωμα είναι μικρό και φθάνει ως τά
20 χρόνια στα 1.67 - 1.70.

Ο Χρίστος Καρτεζίνης με έρωτά: Διατί τό
νερό σβύνει τη φωτιά;

Απάντηση: Τό νερό επενεργεί διτ-
τώς επί της φωτιάς: Τό νερό έρχόμενο εις
έπαφήν με τό καίόμενο σώμα άφαιρεί από
αυτό μεγάλην ποσότητα θερμότητας δια νά
έξατμισθί. Επίσης τό νερό καλύπτει τό
καίόμενο σώμα και έμποδίζει την έπαφήν
αυτού, έστω και στιγμιαίως με τον άτμο-
σφαιρικόν άέρα περιέχοντα όξυγόνο. Δια
αυτού, έστω και παρρηγορικής της έπαφής με τό
όσον και παρεμπόδισης της έπαφής με τό
όξυγόνο προκαλούν διακοπήν της καύσεως,
δηλαδή τό σβσίσιμο της φωτιάς.

Ο Λάκης Λαβέρης με έρωτά: Τι ήταν ο Βούδ-
δας και πότε και πού έβρασε;

Απάντηση: Ο Βούδδας είναι ίδρυ-
της της Βουδδικής θρησκείας. Γεννήθηκε στα
560 π. Χ. κοντά στην Ινδική πόλη Καπιλα-
βαστού πού βρίσκεται στους πρόποδες
των 'Ιμαλαίων. Καταγόταν από τον ήγεμο-
νικό οίκο Σακούα. Τό όνομά του ήταν Γαου-
τάμας, όταν όμως άρχισε νά μιλάη για την
«λύτρωση του κόσμου» οι όπαδοί του τον
έλεπαν «Βούδδα» πού σημαίνει ο «γνωρίζων»,
ο «φωτισμένος», ο «σοφός». Όταν ήταν 20
χρονών άποσύρθηκε σε έρημικό δάσος όπου
άσκήτευσε επί 6 δόκληρα χρόνων και βρή-
κε, όπως υποστήριζε, την ουσία της ζωής
και τά μέσα της σωτηρίας του ανθρώπου...

Ἔτσι ἄρχισε καὶ διαδίδῃ τὴ θρησκεία τοῦ τῷ Βουδδισμῷ Πέθανε σὲ ἡλικία 80 χρόνων ἀφοῦ ἐπὶ 45 γύρισε σ' ὅλες τὶς Ἰνδίες εὐ-αγγελίζομενος τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὁ Δημήτριος Μποσινάκης μὲ ἐρωτᾷ:

1) Ἡ ποίηση τοῦ Κρυστάλλη μήπως κατακρίνε-ται ἀπὸ τὴ θρησκεία; 2) Ποιὸς εἶναι ἀνώτερος ποι-ητής; Ὁ Σολωμός ἢ ὁ Παλαμάς; 3) Οἱ Μαβίλης καὶ Παλαμάς ὑπῆρξαν ἄθεοι καθὼς λένε;

Ἀπάντησις: Ὁχι. Ἡ θρησκεία δὲν κατακρίνει ἐκείνους τῆς ποιήσεως τοῦ Κρυστάλλη. 2) Καὶ οἱ δύο στὴν ἐποχὴ τους ἦσαν οἱ καλύτεροι. Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ σύγκριση μεταξὺ δύο ποιητῶν τοῦ ἀντιπρο-σωπεύοντος δύο διαφορετικὰς ἐποχές. 3) Ὁχι. Οὔτε ὁ Παλαμάς οὔτε ὁ Μαβίλης ἦσαν ἄθεοι!

Ὁ Ἰωάννης Β. Καραμποῖτης μὲ ἐρωτᾷ: Ποῖο εἶναι τὸ πολυτιμώτερο μέταλλο;

Ἀπάντησις: Τὸ πολυτιμώτερο ἀπὸ ἐκείνα τῆς μεγαλύτερας χρήσεως εἶναι ὁ λευ-κόχρυσος ἢ πλατίνη. Ἐχει χρώμα σάν τοῦ ἀσημένιου μόνο ποὺ εἶναι πιὸ ἄσπρο.

Ἀνακλυθήσε ἀπὸ τὸν Ἰσπανὸ Ἀντο-νίῳ Μ. (Μπ.) τὸ 1735 σὲ χρυσοφόρο ἄμμον κοριστικὸ τοῦ πλάτα. ὁνομάσθηκε πλατίνη (ὑπο-ναί ἀργήρας). Χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν κο-φιστικὴν καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν ὀργάνων κλπ.

2) Ποιά εἶναι ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ τῆς Εὐρώπης;

Ἀπάντησις: Ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ τῆς Εὐρώπης εἶναι τὸ Λευκὸν ὄρος τῶν Σα-τώνας ὅλης τῆς ἡπείρου. Καλύπτεται ἀπὸ παγε-τώνας ὅλης τῆς ἐποχῆς τοῦ χρόνου. Ἐχει ὕψος 4.810 μ.

Ὁ Χρ. Παπαδημητρίου μὲ ἐρωτᾷ: Γιατί ὅλα τὰ ψάρια δὲν ζοῦν ἐξω ἀπὸ τὸ νερὸ;

Ἀπάντησις: Διότι τ' ἀναπνευστικὰ τους ὄργανα εἶναι καμωμένα ἔτσι ὥστε νὰ τὰ ἀναπνευστικὰ τους ὄργανα, δηλ. τὰ ὄρ-γανα ἐκείνα ποὺ χρησιμεύουν εἰς αὐτὰ ὅπως ραχνα.

Ἡ ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

«ΠΕΝΤΑΘΛΟ 1951»

«Υστερ» ἀπὸ τὴν «Ἐνωση τῆς «Φ.Ε.Ν.» καὶ τῶν «Πρωτοπόρων» τὸ 1951» προκηρύσσεται καὶ τὸ Σ.Τ.Π. Θέματα: 1) Πεζο: Ταξιδιωτικὴς ἐντυπώσεις. 2) Ποίημα: Σταυρόλεξο. Σκίτσο: Ἀπ' τὸ παράθυρό μου. 4) τὸς ἀνθρώπους τῆς ἀρχαιότητος θαυμάζετε περισ-σότερο, καὶ γιατί; Βραβεῖα θὰ δοθοῦν στὸν Πεντα-θλητὴ καὶ εἰς τὴν νικητὴν καθὰ μέρος χωριστά. Προ-σθμία ἑνὸς μηνός. Οἱ συμμετοχῆς νὰ στέλνονται ἐπὶ διευθύνει: Γεώργιο Βελουδή, Γρανικοῦ 24, Ἀθήνα (Κ.).

«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ»

Ὁ νέος σύλλογος «Μακεδονοπούλας» ἰδρύθηκε στὴν παιδόπολιν τῆς Καλῆς Παναγίας. Ἐχει πολλὰ μέ-λη τῆς παιδοπόλεως καὶ πολλοὺς ἐξωτερικοὺς ποὺ ποσοτηρίζουν τὸ σύλλογόν μας. Ἀλλὰ θέλουμε πρὸς μεγάλη ἐνίσχυση ἀπὸ καλοὺς πεντομάχους, γρά-φει Παναγιᾶ, Βέρροια.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΧΑΡΑΥΓΗΣ» ΠΥΛΟΥ
ΜΕΓΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΤΡΙΑΘΛΟ

Τὸ παράρτημά μας βαδίζοντας πάντα πιστὰ στὸ μονοπάτι ποὺ ἐχάραξε, προκηρύσσει σήμερον «Με-γάλο Φιλολογικὸ τρίαθλο», ἥτοι πεζο, ποίημα καὶ σκέτος. Καθένας μπορεῖ νὰ λάβῃ μέρος στὸ ἕνα, ἢ στὰ δύο ἢ καὶ στὰ τρία μέρη. Περιμένουμε ἀπ' ὅλους τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Σ.Τ.Π.». Σύλλογοι: Πνευματικὴ Χαραυγὴ, Δάδες, Πράσος, Κρητικὴ Νεότης κ.λ.π. Βοηθήστε μας στὴν εὐγενῆ μας προσπάθεια. Ἡ προθεσμία ὁρίζεται μέχρι 31 Ἰα-νουαρίου 1952. Ἐμπρὸς λοιπόν! Περιμένουμε. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Γράψτε ὅλοι καὶ ὅλες ἐπὶ διευ-θύνει: Γεώργιον Δ. Κούβελαν, Μαθητὴν ΣΤ' τά-ξεως, Γυμν. Πύλου Μεσσηνίας.

Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΥΞΑΝΕΤΑΙ

Παρὰ τὴν ἐπιθυμία τῆς Διευθύνσεως τοῦ περιοδικοῦ νὰ μὴν αὐξήσῃ τὴν τιμὴ τοῦ φύλλου καὶ τὶς συνδρομὰς, οἱ συν-θῆκες ἐκδόσεως (ὑπερτριπλασιασμός τῆς τιμῆς τοῦ δημο-σιογραφικοῦ χαρτιοῦ καὶ διπλασιασμός τῶν ἄλλων ἐξό-δων) τὴν ὑποχρεώνει νὰ κανονίσῃ τὶς συνδρομὰς ἐπὶ ἄλλων βάσεων. Ἀπὸ τὸ προσεχὲς 49ο φύλλο ἡ τιμὴ τοῦ περιοδικοῦ κατὰ τεῦχος ὁρίζεται σὲ 2.000 δραχμὰς.

Ἡ ἐτήσια συνδρομὴ ἐπίσης ὁρίζεται:

1ον) Γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔζησαν σὲ παιδοπόλεις καὶ γε-νικὰ τὰ παιδιὰ τῶν συμμοριοπλήκτων περιοχῶν παραμένει ἡ ἴδια, δηλαδή δρχ. 10.000.

2ον) Γιὰ τὰ ἄπορα παιδιὰ δρχ. 15.000, ἐξάμηνη 10.000. (Ἡ ἀπορία κάθε παιδιοῦ θὰ βεβαιώνεται ἀπὸ τὸ ἴδιο μὲ μιὰ σχετικὴ ἐνυπόγραφη δήλωση).

3ον) Γιὰ τὰ εὐπορα παιδιὰ : δραχμαὶ 25.000, ἐξάμηνη 15.000.

4ον) Διὰ τὰ σχολεῖα καὶ τὰς Κοινότητας δρχ. 50.000.

5ον) Διὰ τοὺς Δήμους, τοὺς ὁργανισμοὺς κλπ. δραχμαὶ 100.000.

Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐγγραφῇ συνδρομητὴς ἂν δὲν προπληρώσῃ τὴ συνδρομὴν του.

Ἐπειδὴ ἡ συνδρομὴ καὶ ἔτσι ποὺ κανονίζεται γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους εἶναι μικρὴ καὶ δὲν καλύπτει παρὰ ἕνα ποσοστὸ ἀπὸ τὰ ἐξόδα ἐκδόσεως, παραμένει πάντα ὁ θεσμός τῆς προαιρετικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ.

Τὸ περιοδικὸ ἐλπίζει ὅτι οἱ εὐποροὶ ἀπὸ τοὺς φίλους του θὰ θελήσουν νὰ τὸ βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον του προσφέ-ροντες τὴν προαιρετικὴν εἰσφορὰν τους.

Τὰ παλαιὰ τεύχη τῶν δύο πρώτων τόμων μεμονωμένα, γιὰ τὶς παραγγελίας ποὺ θὰ γίνουν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου, θὰ διατίθενται ἀντὶ 3.000 δραχμῶν τὸ καθένα.

Οἱ τόμοι 1950 καὶ 1951 ἄδεται θὰ τιμῶνται 30.000 δραχ-μὰς. Ὁ δεμένος τόμος τοῦ 1951 θὰ πωλεῖται πρὸς 50.000 δραχμὰς.

Καμμιά παραγγελία δὲν θὰ ἐκτελεῖται ἂν δὲν συνο-δεύεται ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο.

Τὸ «ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

Το μεγάλο παράδειγμα

Πάλι γιορτάζουμε τη Γέννηση του Κυρίου μας, του Σωτήρος μας. Πόσα δεν θάπρεπε να μας θυμίξη το μεγάλο αυτό γεγονός... Πόσο θα έπρεπε να μας έκανε ευτυχισμένους... "Ο,τι κι' αν είμαστε, είτε μικροί είτε μεγάλοι, είτε φτωχοί είτε πλούσιοι, είτε καλοί είτε κακοί, ένα είναι σίγουρο: πώς ο Κύριος ήλθε στη γη, έγινε άνθρωπος σάν κι' εμάς, για χαρή δική μας. Μάλιστα, δική μας. Ο Παντοδύναμος Θεός, ήλθε κι' έγινε ένας αδύναμος άνθρωπος, για σένα και για μένα, αδελφέ μου, όποιος κι' αν είσαι.

Εάν υποθέσουμε, πώς ένας σπουδαίος άνθρωπος απόφασίξε να έλθω στο σπίτι μας, να μείνη μαζί μας, για να μάς βοηθήση, να αναλάβη τὰ χρέη μας, να πάρη επάνω του όλες τις στενοχώριες μας, τι θα λέγαμε; Δεν θα το θεωρούσαμε εξαιρετικά μεγάλο του καλωσύνη χαρή μας; Δεν θα είδαμε αυτή του ή πράξη μια μεγάλη αγάπη απέναντί μας; Ε, λοιπόν, εδώ δεν ήλθε ένας μεγάλος άνθρωπος κοντά μας, άλλ' ο ίδιος ο

Θεός. Ναι, ο ίδιος ο Θεός! Και όση είναι η απόσταση που χωρίζει τον άνθρωπο απ' το Θεό, άλλη τόση είναι και η αγάπη του Θεού προς τους ανθρώπους, που φανερώνεται με τη Γέννηση του Σωτήρος μας. Δεν θάπρεπε, επομένως, να είμαστε γι' αυτό τρισευχισμένοι;

"Ας προσέξουμε όμως και κάτι άλλο. Την ταπείνωση του Σωτήρος μας. Μάλιστα, την ταπείνωσή Του. Ενώ είναι ο Δημιουργός όλου του Σύμπαντος, δέχεται να γεννηθί σάν ένας άνθρωπος. Και τί; "Οχι σάν ένας εξαιρετικός άνθρωπος. Σάν ένα πριγκηπόπουλο, ή σάν κάποιο αρχοντόπουλο. Γεννιέται σάν ένας απ' τους πιο τελευταίους ανθρώπους. Από μια χωριατοπούλα, που έμνε σ' ένα φτωχό κι' απόμερο χωριουδάκι της Γαλιλαίας. Θα μπορούσε να γεννηθί από κάποια διάσημη και μεγάλη κυρία της εποχής εκείνης. Θα Τού ήταν δυνατόν να γεννιόταν μέσα σ' ένα παλάτι, σέ μια απ' τις μεγάλες πρωτεύουσες εκείνου του καιρού. Τιποτε όμως απ' όλ' αυτά. Ο Σωτήρας μας θέλησε να γεννηθί σάν ο πιο άσημος άνθρωπος της εποχής Του και κάτι χειρότερα. Γιατί και ο πιο φτωχός και ο πιο περιφρονημένος απ' όλους δεν θα είχε γεννηθί μέσα σ' ένα σταύλο! Το καταλαβαίνουμε αυτό, καλά; Να γεννηθί ή μέσα στο σταύλο; Αυτό θα πη ταπείνωση. Να είσαι ο Θεός και να γίνεσαι κατώτερος κι' απ' το χειρότερο άνθρωπο...

Δεν θάπρεπε όμως αυτή η ταπείνωση του Σωτήρος μας να μάς παρακι-

νήση κι' εμάς να Τον μιμηθούμε; "Αν όχι από τίποτε άλλο, τουλάχιστον ή αγάπη Του, που έδειξε και δείχνει για μας, δεν θάπρεπε να μάς φιλοτιμηση και να μάς κάμη να προσπαθήσουμε να Τον πλησιάσουμε κάπως στην ταπείνωση;

Δεν θα χρειάζονταν και πολλά πράγματα. Πρώτα - πρώτα να βγάμε από μέσα μας την ιδέα πως εμείς είμαστε το πάν και οι άλλοι δεν είναι τίποτε. Πως εμείς τάχα είμαστε οι έξυπνοι, και δόξαν τὰ ξέρομε όλα και οι άλλοι δεν νοιώθουν τίποτε. Πως εμείς είμαστε από οικογένεια σπουδαία, ενώ τών άλλων ή οικογένεια είναι τιποτένια. "Οτι εμείς είμαστε με μια λέξη σπουδαίοι και όλοι οι άλλοι είναι μηδενικά.

"Επειτα θα έπρεπε να μάθουμε να εργαζόμαστε και να κοπιάζουμε και για τους άλλους και κάθε δουλειά να την κάνουμε πρόθυμα και ποτέ να μη νομίζουμε ότι τάχα δεν είναι για μας. Αζούμε ότι τάχα ο Σωτήρας μας ήλθε εδώ στή γη κι' έγινε άνθρωπος κι' ύστερα εργάσθηκε σάν απλός μαραγκός, κι' έτσι εξαγίασε κάθε τίμιο ιδρώτα, τί θα έπρεπε να πούμε μερίς; "Οτι ή τάδε ή ή τάδε δουλειά δεν μάς ταιριάζει; Τότε θα σήμαινε ότι εορτάζουμε μόν τὰ Χριστούγεννα και νομίζουμε πως είμαστε κι' εμείς χριστιανοί, αλλά στην πραγματικότητα δεν ακολουθούμε "Εκείνον, που με τη σάρκωσή Του έδωσε σέ όλους μας το μεγάλο παράδειγμα: "Αγάπη και Ταπείνωση.

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Συλλογή γραμματοσήμων

Είς τὰ δυό προηγούμενα τεύχη σας έδώσαμε την Ιστορία των ταχυδρομείων και των γραμματοσήμων. Από σήμερα τή συλλογή του. "Ετσι σιγά - σιγά θα σεις για να γίνετε τις απαιτούμενες γνώσεις γραμματοσήμων, γιατί σεις πολλοί και οι νέες έχετε να κερδίσετε ρεσ από την ωφέλησή από πολλές πλευσχόληση της συλλογής γραμματοσήμων. Πολλοί από τους αναγνώστες μας έβουν συγγενείς και φίλους οι οποίοι λαβαίνουν τακτικά γράμματα, και πολλοί από

αυτούς πετούν σάν άχρηστα τὰ γραμματόσημα της αλληλογραφίας τους. Λοιπόν μη σας φανεί περίεργο ότι θα μπορούσατε σιγά - σιγά και αναλόγως της ποσότητος των γραμματοσήμων αυτών να φτιάσετε μια συλλογούλα που θα σας διδάξη πολλά, θα σας ευχαριστήση περισσότερο και θα σας ώφεληση όσο και σεις δεν θα το έχετε ποτέ φαντασθή.

"Όλοι σας μικροί ή μεγάλοι μαθητές, άγόρια ή κορίτσια να μαζεύετε τὰ γραμματόσημα της αλληλογραφίας των δικών σας, και χωρίς να γίνεσθε ένοχλητικοί να ζητάτε και από τους φίλους και γνωρίμους σας να σας φυλάνε και σας δίδουν τὰ γραμματόσημα της αλληλογραφίας τους εάν φυσικά οι ίδιοι τὰ πετούν και δεν τὰ μαζεύουν. Προσέξτε όμως καλά αυτά που θα σας πω:

Ποτέ να μη τραβάτε το γραμματόσημο για να τὰ ξεκολλήσετε από το φάκελλο. Αυτό είναι ένας από τους πιο βέβαιους τρόπους για να καταστρέψετε τὰ γραμματόσημα. Απλώς θα κόψετε το φάκελλο τριγύρω από τὸ ένα ή τὰ περισσότερα γραμματόσημα με τὸ ψαλίδι και θα φροντίσετε να άφήσετε αρκετό περιθώριο. Αυτό τὸ αρκετό περιθώριο έχει σκοπό να προφυλάξη τὸ γραμματόσημο, δηλ. τὰ δοντάκια και τις γωνιές του από ένδεχόμενο ψαλίδισμα όταν θα κόβετε τὰ γραμματόσημα. Αὐτὴν τὴν σύσταση δεν θα λησμονήσετε να τὴν μεταδώσετε και εις τους δικούς σας και φίλους σας γιατί αλλοιῶς μπορεί να σας δώσουν γραμματόσημα που θα τὰ έχουν καταστρέψει.

Σιγά - σιγά όμως θα σας βοηθήσουμε να μάθετε ότι άφορὰ τὸ γραμματόσημο. Χρειάζεται μόνον ν' αγαπήσετε τὸ γραμματόσημο, δηλ. να γίνετε φιλοτελιστές, όπως θ' αγαπούσατε τὰ παιγνίδια σας, ή τὰ άφαιρα βιβλία ή κάτι άλλο που σας τραβά και να έχετε ύπομονή, γιατί όπως σε κάθε άλλη περίπτωση ούτε άμέσως ούτε και τόσο εύκολα μπορείτε να μάθετε, να τὰ μαζέβετε και να καταρτίσετε μια συλλογή.

Πολλοί από σας με τις οδηγίες τής στήλης αυτής, θα κατορθώσετε με λίγη

καλή θέληση να κόμετε τὴν αρχή και μ' έμερα να γίνετε ένας καλός φιλοτελιστής. Ιδιαίτερως συμβουλευόμε τὰ κορίττα να προσέξουν τις συμβουλές μας γι' τι κι' αυτές μπορεί να γίνουν, όπως και άγόρια καλές συλλέκτριες. Άρκει να σ' πληροφωρήσουμε ότι εις τὰς νήσους Φιλίππινος που βρίσκονται εις τὸν Ειρηνικό Ωκεανό, απέναντι και εις μεγάλην άπόσταση από τὴν Κίνα, σε κάθε δημοσχολείο, σε κάθε γυμνάσιο και σε κα' κολλέγιο υπάρχουν τόσα πολλά κορίττα ώστε συχνά τὰ κορίτσια αυτά λόγω τ' μεγάλου αριθμού των κάμνουν δικούς τ' χωριστούς φιλοτελικούς μαθητικούς συλλόγους. Αυτοί λοιπόν οι σύλλογοι αριθμούνται τριάντα, σαράντα και πενήντα μέλη.

Άρχιστε να μαζεύετε τὰ γραμματόσημα της αλληλογραφίας και στα έπόμενα τεύχη θα σας δώσουμε τις οδηγίες να τὰ ξεκολλάτε, να τὰ χωρίζετε, να ταξινομείτε κλπ.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤ

ΣΚΙΤΣΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ
(Σκίτσο Σταμ. Πολυμερούδη)

ΣΚΙΤΣΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

(Σκίτσο Πανσυνία Μυλωνά)

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ ★

Ο Γαβριήλ ήταν πεσμένος στα γόνατα με κρυμμένο το πρόσωπο πίσω απ' τις πλατειές του φτερούγες. Είχε ακούσει τις εντολές του Θεού, είχε ενωτισθή τα σοφά Του ρήματα. Ήταν ο αρχάγγελος της ζωής, όπως ο ταξίαρχος Μιχαήλ ήταν ο αρχάγγελος του θανάτου.

— Γεννηθήτω το θέλημά Σου, είπες, χωρίς να σηκώση τα μάτια στον Παντοκράτορα.

Καί πέταξε για το περιβόλι του Παραδείσου.

Ήταν ή ώρα που κάτω στη γη έκλινε προς τη δύση του τ'άστρο της μέρας. Ο Γαβριήλ έβλεπε κι' όλας τους Ισκιούς να σμίγουν και να πληθαίνουν, ύφαινοντας το έβενινο πέπλο της νύχτας.

— Είναι ή ώρα να δώσω τις τελευταίες παραγγελίες μου, σκέφτηκε. Στον ήχο της σάλπιγγας έτρεξαν κοντά στον αρχάγγελο όλες οι δυνάμεις του Παραδείσου. Ακόμη και τα μικρά Χερουβείμ που φτεροκοπούσαν παιζογελώντας μέσα στα κρίνα σαν πεταλούδες, μαζεύτηκαν γύρω από τον Άγγελο της ζωής.

— Θυμάστε, τους είπε ο Αρχάγγελος κάποια μέρα που με είδατε να πετώ μ' ένα κρίνο στο άστρο τ' ανθρώπου; Εκείνο το κρίνο θα χύση απόψε τη μοσκοβόλια του πάνω στην πλάση. Ο Κύριος ντύνεται τούτη τη νύχτα με σάρκα φθαρτή και γεννιέται σά βρέφος.

— Ωσαννά, φώναξαν οι Άγγελοι κι' έσκυψαν με δέος. Μά ένα περίεργο Σεραφείμ τόλμησε ν' ανοίξη συζήτηση.

— Μά πώς γίνεται; είπε. Ο άνθρωπος είναι δυστυχισμένος γεμάτος ατέλειες. Γιατί διάλεξε τη μορφή του Έκείνου;

— Για να του δείξη, μικρέ μου περιέργε, είπε ο Αρχάγγελος, πώς κρατά στην ψυχή του κλεισμένη μια σπιθαμή απ' τη θεία ουσία. Και πώς μπορεί να σωθή και να γίνη αθάνατος σαν έμας.

— Και θα κλαίη και θα πεινά και θα παίζη σαν τα μωράκια ο Κύριος;

— Ναι, και σαν όλα τα βρέφη θα μεγαλώση με πόνους και με κινδύνους.

— Και θάχη κι' Εκείνος σαν τα μωρά των ανθρώπων, μια μάνα με πρόσωπο θεϊκό που θα λάμπουν σαν ήλιος, τα μάτια της όταν σπηλώνονται στο μικρό της; Απ' όσα βλέπω επάνω στη γη, είπε, τ' άγγελόκι, εκείνη ζηλεύω μονάχα. Θάβναι τόσο γλυκό, τόσο θυμωφό, νάχη κανείς μια μανούλα.

— Σ' Εκείνην, είπε ο Αρχάγγελος είχα δώσει το κρίνο του Σαβασώθ. Η μανούλα του βρέφους, που περιμένουμε απόψε τη Γέννησή Του, είναι ή πιο τρυφερή, ή πιο θυμωφό, ή πιο αξιαμέσ' στις άλλες μητέρες. Πιο λευκή πιο άγνή κι' από μās τους Άγγέλους. Βασίλισσά μας την προορίζει, ο Κύριος όταν έρθη μαζί Του στους ούρανούς.

— Ωσαννά, είπαν πάλι οι Άγγελοι. Μά τα Χερουβείμ και τα πολυόματα Σεραφείμ είναι ανήσυχά σαν παιδιά και ποτέ δε χορταίνουν τις έρωτήσεις.

— Τόσους αιώνες κοιτάζουμε πάνω στη γη να κυλούν οι ζωές των ανθρώπων, είπε ένα μικρό Σεραφείμ και το ξέρούμε πιά, πώς ό,τι γεννιέται πεθαίνει. Λοιπόν θα πεθάνη κι' Εκείνος;

— Ναι, θα πεθάνη! είπε ο Αρνάγγελος Μιχαήλ.

Σ' αυτή την απάντηση, μια

κραυγή αντιδρόνησε την ούρανία Έδέη! Δεν την άφησαν μόνο τ' Άγγελοῦδια. Όλα τα τάγματα, Έξουσίες, Δυνάμεις, Αρχάγγελοι, Κυριότητες, κι' όλα τ' άλλα απόβειναν με το δέος.

— Νά πεθάνη ο Κύριος της ζωής; Τι θα γίνουν τότε τα Σύμπαντα που κρατεί στην παλάμη Του;

— Θα πεθάνη, ξανάπε ο Αρχάγγελος Μιχαήλ, που ο Σαβασώθ έχει βάλει στο χέρι του τη ρομφαία του θανάτου. Κατέβηκε κάτω στη γη για να πεθαρχήση στους νόμους, που έχει θεσπίσει ο ίδιος. Θα γεννηθή και θα μεγαλώση με πόνους κι' πόνη, σαν τα μωρά των ανθρώπων, θα βαπτιστή σαν εκείνους, θα ζήση με τον ιδρώτα Του, θα γνωρίση το μόχθο, τη θλίψη, τον πειρασμό και στο τέλος το θάνατο. Ένα θάνατο μάλιστα τραγικό. Θ' αφήση τη θείκή Του πνοή, σταυρωμένος, σά δοῦλος, σά ξύλο κατάρας.

— Μά γιατί; Γιατί να πάθη ο Κύριος όλα αυτά τα μαρτύρια; ρώτησε ένας Αρχάγγελος.

— Για να σώση το πλάσμα του απ' τον αιώνιο χαμό, αποκρίθηκε ο Μιχαήλ στο συνάδερφό του. Για να τον φέρη μια μέρα κοντά μας, εξαγνισμένο κι' αθάνατο.

— Τι άγάπη, είπαν οι Άγγελοι, τι μακροθυμία! Άνεξε-
ρεύνητες οι βουλές Σου, Αιώ-
νιε!

— Άγιος, άγιος, άγιος, Κύριος Σαβασώθ, πλήρης ο Ούρανός και ή Γη της δόξης Σου!

Καθώς οι Άσώματοι έψελναν τον ύμνο, π' ανέβαινε ως το θρόνο του Παντοκράτορα, ο Αρχάγγελος Γαβριήλ κοίταξε τη γήινη σφαίρα. Αντίκρυ τους ακριβώς, ήταν αυτή τη στιγμή, ή Γη της Έπαγγελίας και στις ραχοῦλες της Βηθλεέμ, αντιφέγγιζαν οι φωτιές των βοσκών, π' άγραυλοῦσαν εκείνη τη νύχτα, σαν από θείο προαίσθημα.

— Είναι ώρα, είπε ο Αρχάγγελος όταν έσβυσε ή υπερκόσμια μελωδία. Η νύχτα φτάνει στη μέση του δρόμου της. Δέστε, το θείο άστέρι σιμώνει στη Βηθλεέμ. Σε λίγο, θα βρίσκεται πάνω απ' το Σπήλαιο.

Οι Άγγελοι γύρισαν τη ματιά τους στο θείο άστέρι. Τό ήξεραν όλοι καλά. Δεν ήταν παλιό, όπως τ' άλλα, που είχε στήσει ο Κύριος στην πολύφωτη κι' άσδυση λυχνία του πάνω από την πλάση. Ήταν ένα φως έμψυχο, απ' τον κόσμο το δικό τους. Ένα μικρό παχουλό κι' όλοστρόγγυλο Χερουβείμ, που το πρόσταξε ο Άγγελος της ζωής να γενή άστέρι και να κινήση απ' τη μεριά της Ανατολής, όπως όλα τ' άλλα, για τους σοφούς και προφήτες που ζούν στής Άσίας τά βάθη και να φωτίση το δρόμο τους ως τη φάτινη της Βηθλεέμ. Όλες τις νύχτες τρεμόσβυνε στα ούράνια πιο λαμ-

Έχει στην όψη της σοφία. Και στο βλέμμα της λάμπει ή άγάπη...

περό, από τ' άλλα κι' οι Άγγελοι ήξεραν πώς αυτό τ' αντι-
σφηνόμα, τὸ χιλιόχρονο, ἀνέπαυτο. Ἐβγαλε ἀπὸ τὸ σά-
ββατο τῶν φτερῶν τοῦ σώματος ἀστέρι τους.

—“Ὅλα εἶναι ἐτοιμα, εἶπε ὁ Γεωργίου. Ὁ Χριστὸς Γενά-
ται! Σκορπισθεῖτε ἐπὶ τὴν γῆν. Βάλτε τὸ μῆνυμα. Πλημ-
μυρίσετε ἀπὸ φῶς ἐπὶ τὴν γῆν. Τὴν πλάση πὺ δέχεται
ἐξ ὑμῶν τὸ Θεὸ τῆς ἰσχύος. Ἴδετε ἄγγελος δια, πετάξετε
ἐξ ὑμῶν ἀπὸ τὸ σπῆλαιο, ἀπὸ τὰ σπῆλαιο τῆς Βηθλεὲμ καὶ ἐν-
εφέστε μὲ τὸ τραγούδι σας τὸν ἀνθρώπου. Ἐσὺ, Μιχαήλ,
ἔρε τοὺς ἄγγελοι σου καὶ ποδοῦναι στὴ μεγάλη τὴν πο-
λίτεια. Πὺ ζῇ ὁ Πῶς ὁ Βασιλεὺς. Μαθε τί θὰ κάμη
σάν ἔρθῃ σὲ αὐτὰ τὰ τῶν ἡμερῶν. Ὁ Κύριος μᾶς ἀφίει
ἐξ ὑμῶν ἐλευθέρους καὶ γοητεύει τὰ Χριστοῦ εἶναι ὅπως θέ-
λει, καθέναν. Ἀπὸ δέξαι, καὶ γοητεύει δῶρα στὴν πλάση,
σκορπίζοντας εὐαγγέλιον καὶ τὴν γῆν. Ἐβλεπε δλοὶ τὸν ὕμνο, πὺ
σύνθεσε ὁ μουσικὸς τ' αὐτοῦ, ὁ Ἀρχαγγελος Ραφαήλ, γιὰ
τὴ Νύχτα τῶν Χριστοῦ εἶναι. Ἐστράς, τραγουδοῦστε τον κι'
ὅς χυθοῦμε μ' αὐτοὺς στὴν αἰθήρα.”

Ὁ Ραφαήλ πῆγε τότε τὴν ἀσπὶα του κι' ἄρχισε νὰ κρούῃ
γλυκὰ τίς χορδές του. Ὅλα, μὲ μᾶς, σιωπῆσαν στὴ γῆ καὶ
στοὺς οὐρανοὺς. Ἐβλεπε ἀκόμα κι' ἡ ἀρμονία π' ἀφῆσαν οἱ
κόσμοι, γυρίζοντας στὴν αἰὼνα τροχία τους. Ἐπᾶσε ἡ μουσικὴ
τῆς ζωῆς, τῶν ἀνέμων ὁ σάλαγος, καὶ τὸ φλὺλίσμα στὶς πη-
γές τῶν ὑδάτων. Λούφαξε ἡ ἄ-
γρια θύελλα στὸν ἀτρύγητο
πόντο καὶ πάντα ἀπ' τὰ χάη ἀ-
πόμεινε μ' ἀνοιγμένα φτερά τὸ
μυστήριον.

Καὶ τότε ὑψώθηκε πάνω ἀπ'
τὴ γῆ ὁ Ἀγγελικὸς ὕμνος ἀ-
πὸ χιλιάδες ἀράτα στόματα.
Κι' ὅλο ἔκρουαν τίς χορδές τὰ
οὐράνια δάχτυλα τ' Ἀρχαγγέ-
λου.

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ
ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις
Εὐδοκία!»

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀνατεῖλε ὀθύ-
νοντας τ' ἀστρα τῆς νύχτας.

—Θὰ σβῶω κι' ἐσένα, εἶπε
ζηλότυπα στὸ μεγάλο ἀστέρι
τῆς Βηθλεὲμ.

Τόχε φούρκα γιατί, μὲ τὴ
λάμψη του, εἶχε δώσει στὴ νύ-
χτα, γιὰ λίγον καιρὸ, ἕνα δεύ-
τερο ἥλιο.

—Ἔτσι νομίζεις; εἶπε τ' ἀ-
στέρι γελώντας. Δὲν εἰμαι ἐγὼ
σάν ἐκεῖνα πὺ σβύνει τοῦ ἡ-
λιου ἡ λάμψη. Εἰμαι τ' ἀστέρι
τοῦ θαύματος, ἡ ἀλήθεια πὺ φάχναν αἰῶνες οἱ ἀνθρώποι κά-
τω στὴ γῆ νὰ μὲ βροῦν καὶ δὲν τὸ κατῶρθωναν.

—Μιλᾶς σὰ νὰ εἶσαι Θεός, εἶπε ὁ ἥλιος.

—Εἰμαι ἡ ἀλήθεια πὺ φέρνει σ' Αὐτόν, ἀποκρίθηκε τ' ἀ-
στρο. Ἐγὼ θάμαι ὁ ἥλιος τῆς γῆς ἀπὸ σήμερα.

—Κι' ἐγὼ τί θὰ κάνω; τρώμας ὁ ἥλιος.

—Ἐσὺ; ὅ,τι ἔκανες πάντα, εἶπε τ' ἀστέρι. Ἐσὺ θὰ φωτί-
σης τὰ μάτια κι' ἐγὼ τὴν ψυχὴ. Γεῖά σου τώρα, εἰμαι πολὺ
βιαστικό. Πάω στῶν Ἀγγέλων τὴ συνάξῃ νὰ τοὺς πῶ ὅ,τι εἶδα
ἐπάνω στὴ γῆ.

Καὶ γελώντας, σάν ἕνα παιδὶ ποῦχει παίξει μὴ ἔμπνη
φάρσα, τὸ παχουλὸ κι' ὀλοστρόγγυλο Χερουβεὶμ ἀνοῖξε τίς
λαμπρές του φτεροῦγες, πὺ εἶχε διπλώσει σάν ἕνα στεφάνι
ὀλόγυρα ἀπὸ τὴν ὄψη του καὶ πέταξε πρὸς τὰ ὕψη.

—Ἦταν ἕνας Ἀγγελος, εἶπε ὁ ἥλιος κι' ἡσυχασέ ὀλό-
τελα πιά.

Ἀπὸ παντοῦ ἔφταναν χρυσόφτεροι Ἀγγελοι κι' ἡ Ἐδὲμ
εἶχε πλημμυρίσει. Στὰ μάτια τους ἔλαμπε ἡ γοητεία τῆς Ἀ-
γίας Νύχτας, πὺ πέρασαν πάνω στὴ γῆ. Ἐλεγαν ἔλεγαν καὶ
δὲ χάρταιναν νὰ διηγούνται.

—Ἐνα παιδάκι ὡς δέκα χρονῶν ἔπαψε φλογέρα σὲ μὴ
ραχούλα, εἶπε ἕνας Ἀγγελος ἀπ' τὴ χορωδία τοῦ Ραφαήλ.
Ὅταν ἄκουσε τὸ τραγούδι μας, πῆρε τὸ σκοπὸ στὴ φλογέρα
του κι' ἔβαλλε μαζί μας. Τρεῖς τοσπάνοι κοντὰ του κουβέντια-
ζαν γιὰ τὸ Βασιλεῖα τοῦ Ἰσραὴλ πὺ ἀνάγγελναν ὁ Προφή-
τες τὴ γέννησή του στὴ Βηθλεὲμ. Μεσσία τὸν ἔλεγαν καὶ κοι-
τοῦσαν μὲ ἔκσταση τὰ οὐράνια. Τότε φωνάξαμε.

—Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε ἀπόψε σὲ φάνη ἀλόγων. Πηγαί-

νετε νὰ τὸν προσκυνήσετε. Εἶναι ἐκεῖ ὅπου λάμπει τ' ἀστέρι.
Ξαφνιάστηκαν καὶ κοιτάζαν ἀπορημένοι κατὰ τὸ μέρος
μας, μὰ δὲν ἔβλεπαν τίποτε μὲ τὰ γῆινα μάτια τους. Μόνον τ'
ἀστέρι μᾶς εἶδε μὲ τὴν ἀγνὴ του ψυχῇ.

—Εἶναι ἄγγελος, φώναξε, ἔχουν ἄρπες στὰ χέρια. Χο-
ρεύουν ἐπάνω στὰ σύννεφα πὺ λαμνοκοποῦν ἀπ' τὸ φῶς τους.
Λένε πὺς ὁ Θεὸς ἦρθε ἀπόψε στὴ γῆ σὰ μαράκι. Θὰ πάω
μαζί τους, ἀκολουθώντας τὴ μουσικὴ.

Κι' ἄρχισε νὰ ψάλλῃ τὰ λόγια μας καὶ νὰ κατεβαῖν τὴ
ρεματιά. Πίσω του ἀκολουθοῦσαν οἱ τρεῖς τοσπάνοι καὶ πίσω
ἀπ' αὐτοὺς τὸ κοπάδι ὀλάκερο. Στὸ δρόμο συναπαντήσανε
κι' ἄλλους βοσκούς, ποῦχαν πάρει κι' ἐκεῖνοι τὸ μῆνυμα καὶ
κατέβαιναν πρὸς τὸ σπῆλαιο.

—Τοὺς εἶδα κι' ἐγὼ, εἶπε ἕνας ἄλλος Ἀσώματος, Ἐκανα
τὴ γῆ νὰ σκεπάζεται μ' ἄσπρα τριαντάφυλλα. Ἐκεῖνοι ἔξ-
αφνιάζονταν βλέποντας τὴν ἀνοῖξῃ νὰ φουντῶνῃ μὴς μῆς
στὴν παράξενη χειμωνιάτικη νύχτα, καὶ τὸ μικρὸ τοσπάνο-
πouλο ἔκοβε ἀρμαθίες γιὰ νὰ τὰ προσφέρῃ στὸ νεογέννητο.

—Ἦμουν στὸ σπῆλαιο, εἶπε ὁ τρίτος Ἀγγελος ὅταν ἔ-
φτασαν οἱ τοσπάνοι. Δὲν ἤξεραν τί νὰ ποῦν γιατί ἦταν ἀνγράμ-
ματοι. Μὰ στὰ μάτια τους διάβαζε τὴν πίστη καὶ στὴ θωριά
τους τὴν ἀγιωσύνη. Ἦταν οἱ πρῶτοι πὺ τίμησαν τὸ παιδί
πὺ γέννηθηκε μέσα στὸ σταῦλο.

—Ἐγὼ δὲν ἐκοίταζα παρὰ τὴ Μητέρα, εἶπε
τὸ Σεραφεῖμ πὺ ἀκούσαμε στὴν ἀρχὴ νὰ μι-
λᾷ γιὰ τίς μάνες. Παῖδουλα ἀκόμη, ἔχει στὴν
ὄψη τῆς τόση σοφία. Καὶ στὸ βλέμμα τῆς λάμ-
πει ἡ ἀγάπη. Ἐσκυβε πάντα πρὸς τὴ φάνη κι'

ὅσο τιμοῦσαν τὸ Γιό της
καὶ τὸν παινοῦσαν οἱ ἀν-
θρώποι, τόσο ἔτρεμε ἐ-
κείνη. Γιὰ μὴ στιγμὴ
διάδασα τὴ σκέψη της.
«Θέ μου, εἶπε, ἐφύλα-
γέ μου Το ἀπὸ βάσκα-
νο μάτι».

—Ὅσο προσκυνοῦσαν
τὸν Κύριο μέσα στὸ σπῆ-
λαιο, οἱ βοσκοί, εἶπε ἕ-
νας ἄλλος, τὰ πρόβατα ἔβαλλαν
τὸν ὕμνο μας μὲ τὸν ἦχο τῶν κου-
δουνιῶν τους. Τὸ ἴδιο σκοπὸ τό-
νιζε καὶ τ' ἀγέρι στὰ φύλλα τῶν
δέντρων καὶ τὰ πουλιὰ πὺ ἐν-
πνοῦσαν στοὺς φράγτες. Ὅλη ἡ
πλάση συνώδεε μὲ τοὺς ἦχους
τῆς τοῦ τραγοῦδι πὺ σύνθεσε ὁ
Ραφαήλ γιὰ τὴ Νύχτα τῶν Χρι-
στοῦ γεννῶν.

—Ἐλεγαν κι' ἄλλα πολλὰ, γιὰ
τὸ χῶμα π' ἀνάδινε μύρα παρά-
ξενα, γιὰ τ' ἀγρίμια πὺ στέκονταν μερωμένα στὶς ράχες, γιὰ
τὸ μεγάλο ἀστέρι πὺ ἀστράφτε πάνω ἀπ' τὸ σπῆλαιο.

—Ἦμουν ἐγὼ, εἶπε τότε τὸ Χερουβεῖμ ποῦχε φτάσει στὴ
Σύναξῃ. Κι' ἔχω νὰ σᾶς πῶ μὴ παράξενη ἱστορία, πὺ ξε-
περνᾷ τίς δικές σας ὁλες.

—Πές μας τὴν, πές μας τὴν, εἶπαν οἱ Ἀγγελοι μ' ἕνα
στόμα.

—Κάτω ἀπ' τὸ φῶς μὴ συναπαντήθηκαν, κάποια νύχτα,
στὴν ἔρημο, τρεῖς καμήλες, κατάφορτες δῶρα. Τὶς ὀδηγοῦ-
σαν καθάλα στὴ ράχη τους τρεῖς βασιλιάδες. Εἶχαν κινήσει
καθέναν τους χωριστὰ, ἀπὸ τόπους ἀπομακρυνούς. Δὲ γνωρί-
ζονταν μεταξὺ τους, λατρεύανε μάλιστα καὶ θεοὺς διαφορετι-
κοὺς. Μὰ κι' οἱ τρεῖς εἶχαν πάρει τὸ φατεῖο μῆνυμά μου,
γιὰ τὴν ὁσοφὴ ἀστρολόγοι καὶ μάγοι καὶ διάβαζαν τ' ἀστρα.

Εἶπαν λοιπόν: «Ἄς ἀκολουθήσουμε τοῦτο τ' ἀστέρι πὺ πρῶτη
φορὰ ἀπαντοῦμε στὸν οὐρανὸ. Στὸ τέρμα του θὰ γνωρίσουμε
τὸ Θεὸ, τὸ Δημιουργὸ μας καὶ Πλάστη». Γέμισαν πλοῦτῃ καὶ
μύρα καὶ σμύρνα κι' ἀρώματα τὰ διστάκια τους καὶ ξεκίνησαν.
Γιὰ πὺ πῆγαν; Πὺ θὰ τὸν βρῖσκαν καὶ μὲ ποῖα μορφή
τὸ Θεὸ πὺ ζητοῦσαν; Μὲ κοιτάζαν κάθε νύχτα κι' ἐγὼ τρε-
μοσβύνοντας ἔβαλλα μὲ χρῶμα καὶ φῶς τὸ τραγοῦδι τῶν Χρι-
στοῦ γεννῶν.

Κι' οἱ μάγοι γίνονταν ὅλο καὶ σοφώτεροι κι' ἦταν ἡσυχον
πὺς τοὺς πῆγαν στὴν ἀλήθεια.

Ἀξάφνα, χαμηλώσα' πίσω ἀπ' τὸ βουνὸ καὶ κατέβηκαν
πάνω στὸ σπῆλαιο. Οἱ μάγοι πὺ μ' ἔχασαν, τὸ κατὰλαβαν
πὺς ὁ δρόμος τους εἶχε τελειώσει. Σ' ἐτοῦτον τὸν τόπο, γεν-
νήθηκε ἀπόψε ὁ Θεός, εἶπαν μεταξύ τους, μὰ σὲ ποῖα σπῆτι
(Ἡ συνέχεια ὀπισθεν)

—Εἶναι ἄγγελος, φώναξε.

Τὰ Χριστούγεννα τῶν Ἀγγέλων

(Συνέχεια)

ἀπὸ τὴν προηγούμενη σελίδα)

Ἐξ ποιά μεριά; Θά γεννήθηκε στὸ πα-
ἄτι, σὰ Βασιλέα πού εἶναι, εἶπε ὁ πῶ-
ἔρος. Κι' οἱ ἄλλοι πού βρῆκαν τὴ σκέ-
η του λογική, πῆγαν στοῦ Βασιλιά νά
ωτήσουν.

Ἡμέρα πῶς ἐκεῖνος ὁ ἄρχοντας ἦταν
ἀκόσ καὶ φοβήθηκε γιὰ τὸ Βρέφος.
Εἶται δὲν ἔλαμπα τίς ὥρες πού ἦταν
οντά στὸν Ἡρώδη οἱ Μάγοι. Σὰ βγῆ-
αν ὅμως ἀπ' τὸ παλάτι μ' ἀντίκρυσαν
ἡδώραν τὸ δρόμο τους.

— Νά, τοὺς εἶδαμε ὅλοι, εἶπαν οἱ
Ἀγγελοι. Ἦταν γέροι μὲ χιονισμένα
αλλιά καὶ πυκνὲς καὶ μακρὲς γενειά-
ες. Αὐτοὶ ἤξεραν νά μιᾶνε καὶ ἀφοῦ
ροσκύνησαν τὸ παιδί προφητέψανε στὴ
ἡτέρα τῆς δόξας Του. Ὑστερα ἔσκυψαν
εἰς τῆς φίλησαν τὰ σαντάλια. Κι' ἐκεῖνη
ποροῦσε μὲ τὰ παράξενα πού συνώ-
εσαν τοῦ παιδιοῦ τῆς τῆ γέννηση. Ἡ
χρά μὲ τὸ φόβο παλεύανε μέσα στὴ
λῆ της. Μὰ τὸ Βρέφος χαμογελοῦσε
τὴ φάτην Του, παίζοντας μὲ τὰ δῶρα
ὧν Μάγων κι' ἡ Μάνα γαλήνεψε.

— Σωπάσετε ὅλοι, εἶπε ὁ Ἀρχάγγε-
ος Γαβριήλ. Ἐνας Ἀγγελος φτάνει
αστικός. Εἶναι ἀπὸ τὸ τάγμα τοῦ Μι-
χάηλ. Κάποιο νέο μᾶς φέρνει.

— Ἀρχάγγελε τῆς ζωῆς, εἶπε ὁ Ἀγ-
γελος, μπαίνοντας στὸν κῆπο τοῦ Πα-
αδείσου. Ἄκουσε ἕνα μῆνυμα πού σοῦ
ἔλνει ὁ Ἀρχάγγελος τοῦ θανάτου.
Ἐπαθάριοι τρέχουν στοὺς δρόμους τῆς
ἡλεῆς, μὲ ρομφαῖες γυνὲς ματωμέ-
ες. Σφάζουνε βρέφη ἄθῳα, ξεσκίζουνε
καρδιὲς τῶν μονάδων. Γέμισε ἡ πό-
λις μὲ κρότους σπαθιῶν. Ἀτέλειωτο μοι-
αλὸ ἐχέονταί μέσα ἀπ' τὰ σπίτια. Γυ-
ῖκες ἀλλόφρονες τρέχουν στοὺς δρό-
μους νά σώσουν ἀπ' τὴ σφαγὴ τὰ παι-
ῖ τους.

— Ἀλλοῖμονο, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος
Γαβριήλ, ποῖος ἀνόσιος τάραξε τὴ γα-
νὴ τῆς ἁγίας νύχτας.

— Ὁ Βασιλιάς ὁ Ἡρώδης εἶπε ὁ Ἀγ-
γελος. Τρύαξε γιὰ τὸ θρόνο του ὅταν
αθε ἀπὸ τοὺς Μάγους τὴ γέννηση τοῦ
ἁγίου Βασιλέα. Τοὺς εἶπε, λοιπὸν ἂν
βρῶνεν νὰ τοῦ μνηύσουν νὰ πάη κι'
τὸς νὰ τὸν προσκυνήσῃ. Μὰ κεῖνοι κα-
ὲν λαβάν τὸ σκοπὸ τοῦ καὶ δὲ γυρίσανε
ὁ παλάτι. Φρύαξε τότε καὶ πρόσταξε
σκοτώσουν ὅλα τὰ βρέφη τῆς Βη-
ρονὲμ καὶ τῶν γύρω χωριῶν ἀπὸ δυὸ
ῖων καὶ κάτω.

— Μὰ τότε, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος τὸ
ιδιὸ κινδυνεύει. Θά τρέξω νὰ πάω τὸ
νῦμα στὸν προστάτη Του νὰ τὸ πάη
ἰν Αἴγυπτο μὲ τὴν Ἁγία Μητέρα.

Τὸν εἶδαν νὰ χύνεται, σὰ χρυσοῦ ἀ-
ραπὴ πρὸς τὸ σπῆλαιο.

Κανένας δὲ μίλησε πιά. Ὅλοι πρόσ-
ναν, μὲ τὰ μάτια τους στηλωμένα στὴ
ἰνὴ σφαῖρα.
Καὶ τότε εἶδαν κοπάδια λευκὰ περι-
ῖρια ν' ἀνηφορίζουν ἀπ' τοὺς αἰθέ-
ες. Τὰ σύννεφα ἀνοίγαν καὶ τὰ τύλιγαν
ἰ πυκνὰ τους πέπλα. Μ' ἀμέσως φλο-
ῖονταν σὰν ἀπ' τὴ λάμψη τῆς φιδωτῆς
τραπῆς κι' ὅταν ἀνοίγαν, τὰ λευκὰ
οιστέρια ἐρχόνονταν μέσα ἀπ' τίς δι-
ες τους, μ' ἀγγελόμορφα πρόσωπα,
ν τὸ βρέφος τῆς φάτης. Χιλιάδες

οἱ μῦθοι τοῦ Αἴσωπου

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΑΛΕΠΟΥ

Μιά φορά ἕνας ἄνθρωπος τὰ εἶχε με
μιά ἀλεπού, γιατί ἔμπαινε στὸ κοτέτσι
του καὶ τοῦ ἔκανε ζημιές.

Σὰν τὴν ἔπιασε λοιπὸν, ἀποφάσισε
νὰ τὴν τιμωρήσῃ πολὺ σκληρὰ. Τῆς ἔ-
δεσε στὴν οὐρὰ τῆς ἕνα λαδωμένο στου-
πί, τοῦ ἔβαλε φωτιά καὶ τὴν ἀμόλυσε.

Τὸ ζῶο ξετρελλαμένο ἀπὸ τοὺς πό-
νους ἄρχισε νὰ τρέχῃ οὐρλιάζοντας
Ἄλλὰ καθὼς ἦταν ὥρα θερσμοῦ, ἔτρε-
χε στ' ἀθέριστο χωράφι τοῦ ἀνθρώπου
πού στοχάστηκε ἐκεῖνη τὴ σκληρὴ τι-
μωρία, κι' ἔβαλε φωτιά στὰ στάχνα.

Ὁ ἄνθρωπος ἔτρεχε ἐδῶ κι' ἐκεῖ
κλαίγοντας, πολεμώντας νὰ σῶσῃ τὴ
φωτιά. Ἀλλὰ πού! Καθὼς τὰ στάχνα
ἦταν ὠριμα, ὅλο τὸ βιὸς του χάθηκε.

Ὅταν κανεὶς δὲν δείχνει λίγη καλω-
σύνη, τίς περισσότερες φορές θά τὴν
πάθῃ κι' ὁ ἴδιος.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

Μιά φορά ἕνα λιοντάρι κι' ἕνας ἄν-
θρωπος ταξίδευαν μαζί.

Ὁ καθένας λοιπὸν καυχόταν στὸν
ἄλλον πότε γιὰ τοῦτο καὶ πότε γιὰ τὸ
ἄλλο.

Στὸ δρόμο ἔτυχε νὰ συναντήσουν καὶ
μιά πέτρινη στήλη, πού ἔδειχνε ἕναν
ἄνθρωπο πού ἐπνιγε ἕνα λιοντάρι.

Ὁ ἄνθρωπος τὴν ἔδειξε στὸ λιοντάρι
καὶ τοῦ εἶπε:

— Βλέπεις; Ἀκόμη καὶ τὸ μάρμαρο
μαρτυρεῖ τὴ δύναμή μας! Τί ἔχεις
τώρα νὰ πῇ;

Γέλασε τὸ λιοντάρι κι' ἀποκρίθηκε:

— Τί νὰ πῶ; Ἄν ἐμεῖς τὰ λιοντά-
ρια ξέραμε νὰ φτιάχνωμε ἀγάλματα, θά-
βλεπες πολλὲς φορές καὶ τ' ἀντίθετο:
δηλαδὴ λιοντάρι νὰ πνίγῃ ἄνθρωπο.

Ὅποιος παινεύεται δὲν σημαίνει
πὼς λέει καὶ τὴν ἀλήθεια. Κι' ὅποιος
φτιάχνει ἀγάλματα, πρῶτα τοὺς δικούς
του θά τιμήσῃ.

Ο ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΙ' Ο ΑΗΤΟΣ

Μιά φορά ἕνας γεωργὸς ἔπιασε στὰ
βρόχια πού εἶχε στήσει ἕναν αἶτο.

Θαυμάζοντας τὴν ὁμορφίαν τοῦ περῆ-
φανου πουλιοῦ, δὲν τοῦ πῆγε ἡ καρδιά
νὰ τὸ κρατήσῃ, καὶ τὸ ἄφησε ἐλεύθερο.

— Εὐχαριστῶ! εἶπε ὁ αἶτος. Ἐλπί-
ζω νὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ σοῦ δεί-
ξω πὼς δὲν εἶμαι ἀχάριστος.

— Πῆγαινε στὸ καλὸ! εἶπε ὁ γεωρ-
γός. Ὁ δρόμος ὁ δικός σου εἶναι στοὺς
οὐρανοὺς. Πὼς νὰ σοῦ δοθῇ εὐκαιρία
νὰ μοῦ κάνῃς καλὸ;

Πέρασε καιρὸς.

Μιά μέρα ὁ γεωργὸς ἦταν καθισμέ-
νος πάνω σ' ἕναν τοῖχο, κι' ὁ αἶτος
περνώντας τοῦ ἄρπαξε τὸ μαντίλι ἀπὸ
τὸ κεφάλι.

Θυμωμένος ὁ γεωργὸς ἔκανε νὰ τὸν
κυνηγήσῃ, καὶ σὰν ἀπομακρύνθηκε λί-
γα βήματα, ὁ τοῖχος πού καθόταν γκρε-
μίστηκε γιατί ἦταν ἐτοιμόρροπος.

Ὁ αἶτος τὸν εἶχε γλυτώσει ἀπὸ βέ-
δαιο θάνατο!

Ἔτσι ὁ γεωργὸς κάνοντας ἕνα καλὸ
χωρὶς ὑπολογισμό, ἔλαβε τὴν πληρωμὴ
τῆς εὐεργεσίας πού εἶχε κάνει, ἐκεῖ πού
δὲν τὸ περίμενε.

Η ΔΑΜΑΛΙΤΣΑ ΚΑΙ ΤΟ ΒΟΔΙ

Βλέποντας τὸ βόδι νὰ δουλεύῃ ζεμέ-
νο στὸ ἀλέτρι, μιά δαμαλίτσα τὸ ἔλεει-
νολογοῦσε καὶ τὸ κοροΐδευε:

— Ζωὴ πού τὴν κάνεις καὶ τοῦ λό-
γου σου! τοῦ ἔλεγε. Δὲν βλέπεις ἐμένα
πού δὲν κάνω τίποτε καὶ μὲ περιποι-
οῦνται τόσο;

Ὡστόσο ἦρθε ἡ γιορτὴ, καὶ τὴν δα-
μαλίτσα τὴν κράτησαν γιὰ νὰ τὴν σφά-
ξουν, ἐνῶ τὸ βόδι τὸ ἄφησαν ἐλεύθερο.

Κι' εἶπε τὸ βόδι:

— Κακόμοιρη δαμαλίτσα! Γι' αὐτὸ
σὲ περιποιοῦνταν τόσο.

Γιὰ νὰ κακοτυχήσῃς κάποιον, πρέπει
νὰ ξέρῃς ὅλη τὴ ζωὴ του.

λευκὰ περιστέρια τῆς γῆς ἀνεβήκανε
κεῖνο τὸ βράδυ στοὺς οὐρανοὺς καὶ γε-
νῆκαν ἄγγελοι. Τὰ Χερουβεὶμ καὶ τὰ
Σεραφεῖμ, πού τοὺς ἔμοιαζαν στὴν παι-
διάτικη ὤψη, ἔτρεξαν κι' ὑποδέχτηκαν
τοὺς καινούργιους συντρόφους.

— Εἶναι οἱ Χριστουγεννιάτικοι Ἀγγε-
λοι, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ πού
συνώδευε στὸν Παράδεισο τίς λευκὲς

ψυχούλες. Ἦταν παιδάκια ἔπάνω στὴ
γῆ καὶ πεθάνανε γιὰ τὸν Κύριο.

— Θάναι τὰ βρέφη τῆς Βηθλεὲμ πού-
σφαξε ὁ Ἡρώδης, εἶπε ἕνα μικρὸ Σε-
ραφεῖμ. Μὰ δὲ μίλησε γιατί πίσω ἀπ' τὰ
σύννεφα, πρόσβαλε ὁ Γαβριήλ κι' ὅλοι
τὸν κύκλωσαν γιὰ νὰ μάθουν τὰ νέα.

— Ἡσυχάστε, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος τῆς
ζωῆς. Ὁ Χριστὸς ταξιδεύει μακριὰ ἀπ'
τὰ σύνορα τοῦ κακοῦ βασιλείου. Δὲ φο-
βάται πιά τὸ σπαθὶ του.

Οἱ Ἀγγελοι πῆραν τότε τοὺς νέους
συντρόφους γιὰ νὰ τοὺς δείξουν τίς ὁ-
μορφίες τοῦ Παραδείσου. Μονάχα τὸ
στρογγυλὸ Χερουβεὶμ ποῦχε γίνεϊ ἀτέ-
ρι, ξεμάκρυνε ἀπὸ τ' ἀδέρφια του καὶ
φερούργισε σὰν πεφτάστρι κατὰ τὴ γῆ.
Νὰ φωτίσῃ τὸ δρόμο σὲ τρεῖς ὁδοιπό-
ρους πού πῆγαιναν πρὸς τὴν Αἴγυπτο.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ Γυῖός; Μαμὰ γιατί τρέμουν τὴ νύ-
χτα τ' ἀστέρια;

Μαμὰ: Μὰ καὶ σὺ ἂν ἦσουν τόσο ψηλά
θὰ ἔτρεμες ἀπὸ τὸ... φόβο σου.

ΑΝΤ. Π. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΤΑ ΦΑΣΟΛΙΑ

Πολλοί από τους μικρούς μας αναγνώστες με παρακάλεσαν να μιλήσω για τα φασόλια: τότε φυτεύονται, πώς καλλιεργούνται, κλπ. Καθώς βλέπετε, ο μπάρμπα Μητρος που δεν χαλαρεί χατήρι κανενός από τα παιδιά μας, σήμερα σας λέει — δημώδης αγρότης γι' αυτό το φυτό που μας δίνει την τόσο νόστιμη και τόσο αγαπητή στο λαό φασολάδα.

Ε δ α φ ο ς
Το φασόλι έχει ανάγκη από χώμα βαθύ, όχι πολύ σφιχτό, δροσερό, άφράτο και πλούσιο.

Τα χωράφια που έχουν πολύ πηλό και σφίγγουν και σκάζουν το καλοκαίρι, δεν έχουν πολύ φασόλια, όπως κι' αυτά που το ίδιο δεν κάνουν.

Το ίδιο δεν κάνουν κι' αυτά που κραχώνια έχει γύφο) δίνουν κακόδραστα φασόλια.

Τα καλλίτερα χωράφια για τα φασόλια είναι οι προσχωσεις (λουγγιές), τ' άφράκι, άλλα του ίδιου είδους.

Πώς τα καλλιεργούμε
Τα καλλιεργούμε μόνα τους σε χωράφια ή με άλλα φυτά (κυρίως καλαμπόκι) ξε-ρικά ή ποτιστικά.

Το φασόλι θέλει γη βαθειά δουλεμένη μένο. Η εποχή που σπέρνονται, παραλλά-τουν λουλούδια της μηλιάς, λίγο πριν σκά-πος δεν φοβάται το άμπελιού κι' όταν ο τό-λος βροχές, τότε πρέπει να σπέρνουνται τα φασόλια. Στά νότια μέρη της χώ-ρας μας (Πελοπόννησος, νησιά), σπέρνομε Μάρτη με, Απρίλη. Στά βόρεια και στα βουνά σπέρνομε μονάχα το Μάη.

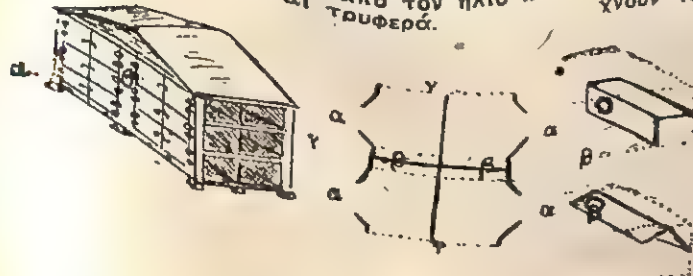
Τα ξερικά φασόλια πρέπει να σπέρνω-λαβαίνουν να ώριμάζουν πριν πιάσει η

Αν έχωμε όμως νερά, μπορεί να σπεί-ρωμε κι' αργότερα.

Αν καλλιεργούμε φασόλια στον κήπο, στο, τηματικά, τον Απρίλη ως τον Αυγου-στίν, για να έχουμε σε διαστήματα δέκα ήμε-σινα φασολάκια.

Τρόπος σποράς
Διαφέρει ανάλογα με τις ποικιλίες.

Οι γάνες ανάλογα με τις ποικιλίες. Λιεργούνται για πράσινα φασολάκια, πρέ-αυτές τα προστάτευουν από τον ήλιο και τα κάνουν νόστιμα και τρυφερά.

Αμερικανικό κουνελοτροφείο για πολλά κουνέλια.
α διπλές πόρτες, β φωλιάς, γ πλευρά με σαρματόπλεγμα.

Αυτή η σπορά γίνεται με το σκαλιστήρι. Άνοιγουμε γουδίτσες στη σειρά και σταυ-ρωτά 5-7 πόντους βαθιές, και ρίχνουμε στην κάθε γουδίτσα 5-6 σπόρους, και τις σκεπάζουμε με χώμα.

Οι γουδίτσες γίνονται σε απόστασι 30-50 πόντους ή μια από την άλλη ανάλογα με την γονιμότητα του χωραφιού. Σε πλού-σια γη, σπέρνομε άραιότερα.

Αντί να κάνωμε γουδίτσες, μπορούμε να σπέρνωμε στην αulακιά πίσω από τ' αλέτρι ρίχνοντας κάθε μισό βήμα 5-6 σπόρους. Οι αulακίες δεν πρέπει να γί-νωνται βαθύτερες από 10 πόντους, γιατί τα φασόλια δεν φυτρώνουν. Όταν καλλιερ-γούμε φασόλια για ξερό καρπό τα σπέρνο-με με σειρές με απόσταση 30-40 πόντων μεταξύ τους, και απόσταση 10 πόντων σπορό με σπορό μέσα στη γραμμή.

Σπάνια, σπέρνουν και στα πεταχτά. Τ' άναρριχώμενα, τα σπέρνομε σε γραμ-μές κατά σποριές ή βραγίες.

Κάθε σποριά ή βραγιά, έχει πλάτος 1 μέτρο και 30 μέχρι 1,70. Στην κάθε σπο-ριά σπέρνονται 2-3 γραμμές.

Ανάμεσα, βάζωμε καλαμιά ή κλαδιά, 2-2 1/2 μ. όπου στηρίζονται οι φασολιές για να τυλιχτούν και ν' ανέβουν. Οι σει-ρές των καλαμιών ή κλαδιών, φτιάνονται έτσι, σά να σχηματίζουν στέγη όπου προ-φυλαγονται οι καρποί από τον ήλιο ή την ξηρασία.

Η μία σποριά από την άλλη, χωρίζον-ται με φαρδιά μονοπάτια.

Τέλος, τ' άναρριχώμενα φασόλια σπέρ-νονται μαζί με το καλαμπόκι σε γραμμές ή στα πεταχτά, και τυλιγούνται πάνω στο καλαμπόκι. Χρειάζονται 7-10 όκάδες φασόλια σπορό στο στρέμμα.

Καλλιεργητικές φροντίδες

Μετά τη σπορά, αν έρθη μια δυνατή βροχή πετσώνει ή επιφάνεια του χώματος και οι σπόροι έμποδίζονται να φυτρώσουν. Γι' αυτό σπάζωμε την κρούστα, σθαρνίζον-τας έλαφρυά με μιάν όδοντωτή σιδερένια σθάρνα. Μόλις σχηματίζουν τα φασόλια δυό ως τρία φύλλα κι' έχουν ύψος 10 πόν-τους, τότε τα σκαλίζωμε.

Το δεύτερο σκάλισμα γίνεται μόλις άρ-χίσουν ν' άνθίζουν.

Καμιά φορά τα σκαλίζωμε και τρίτη φορά, όταν δέσουν τον καρπό.

Τα σκαλίσματα πρέπει να είναι έλα-φρυά, όσο να σπάξη ή πέτσα που φτάνει το χώμα στην επιφάνεια από την ξηρασία. Οι φασολιές καλλιεργούνται ποτιστικές, προπάντων όταν θέλωμε πράσινα φασολά-κια.

Πότισμα

Το πότισμα δεν πρέπει να γίνεται άπ' ευθείας στη ρίζα του φυτού, γιατί το βλα-στάρι είναι τρυφερό και παθαίνει. Άνοι-γωμε αulακία ανάμεσα στις γραμμές των φασολιών. Τα γεμίζωμε νερό, κι' αφήνωμε σιγά-σιγά το χώμα να ρουφήξη το νερό από τ' αulακία.

Αν τάχωμε σπείρει σε βραγίες, παρα-χώνωμε τις ρίζες τους με χώμα, και πλημ-μυρούμε τις βραγίες.

Χρειάζονται ένα-δυό ποτίσματα την έβδομάδα ανάλογως του καρπού και της ποιότητας που έχει το χώμα.

Μόλις αρχίζουν ν' άνθίζουν οι φασολιές, σταματάμε τα ποτίσματα μέχρι που να δεθί ό καρπός. Τα πολλά ποτίσματα ρί-χνουν τον άνθό, και δεν τον αφήνουν να δέση. Το φασόλι δεν άντεχει σε νερό άλμυρούτσικο. Είναι νερά, που καίνε τα φασόλια.

Λιπάσματα

Μεγάλη σημασία για τα φασόλια, έχει ή ποτάσσα και το φωσφορικό δξύ.

Λένε πολλοί πως ή θειική ποτάσσα, κάνει τα φασόλια κακόδραστα. Γι' αυτό καλόν είναι να μη ρίχνωμε στα φα-σόλια θειική ποτάσσα, παρά χλωριούχο 15-20 κιλά (10-15 όκάδες) χλωριούχου πο-τάσσας στο στρέμμα φτάνει.

Όγδόντα όκάδες στάχτη από ξύλα, είναι το καλύτερο για να δώσουν χλωριούχο πο-τάσσα στο χωράφι.

Το χημικό λιπάσμα για τα φασόλια, είναι το 0-14-7 (ένα μισόσακκο, δηλαδή 50 κιλά στο στρέμμα). Η ποτάσσα δμω-πέφτει λίγη. Γι' αυτό θάταν καλύτερα να ρίξωμε στο στρέμμα 30 κιλά 0-14-7 και 15 κιλά 0-0-48.

Για τα φασόλια που καλλιεργούνται για φρέσκα, είναι απαραίτητη ή κοπριά. Γι-νονται τα λουβιά πιο τρυφερά.

Άρρώστειες

Τα φασόλια δεν παθαίνουν εύκολα άρ-ρώστειες. Ωστόσο οι πιο συνηθισμένες είναι:

Ό α ν θ ρ α κ α ς τ ω ν φ α σ ο λ ι ω ν. Οφείλεται σ' ένα μικρό μανιτάρι που αφήνει στα φύλλα και στον καρπό μ-κρές μαύρες κηλίδες. Οι σπόροι ξαρώνουν.

Νάνα φασόλια

Θεραπεία: Ράντισμα με δευχλωριούχο χα-κό κάθε 15 μέρες μόλις παρουσιασθή. Τ-έτοιμάζωμε έτσι: Μέσα σ' ένα βαρέλι έτοιμάζωμε 40 όκάδες νερό, και μέ-μισή όκά δευχλωριούχου χαλκού. Άνα-τεύωμε 5 λεπτά και ψεκάζωμε με αυτό.

Μαύρη μελίγκρα. Προσθ-λει τα φασόλια που φυτεύονται πριν-τέλος του Απρίλη. Χρησιμοποιούμε νη-τίνη.

Ακαρίαις των φύλλω-Δεν είναι τόσο επικίνδυνη άρρώστεια. Δ-εν είναι εξαφανίζεται. Ραντίζωμε δυ-τρή φορές με διάλυση μαύρου σαπουνι-καπνοζούμι ή νικοτίνη.

Βρούχος του φασολι-Δες στο προηγούμενο τεύχος τί είπαμε-τά κουκιά, αν και προσβάλη λιγότερο-φασόλια.

Συγκομιδή

Τα φρέσκα φασολάκια, προσέχωμε να-κόβωμε στο ίδιο σημείο ώριμότητας. Ο-δεν ώριμασαν, τ' αφήνωμε για το ά-χέρι.

Πρέπει να μαζεύονται το πρωί, με-δρυσιά. Από το ένα χέρι στο άλλο, π-πει να περάση έβδομάδα.

Τα φασόλια μαζεύονται με ξεριζώνω-λης της φασολιάς. Με το δεξί χέρι ξερι-ζώνωμε τις φασολιές, τινάζωμε το χώμα-ρίζων, και τις μαζεύωμε στ' άριστερό-τις ρίζες κατ' άπάνω. Άμα μαζευτή-χεριά τις αφήνωμε κατ' άγης.

ΤΑ ΚΟΥΝΕΛΙΑ

Με ρωτούν πολλοί φίλοι μας: Πώς ε-καλύτερα να έχωμε τα κουνέλια. Χωρι-ή πολλά μαζί;

Το καλύτερο σύστημα είναι να μέ-τα κουνέλια σε ξεχωριστά κελλιά. Γι-α τον σκοπό αυτό μπορούν να χρ-μοποιηθούν κάσες και βαρέλια άρκει-έχουν τουλάχιστον φάρδος, μάκρος κα-φος 70 πόντους.

Πρώτα-πρώτα θ' αλείψωμε με κατ-ή πίσσα το πάτωμα της κάσας, για-μη σπατίση γρήγορα, και θά το κάν-γυρτό για να καθαρίζονται πιο εύκολ-Στο έρχόμενο θά σας δώσω τις δια-σεις για ένα καλό κουνελοτροφείο, κα-και τις οδηγίες για να το φτιάσετε μ-σας.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡ

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΤΟΥ 1952

Το 'Ελσίνκι — πρωτεύουσα της Φινλανδίας — είναι η πόλη του τό καλοκαίρι του 1952 θα γίνουν οι 15οι 'Ολυμπιακοί Αγώνες.

Όσο πλησιάζει ο καιρός, του τό καινούργιο στάδιο της φινλανδικής πρωτεύουσας θα ανοίξει τις πύλες του για να 'εχθή τις εκατοντάδες τών αλπιτών από όλες τις χώρες του όσμου, τόσο οι προετοιμασίες επιταχύνονται.

Η Φινλανδική 'Ολυμπιακή Επιτροπή φιλοδοξεί να παρουσιάσει κάτι τό εξαιρετικό, και όργάνωση τών αγώνων να είναι πλήρης.

Έξη περίπου χιλιάδες αλπιτάι που αντιπροσωπεύουν ά εθνικά χρώματα όλων τών ρατών της 'Υδρογείου θα στεαθούν σ' ένα πρωτότυπο 'Ολυμπιακό χωριό» που χτίτηκε για τόν σκοπό αυτό. Λουτρά, τηλέφωνα, ραδιόφωνα, κινηματογράφος, λέσχες, λα υπάρχουν μέσα στα σπίτια του άθλητικού αυτού χωριού.

Τό περίφημο στάδιο του 'Ελσίνκι, που είχε χτιστή ειδικά για τούς 'Ολυμπιακούς του 1930 — που ματαιώθηκαν έξτίας του πολέμου — διαρυσήθηκε τώρα με τέτοιο τρόπο στε να χωρή 70.000 θεατές. Κοντά έχουν άνοιχτή ειδικά ηπέδα για να γίνονται οι άώνες ποδοσφαίρου, μπάσκετ, άλης, πυγμαχίας, κολυμβήσεως, όπλομαχίας κλπ.

Για τήν εξυπηρέτηση τών χι-άδων ξένων φιλάθλων που θα ακακολουθήσουν τούς αγώνες, όργανωτές φρόντισαν ώστε τή τήρα να δηλωθούν σε μια δική γι' αυτό έπιτροπή τά δω-τία που κάθε φινλανδική οί-γένεια θα μπόρεση να δια-ση για τούς ξένους, αντί μι-μικρής άμοιβής.

Έξ άλλου, οι Σουηδοί φίλα-

Ρήγας Ευσταθιάδης — πρώτος κορυφιστής της 'Ελλάδος — που έχει στην προολυμπιακή ομάδα στίβου.

θλοι έλυσαν με τόν πιο πρα-κτικό τρόπο τό πρόβλημα της στέγης.

Στή διάρκεια τών αγώνων θα παραμείνουν στο λιμάνι του 'Ελσίνκι... πλοία, που θα χρησιμοποιηθούν από τούς Σουηδούς σαν ξενοδοχεία!

Πολλές φροντίδες καταβάλ-λονται για τήν τεχνική πλευρά τών αγώνων. Θα υπάρχουν ή-λεκτρικά ρολόγια για τις κατα-μετρήσεις, ηλεκτρικές φωτογρα-φικές και κινηματογραφικές μηχανές για τούς τερματισμούς καθώς και πολλά άλλα όργα-

Μιά συναρπαστική φάση σ' ένα άγώνα στο γήπεδο του «Παναθηναϊκού».

να για τήν ακριβή χρονομέ-τρηση.

Στό μεταξύ οι Φινλανδοί βέβαια δεν... ξεχνούν και τή δική τους προολυμπιακή έτοι-μασία. Μέχρι στιγμής 1.500 άθλητές και άθλήτριες παίρ-νουν μέρος στις προπονήσεις τών διαφόρων προεθνικών όμά-δων. 'Απ' αυτούς θα επιλεγούν οι καλλίτεροι που θα έκπροσω-πήσουν τά εθνικά φινλανδικά χρώματα στους 'Ολυμπιακούς Αγώνες.

Δύο πραγματικές πρωτοτυ-πίες έχουν εφαρμόσει οι όργα-νωτές τών 15ων 'Ολυμπιακών Αγώνων.

Η μία είναι ότι έχουν άσφαλίσει άντί ενός μεγάλου χρηματικού ποσού τούς αγώ-νες στην περίπτωση που δεν θα τελεσθούν λόγω πολέμου!

Η δεύτερη άφορά τούς αυτο-κινητιστές... παραβάτες της τροχαίας. Δηλαδή άντί προστί-μου οι παραβάτες τών διατά-ξεων της τροχαίας ύποχρεούν-ται να λάβουν μέρος στην έ-ισοπέδωση διαφόρων χώρων που θα χρησιμοποιηθούν σαν γή-πεδα για τούς αγώνες.

Παρ' όλο ότι τυπικά όνομά-ζονται 15οι στην πραγματικό-τητα είναι 11οι 'Ολυμπιακοί. Γιατί οι άγώνες του 1940 και

1944 δεν έγιναν έξ αίτίας του Β' Παγκόσμιου Πολέμου (ό-πως οι του 1916, λόγω του Α' Παγκόσμιου πολέμου).

Ο πλήρης πίνακας τών 'Ο-λυμπιακών που έχουν μέχρι τώ-ρα γίνει είναι ό ακόλουθος: 'Αθίνα 1896. Παρίσι 1900. Σαίιντ - Λουίς 1904. Λονδίνο 1908. Στοκχόλμη 1912. 'Αμ-δέρσα 1920. Παρίσι 1924. 'Αμ-στερνταμ 1928. Λός 'Αντζελες 1932. Βερολίνο 1936. Λονδίνο 1948.

Στούς 'Ολυμπιακούς του 'Ελ-σίνκι θα πάρη μέρος και ή

Πειρ. Συνδ., Μιχαήλ Μ. 'Ηρακλ. Θεσ., Μπαλάφας Θ. Πανελλή-νιος Γ. Σ., Ντόντος Α. Α.Ε.Κ. 'Αθηνών, Παπαγεωργίου Δ. Α. Ε.Κ. 'Αθηνών, Παπαγεωργίου Π. Πανελλήνιος Γ. Σ., Παρόδος Α. Α.Ε.Ε.Α., Πετράκης Σ. Πανα-θηναϊκός, Πετροπουλάκης Πα-νιώνιος Γ. Σ., Πολίτης Κ. Α.Ε. Παγκρατίου, Ραγάζος Α. Γ. Σ. 'Αλμυρού, Ρουμπάνης Α. Πανελ-λήνιος Γ. Σ., Σακελλαρίδης Κ. Πανιώνιος Γ. Σ., Σίσκος Η. ΒΑΟ Θεσ., Συμυρνιώτης Σ. Πανελλήνιος Γ. Σ., Σπυρόπου-λος Δ. 'Εθνικός Γ. Σ., Σύλλας Ν. Πανιώνιος Γ. Σ., Σύλλης Β. Α. Ε. Παγκρατίου, Τσολάκης Γ. 'Ε-θνικός Γ. Σ., Χάλαρης Γ. 'Ε-θνικός Γ. Σ., Χαρισιάδης Ι. 'Εθν. Γ. Σ., Χρόνης Ε. 'Εθν. Γ. Σ. Μέλη άνα π λ η ρ ω μ α-τ ι κ ά: Θεοδωράκης Κ. Πανα-θηναϊκός, Μητρόπουλος Β. 'Εθν. Γ. Σ., Νάνος Σ. Πειρ. Συνδ., Παντελιάδης Α. Παναθηναϊκός, Παπαδόπουλος Α. Α.Ε.Κ. 'Αθη-νών, Σακελλαράκης Β. Πανελ-λήνιος Γ. Σ., Χατζηβασιλείου Ε. Α. Σ. Α.

'Απ' αυτούς τούς πενήντα ά-θλητές, μέσα στους 8 μήνες που μας μένουν άκόμη για τήν διεξαγωγή τών 'Ολυμπιακών, θα ξεχωρίσουν οι καλλίτεροι, αυτοί δηλαδή που τελικά θα δι-εκδικήσουν τή νίκη στο 'Ελσίν-σκι.

ΑΣΙΟΙ ΤΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Χ. ΚΟΤΡΙΔΗΣ

Πριν όκτώ χρόνια στην Καλ-λιθέα σ' ένα μικρό ποδοσφαιρι-κό σωματείο — τήν Α. Ε. 'Αγ. Νικολάου — μια συντροφιά ά-πό νεαρούς περνούσαν τις Κυ-ριακές τους παίζοντας ποδό-σφαιρο. 'Ηταν αυτοί ό Σωτη-ριάδης, ό Νεστορίδης, ό Κο-τρίδης. Παιδιά άκόμη με τή φλόγα του άθλητισμού στην

Ο Κώστας Λινδουλάκης — μόνιμος σέντερ-μπάκ της 'Εθνικής μας ό-μάδας — σε μια άφραία του προσ-πάθεια να κερδίση κεφαλή.

καρδια τους, ποθούσαν να γίνουν μια μέρα άσσοι του φούτμπωλ.

Ένα μόλις χρόνο κρατεί αυτή η συντροφιά. Το 1944 ο Σωτηριάδης και ο Νεστορίδης γράφονται στον «Πανιώνιο». Ο Κοτρίδης πηγαίνει στον «Ολυμπιακό». Εκεί για πρώτη φορά τον προσέχει ο περίφημος μπάκ του «Ολυμπιακού» Μαλειρός. Ο νεαρός ποδοσφαιστής όμως αφήνει για ένα χρόνο το αγαπημένο του σπόρ, για να ασχοληθεί με το σχολείο του.

Το 1945 ξαναγύρισε στο στίβο. Τώρα δείχνει μια μεγάλη συμπάθεια για τον κλασσικό αθλητισμό.

Γράφεται στο αθλητικό τμήμα του «Πανιωνίου» και παίρνει μέρος σε πολλούς αγώνες. Οι επιδόσεις του νεαρού Κοτρίδη είναι 53' στα 400 μ., 61' στα 400 μ., 1.70 στο ύψος.

Δεν ξεχνά όμως την πρώτη του αγάπη, δηλαδή τον φούτμπο. Και το 1948 με καινούργιες, το μπόι του τον βοηθά και εξελίσσεται σ' έναν περίφημο χάφ. Οι «Ολυμπιακοί» τον ξεχωρίζουν για το εξαιρετικό του πλεονεκτήματα και τον τοποθετούν στην Α' ομάδα. Στο πρώτο μιάτ, που ο Κοτρίδης είχε πάρει μια θέση στην ομάδα, ο «Ολυμπιακός» νικάει με 3 — 1 τον «Εσπερο».

Η κατοπινή εξέλιξη του Χαρ. Κοτρίδη είναι αλματώδης. Τον καλούν στη μικτή Πειραιώς, στην ομάδα του Στραγά - σιγά το όνειρο του νεαρού ποδοσφαιριστή του νεαρού θηκε. Σήμερα ο Κοτρίδης είναι ένας περίφημος άσος του Έλληνικού Ποδοσφαίρου.

ΜΙΚΤΗ ΕΝΟΠΛΩΝ - ΜΙΚΤΗ ΑΘΗΝΩΝ 1 — 0

Στο γήπεδο του Παναθηναϊκού η ποδοσφαιρική ομάδα των Ένόπλων Δυνάμεων αντιμετώπισε σε αγώνα κυπέλλου την αντιπροσωπευτική ένδεκα άδων των Αθηνών.

Ο αγώνας παρουσίασε εξαιρετικό ενδιαφέρον από τεχνικής πλευράς γιατί και στις δύο αντίπαλες ομάδες αγωνιζόνταν γνωστοί άσσοι. Τελικά Ένόπλων Δυνάμεων η ομάδα των Ένόπλων Δυνάμεων έπειτα από ένα γκολ που πέτυχε ο Χατζηνικολάου στο 54' λεπτό.

Οι δύο ομάδες στον αγώνα αυτόν παρέταξαν τις εξής συνθέσεις:

Μικτή Ένόπλων:
Γιούργος, Ρωσίδης, Μουρατίδης, Γούλιος, Ιωάννου, Κοτρίδης, Χατζηνικολάου, Παπαντωνίου, Σαραφειδής, Κανάκης, Μπέμπης, Νεστορίδης.

Μικτή Αθηνών:
Χατζόπουλος, Σάκος, Λινοξυλάκης, Κουρτζίδης, Πατέλης, Μιλιάνης, Φαρανός, Καζάκος, Ασημακόπουλος, Πετρόπουλος, Πανάκης, Φυλακτός.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΝΕΑ

Επειτα από σχετική απόφαση της Ποδοσφαιρικής Ένώσεως Αθηνών, το καλοκαίρι του 1952 θα οργανωθούν στην

Αθήνα μεγάλοι διεθνείς ποδοσφαιρικοί αγώνες.

Θα είναι για το κύπελλο της «Πόλης των Αθηνών» και θα πάρουν μέρος οι μικτές ομάδες της Ρώμης, του Παρισιού, της Αθήνας, της Μαδρίτης, της Κωνσταντινούπολης και της Άλεξανδρείας. Οι αγώνες θα είναι νυκτερινοί και θα γίνουν στο γήπεδο του «Παναθηναϊκού» με το φως των προβολέων από τις 15 'Ιουνίου μέχρι τις 10 'Ιουλίου. Συνολικά θα διεξαχθούν 15 αγώνες.

Η Έλληνική Ποδοσφαιρική Όμοσπονδία σκέπτεται να καθιερώσει δύο μόνιμες ποδοσφαιρικές ομάδες, που θα παίζουν μεταξύ τους κάθε 15 μέρες. Έτσι θα υπάρχει μια συνεχής τεχνική εξέλιξη, που σαν αποτέλεσμα θα έχει την δημιουργία μιας ισχυροτάτης Α' Εθνικής ομάδας. Για τον κατάρτισμό των δύο αυτών Εθνικών ομάδων ο εκλέκτωρ κ. Κατράντζος έχει προτείνει τους εξής παίκτες:

Α' ΕΘΝΙΚΗ: Πεντζαρόπουλος, (Κουρουκλάτος), Ρωσίδης, (Γούλιος), Μουρατίδης, Ιωάννου, (Πούλης), Λινοξυλάκης, (Μουρατίδης), Κοτρίδης, Δαρίδας, Σαραφειδής, (Κανάκης), Λεκατσάς, Μπέμπης, (Ι. Παπαντωνίου), Φυλακτός (Δρόσος).

Β' ΕΘΝΙΚΗ: Τουδής, Γιούργος — Ξανθόπουλος, Παραγυιός, Γρηγοριάδης (Άρεως Θεοκλής), Νεμπίδης, Κουρτζίδης, Παπαθεοδώρου, Σούλης, Καμάρας, Βάβουλας, Πανάκης, Σκορδύλης, Ασημακόπουλος, Νεστορίδης, Πετρόπουλος, Καζάκος.

ΓΙΑ ΝΑΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

Στην περίοδο που 1930 - 33 ο Παναθηναϊκός και ο Ολυμπιακός είχαν τις πιο ισχυρές επιθετικές πεντάδες, που έχουν μέχρι τώρα αγωνισθεί στα ελληνικά γήπεδα. Οι κυνηγοί του Π.Α.Ο. ήταν οι Μηγιάκης, Μεσσάρης, Συμεωνί-

δης, Τσολίνας, Πιεράκος και του «Ολυμπιακού» οι Τερζάκης, Ντίνος, Γιώργος, Βασίλης και Λεωνίδας Ανδριανόπουλοι.

Οι πρώτοι αθλητικοί σύλλογοι που ιδρύθηκαν στην Ελλάδα ήταν ο Έλληνικός Γυμναστικός Σύλλογος (1879) και ο Αθλητικός Σύλλογος Ομόνοια (1882). Και οι δύο όμως έχουν διαλυθεί από καιρό.

Οι διαστάσεις του γηπέδου μπάσκετ - μπάλ είναι 26 Χ 14 μ. Τα ταμπλά είναι 1.80 Χ 1.20 και η βάση τους απέχει από το έδαφος 2.75 μ. Τα καλάθια απέχουν από το έδαφος 3.05 μ.

Το πλάτος των έμποδίων είναι 1.20 μ. το δέ ύψος για τα 110 μ. 1.067. Για τα 200 μ. το ύψος είναι 0.762 μ. και για τα 400 μ. 914 χιλιοστά.

Για την κατασκευή μιας ποδοσφαιρικής μπάλλας ένας ειδικευμένος εργάτης χρειάζεται 135 λεπτά της ώρας.

Η Αγγλία και η Σκωτία κατασκευάζουν κάθε χρόνο 450.000 μπάλλες και η Γερμανική Εύρωπη 500.000.

Το πρώτο έπαισημο Πανελλήνιο ρεκόρ των 100 μ. άνηκε εις τον Χαλοκονδύλη (1896) με 13".2.

Το παγκόσμιο ρεκόρ της δισκοβολίας το κατέχει ο Αμερικανός Γκόρντιεν με 66 μ. 97 και το ελληνικό ο Σύλλας με 51 μ.

Οι πρώτες ποδοσφαιρικές όμοσπονδίες που ιδρύθηκαν ήταν η Δανική και η Ολλανδική το 1889.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ ΠΛΩΜΑΡΙ: Ο «Άρης» Μαυιάτης, σε δύο αγώνες που έδωσε κέρδισε τον «Αστέρα» Άμουβελι με 4 — 3, 2 — 0. Η νικήτρια: Σπινέλης, Ψαράς, Καλδής, Καδέλης, Πιτσιλαδής, Στέργος, Ρούμης.

ΑΣΤΡΑΠΟΒΡΟΝΤΟ

ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ: Στην αγροτική παιδόπολη ιδρύθηκαν 3 ομάδες ποδοσφαιρικές: «ΠΑΟΚ», «Άρης»,

«Ηρακλής». Οι ομάδες αυτές έδωκαν από έναν αγώνα μεταξύ τους με τρεις έξις αποτελέσματα: «ΠΑΟΚ» - «Άρης» 2 — 1, «ΠΑΟΚ» - «Ηρακλής» 3 — 0. Κατά τον τρίτο και τελευταίο αγώνα συναντήθηκαν οι μικτές ομάδες «Άρης» - «Ηρακλής» έναντι του «ΠΑΟΚ» με αποτέλεσμα 2 — 1 υπέρ του «ΠΑΟΚ».

Δ. ΑΓΟΡΑΣ - Χ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΣΤΗ ΜΥΤΙΑΗΝΗ: Μεταξύ των διαφόρων τάξεων του Β' Γυμνασίου Άρρηνων Μυτιλήνης έγιναν αγώνες μπάσκετ - μπάλ με τα εξής αποτελέσματα: Η' - Ζ' 23 — 9. Οι συνθέσεις: Η' Διαμαντής, Μαρμακέλης, Λεωνίδης, Σκούρης, Κόρακας, Ζ. Γκολίδης, Γκακλής, Νταντούλης, Αρμούντας. Ζ' Αζιάτης, Ματσογιάννης, Ηλιάδης, Φραγκουλάκης, Γρηγορόπουλος. Στον τρίτο αγώνα Στ κέρδισε την Η' με 13 — 8.

Α. ΤΖΑΜΤΖΟΛΑ

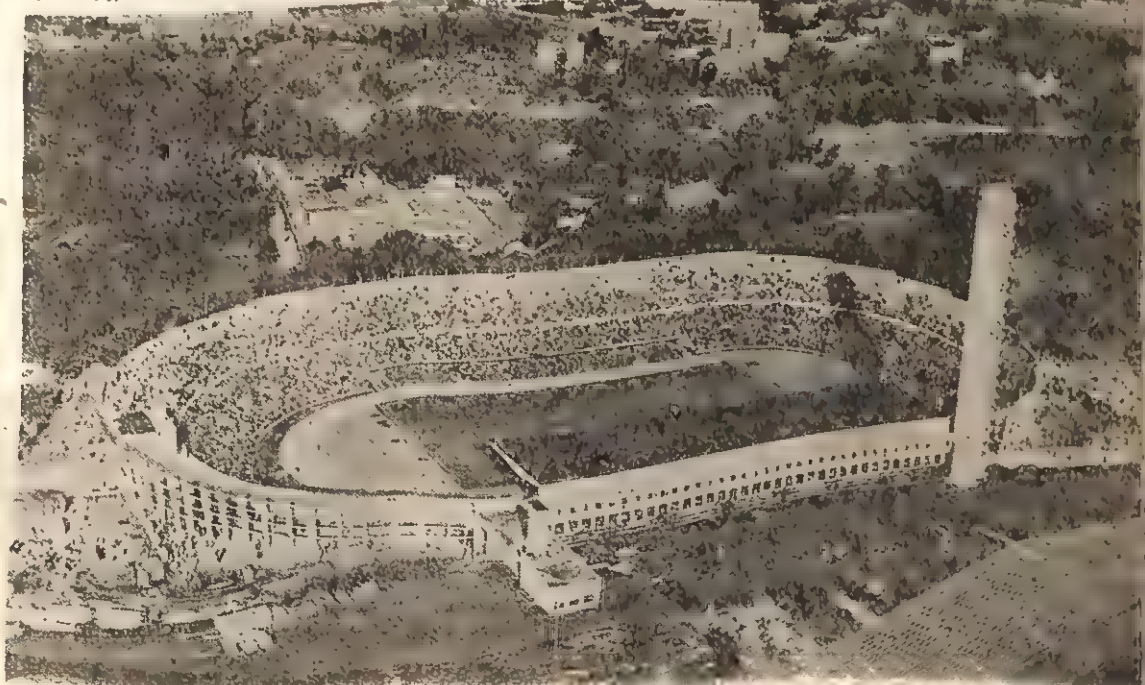
ΣΤΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙ: Στο γήπεδο της Βαλκανίου Σχολής διεξήχθη ο αγώνας μεταξύ «Ηπειρού» και «Ν. Κοζάνης». Νικήτρια ανέδειχθηκε «Ηπειρος» με σκορ 3 — 1. Τα τέρματα τα πέτυχαν οι: Κάτσος Β (2), Καίλης Κ. Η νικήτρια: Μπίμης Ρ., Κοκοβός Π., Μήτσος Α. Παπαγεωργίου Σ., Κάτσος Β., Καίλης Κ. και Διαμαντής Α.

Α. ΜΗΤΣΗ

ΝΙΚΗ ΤΟΥ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ»: «Ηπειρωτικός» σημείωσε μια εξαιρετική επιτυχία νικώντας με 6 — 1 την «Νέα Σμύρνη». Οι νικήται: Παδημητρίου, Μωραΐτης, Ζήσης, Θαναηλίδης, Ακίλας, Παντελής, Τσ.μας, Σκάντζιος.

ΣΤΟ ΟΜΑΛΟ: Τα παιδιά του 8' μοτικού σχολείου του Όραλου Σιδροκάστρου ίδρυσαν μια ποδοσφαιρική ομάδα, που σ' αυτήν παίζουν εξής: Παυλίδης, Αχμάνογλου, Τσωνίδης, Καραμανίδης, Σαββίδης, Πασκελίδης, Παντελίδης, Λαζαρίδης, Τσακνίδης, Σιδηρόπουλος, Σ. Α' μόνος.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Με σφοδρή μετοχή των τριών ποδοσφαιρικών συλλογισμάτων της παιδόπολης «Α.Ε.Κ.», «Πανιώνιο» και «Ολυμπιακού» οργανώθηκε το πρωτάθλημα. Έπειτα από αρκετά ενδιαφέροντα πρωταθλητικά αναδείχθηκε «Α.Ε.Κ.», που χρησιμοποίησε τα εξής ποδοσφαιριστές: Δεδούσης, Ν.κου, Ραμόπουλος, Τσολήν, Παύλος Τζέλαν, Χαλαμπίδης, Φλαμπουρού, Σταματάκη, Παπαδόπουλος, Μπέκαν, Μπαϊραμίδης, Παπαϊκόν.

Μια θεαματική άποψη του Ολυμπιακού Σταδίου του Ελσίνκι, όπου το καλοκαίρι του 1952 θα διεξαχθούν οι 15οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Οι γιορτές και το σπίτι

— "Ω παπού! φώναξε το παιδί, πόσο μ' αρέσει ο Δεκέμβριος! Πόσο αγαπώ αυτόν τον μήνα που μάς φέρνει τα Χριστούγεννα και που τελειώνει με την πρωτοχρονιά!

— Τα Χριστούγεννα, είπε ο παπός, είναι μία από τις ωραιότερες και τις γλυκύτερες γιορτές της Χριστιανοσύνης. Βέβαια, η μεγαλύτερη γιορτή είναι η Ανάσταση. Τό βράδυ της Ανάστασης γιορτάζουμε το Χριστό και Θεό. Γιορτάζουμε το τέλος της γήινης ζωής του, και την θείκη αθανασία του. Νίκησε το θάνατο, και σαν Θεός, εξαγυρίζει στον θείο πατέρα σου: γιορτή μαζί και θαύμα η Ανάσταση, είναι η επιβεβαίωση των δυνάμεων έδωσε ο Θεάνθρωπος. Τα Χριστούγεννα όμως είναι μου, γιορτάζουμε τον έρχομό του Θεού, στην ταλαιπωρημένη γη μας.

Νύχτα γεμάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγια...

Από εκείνο το βράδυ που έφωτεινό αστέρι στάθηκε πάνω στον φτωχικό στάβλο των σκωών της Ιουδαίας, που τότε πεινάει κι' αλόγα ζώα ζέσται με το χνώτο τους τη φάτνη που ήταν πλαγιασμένο το θείο παιδί, στη γη, ήρθε και κάλεσε ανάμεσά μας ένας Θεός... που έφυγε ποτέ από κοντά μας το τότε...

Τό πέρασμα των ανθρώπων γίνεται. Τό πέρασμα όμως του κυκλάτου Θεού, άφησε στη γη κάτι που δεν χάνεται: μία ζέση, μία ελπίδα, ένα φως, που έχουν πάντα στην καρδιά μας και να βρίσκουμε παρηγοριά και ταφόγιο τις δύσκολες ώρες... όλες εκατοντάδες χρόνια και πέρασαν, κάθε Δεκέμβριο, ριζιζόμενοι να γιορτάσουμε τα Χριστούγεννα με την ίδια απανη, με την ίδια ελπίδα, γιατί αστέρι των μάγων φέγγει πάντα στο μεγάλο πολυκάκτυ-

λο των ούρανών, γιατί οί άγγελοι τη νύχτα εκείνη θα ξανακατέβουν στη γη, γιατί ταπεινοί προσκυνητές σαν τους βοσκούς, θα ξεκινήσουμε ξανά και μεις να προσκυνώμε το θεϊκό παιδί, που καταδέχτηκε να κατεβή ανάμεσά μας, για ν' αλλάξει την όψη του κόσμου... Ο Χριστός σαν άνθρωπος, γεννήθηκε στην Ιουδαία μία ώρισμένη εποχή. Ο Χριστός όμως σαν Θεός, γεννιέται κάθε χρόνο στην καρδιά μας. Πώς λοιπόν να μην λατρεύουμε την γοητευτική γορτή της γέννησής του;

— Ακριβώς έτσι τα νοιώθω κι' εγώ, έκανε συλλογισμένα ο Θάνος... Κάθε χρόνο, τα Χριστούγεννα, την καρδιά μου την ζεσταίνει κάποιο ανεπίτωτα γλυκό φως. Θα είναι η Ιδέα, η καλύτερα η πεποίθηση παπού, πως εκείνη την ημέρα, ο κόσμος και ολόκληρη η πλάση χαιρετά, γιατί ο Θεός καταδέχτηκε να κατέβη από τους ούρανούς και γεμάτος αγάπη να ζήσει με τους ανθρώπους...

— Ναί. Και ολόκληρη η Χριστιανοσύνη — ολάκερος ο Χριστιανικός κόσμος μοιάζει μ' ένα σπίτι που το έχουν στολίσει με λατρεία, για να δεχτή τον εκλεκτό φιλοξενομένο, τον αγαπημένο μουσαφίρη που έρχεται από πολύ μακριά, από τόπο εύλογημένο, όπου θα μάς καλέσει και μάς μία μέρα να πάμε. Αρκεί να φανούμε άξιοι να πάμε Θάνο μου, στον άπέραντο κι' εύλογομένο Ούρανό.

— Τα Χριστούγεννα όμως παπού, έμεις καλοδεχόμαστε τον μικρό Χριστούλη. Είναι η δική μας η σειρά να του πούμε: «Καλώς ώρισε Χριστέ μου, στη γη. Καλώς ώρισε Χριστέ μου στην καρδιά μας».

— Ναί, Θάνο μου. Γι' αυτό πρέπει να είναι η καρδιά μας καθαρή — γεμάτη αγάπη και συμπόνια. Γιατί πως μπορούμε να προσφέρουμε για κατοικία στον Χριστό μία καρδιά που δεν είναι άξια να τον δεχτή;

— Στοχάζομαι παπού, πως για να γίνει άξια η καρδιά μας

να δεχτή τον Χριστό πρέπει αυτές τις μέρες να συλλογιστούμε περισσότερο εκείνους που είναι πιο φτωχοί από μας τα χήρες, τα όρφανά, όσους υποφέρουν.

— Και να κάνουμε ότι περνάει από το χέρι μας για να μπορέσουν να γιορτάσουν κι' αυτοί με πιο έλαφριά καρδιά τον έρχομό του Θεού της αγάπης... Έμεις δεν έχουμε Θάνο μου να του προσφέρουμε ούτε γρυσάφι, ούτε άκριδα μυρωδικά σαν τους τρεις Μάγους. Μα τό πιο άκριδο δώρο για τον Χριστούλη που γεννιέται, είναι μια πράξη αγάπης και καλωσύνης. Μία πράξη θυσίας. Γιατί όποιος προσφέρει τό περίσσευμά του, κάνει μία πράξη καλή. Όποιος όμως προσφέρει τό ύστερημά του, κάνει μία πράξη άγία. Ένα «μυστήριο», όπως τό λέει ο λαός μας...

— Τό έχω πολλές φορές σκεφτή αυτό παπού! Βεβαίωσε ο Θάνος. Γιατί αν δεν δείχνουμε καλωσύνη, αγάπη και συμπάθεια, αν δεν αγαπούμε τον πλησίον μας σαν τον εαυτό μας, είναι σά να δείχνουμε πως άδικα κατέβηκε ο Χριστός στον κόσμο να μάς σώσει... Όμως παπού, έκτός απ' όλ' αυτά πόσο βαθιά χαίρομαι στ' αλήθεια που είναι κοντά οί γιορτές. Είναι τόσο ζεστό, τόσο όμορφο τό σπίτι στις γιορτές!

— Γιορτάζει βλέπεις και τό σπίτι Θάνο μου, με τό δικό του τρόπο. Τό σπίτι — τό κάθε σπίτι είτε φτωχικό είναι είτε πλούσιο, τό θερμαίνει κι' αυτό μία αγάπη — η αγάπη της μάνας, της γιαγιάς, της αδερφής. Έτσι πενταπάστρικο και όμορφο όπως λές πως είναι τις γιορτές, ακτινοβολεί αυτήν την αγάπη, αυτήν την ακοίμητη έγνοια των γυναικών τό σπιτιού, που τό κάνουν ζεστό σά φωλιά, για όλους έμάς, τους δικούς. Αυτό τό ζεστό γιορτάσιμο σπίτι, αυτό τό φροντίδα της μάνας, αυτή η έγνοια του πατέρα που πολεμάει με όλη τη φτώχεια να ψωνίση στο σπίτι τώρα τις γιορτές κάτι παραπάνω από τις

απλές μέρες της ή χιρά των παιδιών σου, οί' αυτά Θάνο μου είναι η οίκ' μας. Η χριστιανική αγάπη που την έδωσε ο Θεός. Στις γιορτές που γιορτάζει τό σπίτι με την αγάπη του πατέρα και τη μαμάς, τότε ζεθαί ακόμη και τό μικρό παιδί πόσο πολύ το αγαπάει η τιή οικογένεια. Τότε όλοι όύτερα τί σημάδια τό σπίτι των πατέρα σου και τη μητέρα σου που είναι μια από τις δέκα έποχές. Γιατί τό κάθε σπίτι — η κάθε οικογένεια — είναι σαν να έτοιμάζεται άκτινοβολώντας ολόκληρο από την αγάπη γυνών και παιδιών, να καλωσώρη και να καλοδεχτή τον Κύριο. Γιατί αν ξανακατέβαινε ο Κυριος στη γη, που άλλοι θα πήγαινε λές Θάνο μου; Στην πόρτα έός τέτοιου σπιτιού που τό θερμαίνει όπως είψμε η αγάπη, και που δεν ξεχνάει και τους άλλους, τους ξεχνάει και τους πιο δυστυχισμένους, τους πιο όπο-σμένους, που τό σπίτι τους έχει γκρεμιστή, που την οικογένειά τους την όρφάνεψε ο πόλεμος. Σαν πεσμένα πουλιά από τη φωλιά, είναι οί τέτοιοι άνθρωποι, τό τέτοια προπαντός παιδιά. Και δεν πρέπει να υπακούει. Και δεν πρέπει να πάρηχ σπίτι χριστιανικό, έλλη-νικό, όποιες τις μέρες, που να νικό όύτες τις μέρες, που να μην φοιξη διάπλατα τη θύρα του, για να δεχτή τό όρφανά και τον έρρημο. Κάνοντας αυτό τό ψυχικό, αυτό τό «μυστήριο», είναι σά να καλωσώρη τον ίδιο τον Χριστό. Γιατί μήπως διο τον Χριστό; «Ότι δεν τό είπε ο Χριστός; «Ότι καλό κάνεις, σέ μένα τό κάνεις», είπε.

Και στον κόσμο του Θεού τον όμορφο, όύτες τις γιορτάσιμες μέρες που είναι γεμάτες θαύματα και μάγια, κανένας, μά άπολύτως κανένας Θάνο μου δεν ξεχνάει αν τη στιγμή που άνοίγει την θύρα του σ' έναν δυστυχισμένο, δεν διαβαίνει τό κατώφλι του ο ίδιος ο Χριστός. Κ. ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Η βαθμολογία του πρωταθλήματος είχε ως εξής: «Α.Ε.Κ.» : Αγώνες 4. Τέρματα 4 — 2. Βαθμ. 9. — 1. Βαθμ. 8. Τέρματα 4. Τέρματα 4. Τέρματα 1 — 4. Βαθμ.

ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ : ρισ στο φιλόδοξο πνεύμα των δι-ρσεων ιδρύθηκε στη Σχολή του φαιρικής ενδοκάδα. Στους δύο πρώ-«Σχολείο Οικοδομών Αμαρουσίου» 1 — 0, και την ομάδα του Κα-ρεου 3 — 0. Οί παίκτες της ο-αδίας είναι οί εξής: Ανδρέας, Παπακίσης, Τσάτσος, Τσαρουλι-ης, Μάρκου, Καστρίτης, Κοκκο-ς, Μαρίνος.

Θ. ΠΥΡΓΙΩΤΗΣ
ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ : Στο γήπεδο
Α. Ε. «Κεραυνού» σέ άγώνα υπά-

σκετ ή «Χάρλεμ» έπεβλήθη της «Τόλ-μης» με 27 — 20.

Οί νικητές: Βασιλάκος (8), Διο-νυσιάτης (12), Δρυμούσης (4), Μπουτζάλης και Τακτικός (3).

ΧΑΛΑΝΔΡΙΩΤΗΣ
ΣΤΗΝ ΚΟΖΑΝΗ: Η «Δόξα» Σταυροδρομίου Κοζάνης έπειτα από ένα ενδιαφέροντα άγώνα κέρδισε με 3 — 0 την «Αγίασμον».

Οί νικητές: Σιομανίδης, Ραπτό-πουλος, Κυριλίδης, Σιβίλογλου, Πουρ-σανίδης, Μάμολης, Κυριλίδης ΙΙ, Ραπτόπουλος ΙΙ, Σεντιάδης, Κυργια-τζίδης, Σκουτδγλου.

Ι. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Η ΣΤ' τάξη του Α' Δημοτικού Προτύπου Σχολείου νίκησε την Ε' τάξη με 3 — 2. Η ΣΤ' τάξη: Κεφαλάς, Μητα-κίδης, Μπούρδας, Ματσούκης, Βαλ-κούμας, Αντωνιάδης, Αδαμόπουλος, Αντωνίου.

Π. ΚΕΦΑΛΑΣ

ΣΤΟΝ ΚΕΔΡΟ: Στο νέο γυμνα-στήριο του Κέδρου ο «Ατρόμητος» κέρδισε την «Α.Ε.Κ.» με 2 — 0. Καλλίτερος της ομάδας ήσαν οί Γερ-μανός, Χριστοφιάς, Μαρσέλος και Καρακασίδης.

ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ: Η ποδοσφαιρική ένδοκάδα του «Συναικισμού» νίκησε με 3 — 1, την «Παναγυρίστρα». Η νικήτρια: Αναστασάπουλος, Στυρί-δης, Αράπογλου, Πουλασίδης, Χαλ-δών, Αράπογλου, Καρέλλας, Λυμ-μής, Σημεξίδης, Καραβέλλας, Ξυ-περόπουλος, Πίπιος, Ζωντανός, Ξυ-αρχος.

Α. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ
Γ. Τό σκαγ, Ιωάννινα: Πήρα την ανταπόκρισή σου για τόν άγώνα Μικτών «Ολυμπιακών» Ιωαννίνων. Δυστυχώς δεν την δημοσιεύω γιατί άναφέρεται σέ άγώνα επίσημων ομά-δων. Γράψε μου κάτι για τις ανεπί-σημες μικρές ομάδες, για τό Γυμνά-

σιο κλπ. και εύχαρίστως θα τό δη-μοσιεύσω.

Γ. Μπέλλον, Πύργος - Ηλείας: Διάδασε αυτά που γράφω παραπάνω.

Ε. Χερούλη - Δ. Κ ο ρ α η, Ένταθα: Για τό Μακεδονικό ποδό-σφαιρο έχω έτοιμο ρεπορτάζ, που θα δημοσιευθή σέ προσεχές τεύχος.

Ι. Σ π α ν έ λ λ η, Μυτιλήνη: Εύχαρίστω για τό καλό σου λόγια. Σου δίνω εύχαρίστως την ανταπόκρι-ση του Πλωμαρίου. Γράψε μου συχνά.

Ζ. Μαντέ, Λέσβος: Πολύ με εύ-χαρίστησε τό γράμμα σου γιατί κά-τάλαβα πως είσαι ένας πραγματικά άγνός φίλος. Περιμένω καινούρι-για ανταπόκρισή σου.

Μ. Νάκου, Σχολή Άγίου Άν-δρέα: Γράψε μου πάλι τί θέλεις να μάθης από αθλητικά και θα σέ Ικα-νοποιήσω άμέσως. Τό γράμμα σου δεν τό έχω λάβει.

Τα παιδιά γράφουν

ΝΥΧΤΙΑΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Άργα ή μαγισσα τὰ μαύρα πέπλα ἀπλώνει.
Μυρία φηλά στὸν οὐρανὸ ἀνάφανε λυχνάριον.
Παραπονιάρικη ἀντιχέει γύρω ἡ φωνὴ τοῦ
(γκιῶν).
Γλυκοκοιμούνται τὰ πουλιά στὴν δέντρων τὰ
(κλωνάρια).

Ἡ φύση μίση στὸ πέπλο τῆς γλυκῆς εἶναι κοι-
(μισμένη).
Τ' ἀπαλοχάδι τῆς δροσιᾶς γλυκὰ τὴ νανου-
(ρίζει).
Μίση ἀπὸ τὰ χαλάσματα μιὰ νυχτερίδα βγαίνει
καὶ μίση στὴ τόση σιγαλιά τρελλὸ παιχνίδι
(ἀρχίζει).

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΒΡΑΧΟΣ
(Γιάννης Γουσέτης)

ΠΙΝΔΟΣ

Ὁ Πίνδος μὲ τὶς κορυφές
ποῦ ἀγρία φαντάζουν
καὶ στὶς ἀπόκριμες πλαγιές
οἱ ἀετοὶ φωλιάζουν.

Ὁ Πίνδος χιονοσκεπαστὴ
καὶ ἡλιολουσμένη
σὲ ὅλα τ' ἄλλα τὰ βουνὰ
τοῦ σε ξακουσμένη.

Ὅταν θὰ ἔρθουν οἱ ἐχθροὶ
τὴν γῆ σου νὰ πατήσουν
τῶν ἥρωων σου οἱ ψυχές
μὲ θάρρος θὰ ὀρμήσουν.

Καὶ θὰ τοὺς διώξουν μακριὰ
θὰ τοὺς κατατακίσουν
καὶ σὲ τὸ ξακουστὸ βουνὸ
ποτέ δὲν θὰ πατήσουν.

Στὴν χιονισμένη σου κορφή
στὴν πὶπὸ ψηλὴ σου κόψη
καὶ στὰ φαράγγια τ' ἀγρία
ἀντιλαλεῖ τὸ ΟΧΙ.

ΚΟΣΜΑΣ ΚΑΠΠΗΣ
(Μαθητὴς Σχολείου Πύργου Βασιλίσσης)

Ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἰδιά

«Δὲν εἶσαι κάστρο γιὰ νὰ πατηθῇς
εἶσαι τὸ φῶς Ἑλλάδα ποῦ δὲν σβύνει».

Καταστροφὲς ἐρείπια βωμοὶ θεμελιωμένη μὲ
αἷμα ἥρων. Μὰ πάντα ὅπ' ὅλα ἓνα στεφάνι
αὐτὸ εἶναι τὸ στολίζει γιὰ πάντα Ἑλλάδα.
Μα νὰ φωτίσης μὰ ἔχεις τὸ ἀθάνατο ἑλληνικὸ πνεύ-
μα καὶ νὰ παιδιὸν σου πλὴν τὸν κόσμον, τὴν ἀνδρεία τῶν
ζῶν καὶ νὰ πεθαίνων σὺν λαμπρῷ πα-
τρίᾳ. Ὁ Παρθενώνας θὰ εἶναι γιὰ πάντα τὸ προσ-
κύνημα ὅλου τοῦ κόσμου.
Οἱ κορυφές τῆς Πίνδου καὶ ὁ Γράμμος ὀρ-
θάνουν περήφανα τὸ ἀνάστημά τους μπρὸς στὰ
πανύψηλα ἄλλα βουνὰ Ἰμαλίας καὶ τίς Ἀλ-
πεῖς.

Εἶσαι τὸ φῶς τοῦ ἀθάνατου ψυχὴ ἔχεις πνεῦμα αἰώνιο
σμου. Θὰ μὲνεις πάντα πολίτισμός ἡ ψυχὴ τοῦ κό-
σμου. Θὰ εἶναι πάντα ἀθάνατη καὶ ἡ γαλα-
κία καὶ πανύψηλα ἀπλωμένη στὰ αἵματοδαμ-
νὰ. Κάθε γωνία σου εἶναι καὶ ἡ γαλα-
κία σου. Ἐστῇσαν τὰ παιδιὰ σου καὶ ἡ γαλα-
κία σου. Τὴν ἰδέα τῆς Λευτερίας. Γι' αὐτὸ καὶ σὺ
δὲν εἶσαι παρὰ μιὰ ἰδέα.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
(Παιδόπολη Λαρίσης)

Κ) ἈΝ...

Κι' ἂν μέση τῆς νύχτας τὴ σιγὴ
φυσῇ ἀγριοδρόρι
κι' ἀστράψῃ ὁ μαύρος οὐρανὸς
σὲ μαγικὰ παλάτια,
στάσου, ψυχὴ, ἀγέροχα
μ' ὀλάνοιχτα τὰ μάτια.

ΧΡ. ΓΕΩΡΓΟΥΔΗΣ

ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΕΙΑ

Σκοπὸς δὲν εἶναι τῆς ζωῆς
τὸ γέλιο ἢ τὸ κλάμα
οὔτε νὰ παῖς στὸ Χριστὸ
μονάχα ἓνα τάμα.

Πρέπει, καθένας μὲ χαρὰ
ν' ἀκολουθῇ τὸ δρόμο
κείνων ποῦ βάδισ' ὁ Χριστὸς
μὲ τὸν σταυρὸ στὸν ὦμο.

Καὶ πρέπει καὶ στὸ διάδα μας,
νὰ μὲν κάποιο ἶχνος
ποῦ κι' ἂν πετάξῃ ἡ ψυχὴ,
αὐτὸ νὰ μὲν λυχνός.

ΦΑΒΙΟΛΑ (Αἴγιον)

ΠΙΝΔΟΣ

Πῶς στὶς ἀγριεὲς κορυφές
τῆς Πίνδου πολέμαί
ὁ Ἕλληνας πολέμιστῆς
καὶ τοὺς ἐχθροὺς χτυπάει.

Ἐδὼ ἐπάνω ἔδωξαν
τοὺς Ἰταλοὺς μιὰ μέρα
φωναζοντας σὺν χουσιασμα
μὲ δύναμη κέρους.

Εἶσθε κορυφές πανένδοξες
μὲ χίλια μύρια κάλλη,
ποῦ οἱ φαντάροι κάνουνε
τῆς λευτερίας τὴν πόλη.

ΚΩΝ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ

(Μαθητὴς Γυμν. Πύλου, Τάξ. ΣΤ')

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Πέφτουν τὰ φύλλα
κιτρινισμένα
μ' ἀνατριχίλα
καὶ παραμένα.

Ὅλα πενθοῦνε
μαύρα ντυμένα,
οἶκτο ζητοῦνε,
ζοῦνε θλιμμένα.

Ἡ νύχτα μαύρη
βαθεῖα στενάζει
κανεὶς δὲν θάδερ
κάτι νὰ κράξῃ.

Σιγὴ τὴν ζώνει
ὅλη τὴν πλάση
καὶ τὸ τρίζονι
θρηνεῖ στὰ δάση.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΣΑΚΑΣ

(Μαθητὴς Ζ' τάξ. Γυμνασίου Ἰωαννίνων)

ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Σουρουπώνει... Ἐξω τὸ βαρὺ πιάνο τῆς
Βροχῆς παίζει θλιβεροὺς πονεμένους σκοποὺς!
Ἡ κυρά - Κώσταίνα σηκώνεται μὲ πολὺ κόπο
ἀπὸ τὴ κόψη τοῦ τζακιῶ. Μὲ ἀργὰ βήματα,
γιὰ τὴν γερατειὰ τὴν τυραννοῦν, διευδύνεται
στὸ φτωχικὸ στολισμένο εἰκονοστάσι. Πλησιάζει
καὶ μὲ τρεμμένα χέρια ἀνάδω τὸ καν-
τῆλι. Στὴν ἀρχὴ πατισιρίζουν μερικὲς ἀνόρε-
τες σπίνες καὶ ὕστερα ἀνάδω ὀλόφωτο φωτί-
χτες σπίνες τὸ θεῖο πρόσωπο τῆς Παναγίας, τὸ
ζώντας τὸ θεῖο σῶμα τοῦ φτωχικοῦ τῆς
μαρούλι τῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ φτωχικοῦ τῆς
δωροῦ. Στουροκοπιέται, εὐλαδικά μὲ πίστη,
Κάνει τρεῖς μετάνοιες καὶ ξανά σταυροκοπιέ-
ται! Ἡ ρυτίδωμένη γερικὴ μορφή τῆς παίρνει
ταί! Ἡ ὀπίσθη ὀμορφιά, τὰ χεῖλη τῆς κι-
ἀγγελική, ἀσπίλη λόγια προσευχῆς ἀνεβαίνουν
νοῦνται καὶ θερμὰ λόγια προσευχῆς ἀνεβαίνουν
στὰ χεῖλη τῆς...

Ὑστερα ξαναγυρίζει στὴ συνθησισμένη ξε-
στὴ κόψη. Τὸ τζάκι φεγγεβολὰ. Καθὼς προσ-
παθεῖ νὰ κάσῃ ἓνα «ὦχ!» τῆς ξεφύγει. Εἰ-
παθεῖ νὰ τοὺς ρευματισμοὺς... «Ἀχ! γερατειὰ
ναὶ ἀπὸ τοὺς ρευματισμοὺς... Ἀχ! γερατειὰ
καταρραμένως, σιγοθυμίζει. Ρίχνει κι' ἄλλα
ζύλα στὸ τζάκι. Οἱ φλόγες παιγνιδιάρικες πᾶνε
νὰ τυλίξουν τὸ τζάκι. Ὅμως κουρασμένως ξανα-
πέφτουν. Δίνουν ὅμως μιὰ χρυσὴ χιονίδα στὸ

ὀλόλευκο γατάκι, ποῦ ρουθουνίζει μακριὰ καὶ
δίπλα. Ἡ κυρά - Κώσταίνα συλλογιέται... καὶ
ἓνα δάκρυ ἀνυπαρξίζει στὰ βλέφαρά της. Θυ-
μᾶται τὰ περασμένα... Τὸ γέλιο τῆς, ποῦ κρέ-
μασαν ἓνα τέτοιο σούρουπο οἱ Γερμανοὶ... Σι-
γοκλαίει... Ἡ καρδιά τῆς ραγίζεται... Ἀνα-
φυλλήτῃ τῆς ξεφύγουν, ποῦ τὸ ἴσιο τοὺς κρε-
τὰ τὸ ρουθουνισμα τοῦ γατιοῦ!...

Ἐξω ἀπὸ τὸ θαλὸν τζάμι ἡ βροχὴ παίζει τὸ
ντέφι τῆς. Γιὰ μιὰ στιγμή φαίνεται στὴν κυ-
ρα - Κώσταίνα πᾶς τὸ εἰκονίσμα κουνιέται!...
Νὰ τώρα ἡ Παναγία μὲ τὸ μαρὸ τῆς χαμογε-
λοῦν... Ἐλκεῖ γελὰ κι' αὐτὴ καὶ ἀπαλὰ ἀπα-
λὰ τῆς κλείνει τὰ βλέφαρα ἓνας γλυκὴς ὕπνος,
ἐνῶ ἡ νύχτα προχωρεῖ. Ἰσως νῦναι ὁ στερνός
τῆς αἰώνιος ὕπνος...

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ (Νικ. Κρήτης)

ΣΤΟΥΣ Ἡρώ-Ι-ΚΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΜΑΣ

Ὁ ὑπερήφανοι ἀδελφοὶ
λεβέντες τιμημένοι
ποῦ κέρματε τὴ χώρα μας
τρανὴ καὶ δοξασμένη.

Ὁ σῆς ποῦ πολέμησατε
παντοῦ καὶ μὲ θυσία
ἀπὸ τὸ Βίτσι ὡς τὸ Μωριά
μὰ καὶ στὴν Ἀλβανία.

Ὁ θάνατός σας ὁ ἔσδοξος
μᾶς βύθισε σὲ λύπη,
μὰ εἴμαστε περήφανοι
κερδίζοντας τὴ νίκη.

Πληρώθηκε τὸ αἷμα σας
ἡ κάθε σας θυσία
ἀθάνατη ἡ μνήμη σας
ὡς εἶναι αἰώνια.

ΚΩΝ. ΝΟΣ ΚΟΥΤΟΣ
(Α' Γυμνάσιο Χαλκίδας)

ΝΥΧΤΑ

Νύχτα! Ἐρημιά ἀπλώνεται τριγύρω καὶ
πότε - πότε ἀκούγονται ἡ φωνὴ κανενὸς γκι-
νιαρικοῦ σκυλιοῦ. Ἡ τρίτη ὥρα μετὰ τὰ μεσά-
νυχτα πλησιάζει.

Τὸ σκοτάδι ἀπλώνεται σ' ὅλη τὴ φύση καὶ
τ' ἀστέρια τὰ κάρφωσαν μὲ ἀλόχρωσα καρφιά,
ἐπάνω στὸν καταγάλανο οὐρανόν...

Ἡ σελήνη σκορπούσε μαργαριτάρια τριγύ-
ρω καὶ νόμιζε κανεὶς πᾶς κεντούσε τὴ φύση
μὲ μετὰξί...

Λίγη ὥρα ὅμως κράτησε αὐτὴ ἡ ἡσυχία.
Κουκουρίκουνοῦ... ἀκούστηκε ἡ φωνὴ ἑ-
νὸς κόκορα. Τὸ ἐλάθητο ρολοὶ τῶν χωρικῶν
κάτι κατάλαβε καὶ ἀρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατὰ.
Τότε τοῦ τραγοῦδῃσα ἓνα τραγουδάκι:

Πετινὸς μέσ' στὴν αὐλὴ, κουκουρίκου λαλεῖ
ἔχει μιὰ οὐρά ψηλὴ φωνιτὴ καὶ γυριστὴ.
ἔχει ἓνα λοφέιο πρώτης καὶ σπιρούνια σάν

(ἱππότης)
τὴν αὐγούλα ποῦ λαλεῖ στείε φτερά καὶ κεφαλὴ
Κουκουρίκουνο! Γεῖτονι σημεθεῖτε, ξεμωρῶνε!

Οἱ κότες ἀρχισαν νὰ κακαρίζουν σὺν νὰ κα-
τέλαβαν κι' αὐτὲς ὅτι κάτι γίνεται μέσα στὴν
φύση.

Οἱ σκύλοι ἔλιν ἀρχισαν νὰ γαβγίζουν θυ-
νατὰ χωρὶς νὰ κουράζονται οὔτε καὶ στιγμὴ
νὰ σταματοῦν.

Τὶ γινόνταν λοιπὸν μέσα στὴν ἐρημιά αὐτὴ
τῆς νύχτας; Δὲν ἀργῆσα ὅμως νὰ μάθω γιὰτί
σὲ λίγο φάνηκε ὁ Αὐγερινός. Κατάλαβα τότε
πᾶς ἡ μεγάλη νύχτα φιλονικοῦσε μὲ τὴ μικρὴ
ἡμέρα... Ἡ φιλονικία αὐτὴ γινόνταν γιὰ τὴν
ἀντικατάσταση τοῦ θρόνου τῆς φύσεως.

Ἡ ἡμέρα μὲ συντροφοῦ τὸν ἥλιο νίκησε τὴ
νύχτα καὶ πῆρε τὴ θέση τῆς. Ὁ ἥλιος μὲ τίς
ἀλόχρωστες του ἀχτίνες τὴν στολίζει μὲ τὰ μαρ-
γαριτάρια του καὶ χαϊρόταν νὰ βλέπῃ τὴ βα-
σιλεία σου Παραδεισίου νὰ κάθεται ἐπάνω σὲ
χρυσοστόλιστο θρόνον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡ. ΠΑΤΟΥΣΑΚΗΣ
(Τάξ. Στ' Δημ. Σχολ. Ἀρμολίου Καλαμνῆς)

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

τῇ ἡ ἀπάντησις τοῦ ἀγαθοῦ μαύρου τὸν πει-

Τι πρέπει να κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΕΣ

(συνέχεια)

"Αν με το σφιχτό δέσιμο, την πίεση κλπ. δεν κατορθώσουμε να σταματήσουμε την αιμορραγία, τότε δεν μ'ας μένει παρά να χρησιμοποιήσουμε «τουρνικέ».

ΤΟ «ΤΟΥΡΝΙΚΕ»

Τουρνικέ (από την γαλλική λέξη *tourner*, δηλαδή γυρίζω, περιστρέφω) είναι το να χρησιμοποιούμε έναν κοντυλοφόρο, έναν χάρακα, ένα μπαστούνι, γιά να σφίξουμε περισσότερο έναν επίδεσμο. Έτσι τα άγγεϊα που αιμορραγούν φράζονται, και το αίμα παύει να τρέχει.

Όσοσο πρέπει να ξέρουμε πώς είναι αρκετά επικίνδυνο το τουρνικέ, και πρέπει αυτός που το εφαρμόζει, να ξέρη τί κάνει.

Οί κίνδυνοι από το τουρνικέ, είναι:

Α) 'Η γάγγραινα. Πολύ γρήγορα μπορεί να σχηματισθή γάγγραινα αν σταματήση ή κυκλοφορία του αίματος. (Στο χέρι σε μισή ώρα περίπου, και στο πόδι, λίγο αργότερα).

Β) Παθαίνουν τα τοιχώματα των αρτηριών με το σφίξιμο. Γι' αυτό πρέπει να βάζουμε ένα μαντήλι, μιά μεγάλη γάζα, ένα κομμάτι ύφασμα, κι' ύστερα τον επίδεσμο με το τουρνικέ, γιά να είναι ή πίεση πιό μαλακή.

Γ) Παθαίνουν με την υπερβολική πίεση τα νεύρα.

Δ) "Αν το σφίξιμο παραείναι δυνατό, δεν είναι άβιθανο να προκαλέσουμε παράλυση σε μερικούς μύες, πρόσκαιρη αλλά και παντοτεινή.

Ε) Το δυνατό σφίξιμο, αυξάνει τους πόνους του άρρώστου, και μπορεί να προκαλέση λιποθυμία.

"Αν κανείς έχει ύπ' όψη του τους κινδύνους που αναφέραμε, μπορεί να εφαρμόση το τουρνικέ, προσέχοντας να μή το σφίξη πολύ.

Το τουρνικέ εφαρμόζεται σε αιμορραγίες των χεριών και των ποδιών.

Οί καλύτερες θέσεις του τουρνικέ γιά να σταματήση ή αιμορραγία, είναι:

Πρώτο. Γύρω από το πάνω μέρος του μπράτσου, κάπου μιά παλάμη κάτω από την μασχάλη.

Δεύτερο. Γύρω από τον μηρό, μιά παλάμη κάτω από την βουβωνική χώρα (έκει που αρχίζει το πόδι).

"Η ταινία που θα χρησιμοποιήσουμε γιά το τουρνικέ, πρέπει να είναι τουλάχιστο 2½ πόντους πλατεία. Προσοχή! Ποτέ δεν μεταχειριζόμαστε σκοινί ή σύρμα. Το καλύτερο είναι ένας τριγωνικός επίδεσμος διπλωμένος με τρόπο που να φτιάχνη επίδεσμηκή ταινία. "Αν όμως δεν έχουμε πρόχειρο τέτοιον επίδεσμο, χρησιμοποιούμε μιά ζώνη, μιά κάλτσα, έναν λαιμοδέτη, ένα μαντήλι κ. λ. π.

Πρέπει πριν μεταχειριστούμε το τουρνικέ να σκεπάσουμε το μέρος που είναι ή αρτηρία μ' ένα ύφασμα, με διπλωμένη γάζα, διπλωμένο μαντήλι κλπ. Αυτό πρέπει να είναι στερεό σαν ρουλιό επίδεσμου, δεν πρέπει όμως να είναι σκληρό σαν πέτρα, γιάτι μπορεί να πληγώση τα αϊμοφόρα άγγεϊα.

Αυτό το ύφασμα, πρέπει ν' άκουμπάη άκριβώς πάνω στην αρτηρία, κι όχι πλαγίως, γιάτι τότε αντί να σφίγγεται ή αρτηρία, σφίγγονται τα πλάγια της.

"Αν δεν έχουμε πρόχειρο προφυλακτικό ύφασμα, χρησιμοποιούμε το τουρνικέ και χωρίς αυτό. Είναι ένα είδος πισεπτικού επίδεσμου.

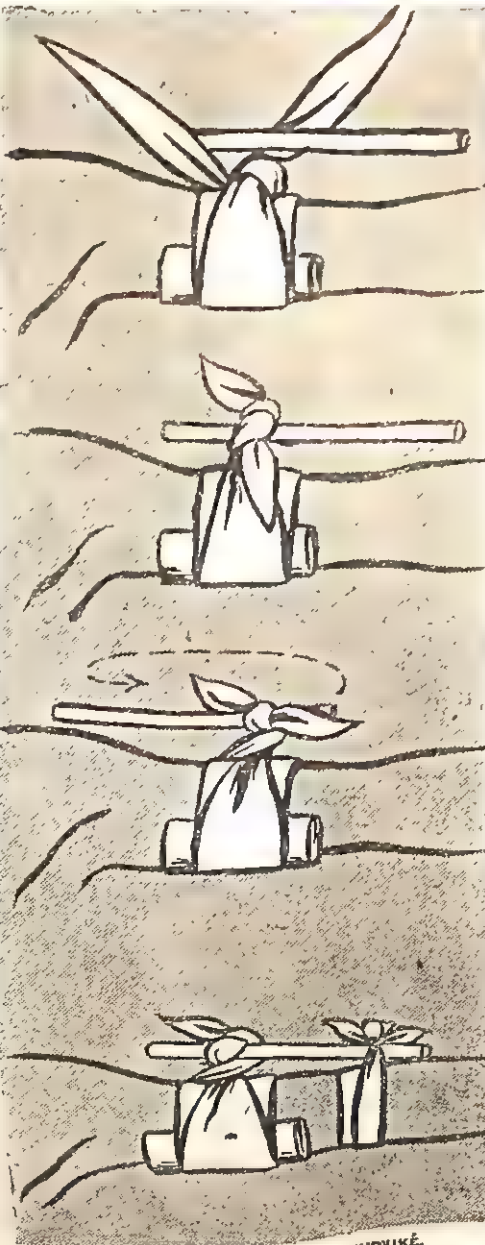
ΠΩΣ ΚΑΝΟΜΕ ΤΟ ΤΟΥΡΝΙΚΕ

Και στις δύο περιπτώσεις, περιτυλίγουμε το χέρι ή το πόδι που αιμορραγεί δυό φορές με τον επίδεσμο ή το μαντήλι, άφου βάλουμε πάνω στην αρτηρία την διπλωμένη γάζα ή το μαντήλι. Κάνουμε μισό κόμπο (Εικόνα 1). Πάνω στο μισόν αυτόν κόμπο, βάζουμε ένα μικρό ξύλο, μπαστούνι, κονδυλοφόρο, κλπ. και κάνουμε πάνω στο ξύλο αυτό, έναν δλόκληρο κόμπο (Εικόνα 2).

Γυρίζουμε το ξύλο γρήγορα, γιά να σφίξη το τουρνικέ, να πίεση την αρτηρία κι' έτσι να σταματήση το αίμα να τρέχη (Εικόνα 3).

Συγκρατούμε το ξύλο στη θέση του άφου το σφίξαμε όσο έπρεπε με τις άκρες του ίδιου επίδεσμου, ή με την βοήθεια ενός άλλου επίδεσμου (Εικόνα 4).

Στά κουτιά των πρώτων βοηθειών, ύ

Πώς εφαρμόζεται το τουρνικέ.

πάρχουν έτοιμα τουρνικέ: δηλαδή μιά λωρίδα ύφασμα, μιά πόρπη (φιούμπα) κι' ένα προφυλακτικό ύφασμα που τοποθετείται κάτω από την φιούμπα.

Στο δρόμο, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σε περίπτωση δυστυχήματος, ένα κομμάτι σαμπρέλλα.

Το τουρνικέ είναι πάντα επικίνδυνο και πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον όταν δεν είναι τρόπος να σταματήσουμε άλλοιώς το αίμα.

Γιά τον φόβο όμως της γάγγραινας (γάγγραινα είναι μιά νέκρωση που γίνεται στη σάρκα του ανθρώπου, όταν δεν κυκλοφορεί εκεί το αίμα. Το μέρος που έπαθε γάγγραινα, είναι πεθαμένο πιά και πρέπει να κοπή γιά να γλυτώση ο άρρώστος τη ζωή του. Γιά ν' αποφυγουμε την γάγγραινα, πρέπει να ξεσφίγγουμε το τουρνικέ κάθε 15 - 20 λεπτά χωρίς όμως να το βγάζουμε από την θέση του. Κι' αν ή αιμορραγία έσκολουθεί, πρέπει να το ξανασφίξουμε πάλι ως να σταματήση. "Αν σταματήση, το αφήνουμε χαλαρωμένο. Πρέπει να σφίγγουμε το τουρνικέ, τόσο μόνο, όσο χρειάζεται γιά να σταματήση ή αιμορραγία. "Αν δεν το σφίξουμε αρκετά, τότε πιεζουμε μόνο τις φλέβες, κι' εμποδίζουμε το αίμα να γυρίση πίσω. Κι' έτσι ή αιμορραγία από τις αρτηρίες μάλλον αυξάνει.

Μή σκεπάζετε το τουρνικέ, γιάτι μπορεί να το ξεχάσετε.

Ο ιατρός Κ.

♦ ♦ ♦

'Η άρρωστη Βασιλοπούλα

(Συνέχεια από τη σελίδα 656)

Θησέ με νάβρω την σαίτα μου. Μου φαίνεται πώς δεν θά την βρω ποτέ.

— Μην άπελπίζεσαι βασιλόπουλό μου, άκουσε τότε μιά φωνή. Νά την ή σαίτα σου.

Γύρισε ξαφνιασμένο το κεφάλι κι' είδε μπροστά του ένα μικρούλη βάτραχο, που κρατούσε στο στόμα του την σαίτα.

— Έγώ είμαι το μαγεμένο βασιλόπουλο, που ζητάς. Πάρε με μαζί σου στο παλάτι και πέταξε με στην φωτιά.

Γεμάτο χαρά το βασιλόπουλό μας γύρισε κρατώντας τον βάτραχο στο παλάτι και σαν μπήκε στο δωμάτιο της άρρωστης άδερφής του πέταξε άμέσως τον βάτραχο στ' αναμμένο άτζάκι. "Ενας φοβερός θόρυβος άκούστηκε τότε κι' ένα πανώρηο βασιλόπουλο παρουσιάστηκε κι' έσκυψε να προσκυνήση τον βασιλιά.

"Η άρρωστη βασιλοπούλα σηκώθηκε άπ' το κρεβάτι της γιά να δη το θαύμα κι' άπό τότε δεν ξαναρρώστησε πιά.

Το μαγεμένο βασιλόπουλο παντρεύτηκε την βασιλοπούλα μας κι' έζησαν όλοι καλά κι' έμεις καλλίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντά':

Για τις τόσες συμφορές. Γράψαμε συνδρομητή τον ΚΩΝ. ΣΥΜΠΙΡΑ.

«Έδωσα έντολή στη διεκπεραίωση για το ζήτημά σου ΔΑΒΙΔ ΝΙΚ. ΚΟΥΤΣΗ.

«Οχι ΘΕΟΔΩΡΕ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ. Δεν τ'α λέμε έμεις. Αυτή είναι υπόθεση των συλλόγων. Οι σύλλογοι ενεργούν για λογαριασμό τους και μόνον!

«Από τότε που φτιάσαμε ΦΑΒΙΟΛΑ την 'Επιτροπή Κρίσεως δεν απαντάμε στις συνεργασίες που μας στέλνουν. Από το νέο τόμο, τον τρίτο, θα αλλάξω το σύστημα της έπιλογής. Έτσι δεν έχεις δικήν να παραπονείται. Το ποιήμα σου έχει πολλά προτερήματα αλλά κάπου-κάπου και ελαττώματα. Είναι στιγμές που διατάζω να πιστέψω πως είναι ποιήμα παιδιού. Ξαφνικά κάποιοι στίχοι με κάνουν να το πιστέψω. Παράδειγμα:

Σκοπός δεν είναι της ζωής
το γέλιο και το κλάμα.

Πολύ καλοί. Άλλα οι δυο άλλοι στίχοι δεν μ'αρέσουν:

Ούτε να πάμε στο Χριστό
μονάχα ένα τάμα...

Γιατί έτσι, όπως μας το λές, νομίζει κανείς πως σκοπός μας είναι να του πηγαίνουμε περισσότερα τάματα: ενώ το «πνεύμα» του στίχου δεν είναι αυτό. Το δεύτερο τετράστιχο καλό:

Σκοπός σε τούτη δώ τη γή,
είναι πολύ μεγάλος,
που θμοίος του, χριστιανοί,
δεν θα υπάρξει άλλος...

«Ας είναι. Για να δούμε τί θα πη και η 'Επιτροπή Κρίσεως.

«Σας ευχαριστώ θερμά άλλη μια φορά για όλες σου τις φροντίδες κ. ΝΙΚΟ ΓΙΟΥΖΕΛΗ.

«Πέρα τη συνδρομή σου ΓΙΩΡΓΟ ΒΟΥΡΑΚΗ. Ευχαριστώ.

«Ευχαριστώ πολύ για όλα ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ. Ας ελπίσουμε ότι τα πράγματα άλλαξαν και οι πόθοι όλων μας θα εκπληρωθούν.

«Πρέπει ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΚΑΡΚΑΤΑΣ να τα έχει πάρει τα ταίχ' ο φίλος σου ΑΘ. ΠΕΡΙΣΙΔΗΣ. Έδωσα πάντως ξανά έντολή στη διεκπεραίωση.

«Ευχαριστώ πολύ καλέ μου φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ για τις εύχές σου.

«Πολύ καλά ΝΙΚΟ ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ. Θα τ'α φροντίσω όλα.

«Έν τάξει ΑΝΤ. Π. ΚΙΑΓΧΙΔΗ. Έδωσα έντολή στη διεκπεραίωση.

«Διαβίδασα το γράμμα σου στη διεκπεραίωση ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΡΙΛΛΑ.

«Σε γράψαμε συνδρομητή ΑΝΝΑ Γ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΔΗ. Ευχαριστούμε.

«Γίνηκε η αλλαγή της διευθύνσεως που ζήτησες Ι. ΚΑΡΑΜΠΟΪΤΗ.

«Πολύ καλά ΦΩΤΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΕ. Μόλις είσπραξουμε την έπιτογή θ'α σε γράψουμε.

«Θα έπρεπε να μείνη λευκή η κόλλα για να είσαι έν τάξει με τον κανονισμό φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΦΩΤΙΔΗ. Διότι για να στείλω το γράμμα σου στο τμήμα συνδρομών δεν μπορώ να δώσω στον αρμόδιο συνεργάτη τις σπαζοκεφαλίες σου και που έτσι δεν τις έλαβα υπ' όψη μου.

«Πολύ καλά ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟ. Με την προϋπόθεση της «προπληρωμής» θ'α σε γράψουμε συνδρομητή.

«Έδωσα έντολή στη διεκπεραίωση φίλε ΜΑΤΘΑΙΟ ΠΕΤΣΕΛΗ.

«Ευχαριστώ πολύ για τη συνδρομή αγαπητέ ΜΙΧ. ΛΙΑΔΗ και ιδιαίτερος για την προαιρετική εισφορά.

«Διάβασα με πολλή ικανοποίηση το τόσο όρατο γράμμα σου ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΝΤΑΜΠΙΚΗ. Ευχαριστώ θερμά για όλα.

«Θα γράψουμε σχετικώς οδηγίες φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΓΚΑΝΑΤΣΑ.

«Πώς λέγεται παιδί μου; Γεώργιος Δημητρίου ή Γεώργιος Κωνσταντίνου;

«Ευχαριστώ ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΑΡΜΠΕΡΟΠΟΥΛΕ. Θα σου γράψω ιδιαίτερος η διεκπεραίωση.

«Σου απαντώ εδώ ΓΙΩΡΓΟ ΚΟΥΒΕΛΑ. 1) Οι περισσότεροι είχαν και έχουν φιλολογικό ψευδώνυμο. Τώρα η μόδα του φιλολογικού ψευδωνύμου νυμο.

Για τους περισσότερους έχουν επιμιστοπέρασε. Για τους περισσότερους έχουν επικρατήσει τα σχέσεις για πραγματικό όνομα τις αστικές τους σχέσεις. 2) Οι φίλοι του βιβλίου έβγαλαν σε βιβλίο μια έκλογη από τις επιστολές του Γρηγορίου Ξενοπούλου με τον τίτλο «Σας άσπάζομαι φάιδων». 3) Τα παλαιά περιοδικά «Νουμάς», «Τέχνη», «Παναθηναϊκός», «Καλλιτέχνης» κλπ. δεν εκδίδονται σήμερα. Άλλα βρίσκει κανείς, όχι

βέβαια, εύκολα, αντίτυπα αυτών σε παλαιοβιβλιοπωλεία. Τιμή δεν υπάρχει. Η τιμή κανονίζεται ανάλογα με την κατάσταση του τόμου και τη διάθεση που έχει εκείνος που θέλει να τον αγοράσει.

«Θα σου σταλή το ταύχος Α. ΧΑΝΤΖΟΥΔΗ. Σ' ευχαριστώ για το όμορφο γράμμα σου και για τα καλά σου λόγια.

«Θα γίνη η έγγραφη του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ φίλε ΝΙΚΟ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗ υπό τις γνωστές προϋποθέσεις της προπληρωμής της συνδρομής.

«Θα γίνη Μ. ΒΑΦΕΙΑΔΗ η αποστολή των ταυχών.

«Ευχαριστώ για το όρατο σου γράμμα ΓΙΩΡΓΟ ΛΕΣΒΟΥ.

«Πέρα τη συνδρομή σου ΣΤΥΛ. ΕΜΜ. ΨΑΚΗ. Ευχαριστώ θερμά.

«Ευχαριστώ πολύ για όλα ΒΑΣΙΛ. Ι. ΚΛΑΔΕ.

«Πολύ καλά ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΖΟΚΑ. Δεκτόν.

«Κάμετε ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΤΕΛΗ παραστάσει στο διευθυντή του ταχυδρομείου για την καθυστέρηση.

«Και τα δυο ποιήματά σου είναι πολύ καλά ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΣΧΟ. Έξ' ίσου καλά.

«Θα εξετασθ' η περίπτωση σου ΓΙΩΡΓΟ ΙΑΚΩΒΟΥ.

«Κάθε λέξη πρέπει να πληρώνεται ΖΑΧΑΡΙ. ΜΑΝΤΕ. Άλλα για το παρελθόν σβύστα!

«Ευχαριστώ πολύ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΝΤΑΝΙΟ.

«Δεν θυμώνω ΚΥΡΙΑΣΟΠΟΥΛΕ. Μπορεί γίνη αυτό που ζητάς. Οχι όμως τακτικά και όχι και 30 λέξεις τη βδομάδα.

«Πού να θυμάμαι Ε. ΦΛΙΝΑ; Στείλε μου με συνεργασία και να μου υπενθυμίσεις την υπόχρεά μου να την κρίνω.

«Έν τάξει ΝΑΟΥΜ ΧΑΡΙΣΗ.

«Σε γράψαμε συνδρομητή μικρά μας φίλ ΟΥΡΑΝΙΑ ΣΙΚΑΛΙΔΟΥ. Κι' έμεις σου εύχόμαστε καλά Χριστούγεννα.

«Έν τάξει ΝΙΚΟ ΤΖΟΥΤΖΙΔΗ. Σου εύχομαι σιδερίνιος.

«Ευχαριστώ και σένα μικρέ μου φίλε ΘΩΜ. Θ. ΑΝΘΕΜΙΔΗ.

«Έδωσα έντολή να διευθετηθ' το ζήτημα ΚΩΝ. ΣΤΑΝΤΙΝΕ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

«Ευχαριστώ πολύ ΑΛ. ΤΣΑΚΛΕΙΔΗ. Πη τ'α χρηρίστα.

«Πήραμε τα σκίτσα των φίλων μας: Έξωφθαλμου, Κων. Ν. Λάππα, Σ. Γούση, Φωτί Σβολιαντοπούλου. Άντ. Κοντόπουλου.

«Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας: Φωτίου Σβολιαντοπούλου, Διονυσίου Γαλούση, Σ. Έμμ. Ψαράκη. Άντ. Κοντοπούλου, Κων. Λάππα.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Δ. μήτηρ Φασούλη (τόν ευχαριστώ για τα καλά λόγια), Φωτός 'Ελληνοκό, Αναστασίου Θ. Έμμανουήλ, Ειρήνης Βασιλείου Φιλίππου, Σ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλαυρού Μανέ, ΑΒ. Πάσου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδά.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Στυριδανός Αναστασιάδης, Νίκου Γεωργίου, Παύλου Βασιλείου, Δ. Μαρκαπούλου, Καμνυσιδής.

«Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Νίκου Ευθ. Ταμπούρη, Κων. Ν. Λάππα, Αντωνίου Π. Κωνσταντοπούλου, Αποστόλου Καρανίκας, Βασ. Φιλ. Νικολάκη, Κων. Κατσούκη, Νεραϊδοπούλου, Κωστή Καραγιώργου, Παν. Κων. Παπατσώρη, Κων. Τσέπα, Τίμου Δώρη, Φαβιάδας, Σωτηρίου Β. Φασούλη, Στυλιανού Λιανάκη, Βασιλείου Νταμπίκη, Γεωργίου Σπ. Μπαρμπεροπούλου, Χρ. Ιωάν. Σταθούρη, Φιλοκτήτη, Πριλλάντη, Φωτός, Αδ. 'Οριγάνη, Κων. Γούση, Ζελίνας, Ιωάννου Ταϊντζή, Αθ. Καλαματιανού, Ιω. Σούκη, Βικ. Σάμπα και Κων. Τσιρογιάννη.

«Επίσης τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας: Βικ. Σάμπα και Κων. Τσιρογιάννη, Κων. Λάππα, Δημ. Κουτσουδέλη, Βασ. Καραρά, Χρ. 'Αρχοντίδη, Ιουλιανός Αναστασιάδης, Γεωργίου Μπαρμπεροπούλου και Ι. Σούκη.

«Ακόμα τα 'Για να γελάτε» των φίλων μας: Κων. Δ. Κουτσούκη, Πολυχρόνη Σίδερη, Μενελάου Μ. Νικέλλη, Γεωργίου Λοβέρδου και Α. Πατέλη.

«Πήραμε τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μας: Νίκου Ταμπούρη, Στέγου 'Αστεγου, Θανάση Δημ. Χ. Παναγιωτίδη, Σ. Αναστασιάδης, Παύλου Βασιλείου, Αρκαδίου, Λεωνίδα Τζαμτζόγλου, Ε. Φέλινα, Ζα. Πατέλη.

«Επίσης τα σκίτσα των φίλων μας: Πολυχρόνη Ν. Σίδερη, Άντ. Καντόπουλου, Ιωάννου Α. Καλαματιανού.

«Σε γράψαμε συνδρομητή ΝΙΚΟ ΜΕΝΤΑΥΛΕ και σ' ευχαριστούμε θερμά.

«Θα σου σταλούν τα ταίχ' ΚΩΝ. Ν. ΛΑΠΠΑ.

«Θα σου σταλή το περιοδικό ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΝΤΖΙΚΗ.

«Αφού σας ευχαριστήσουμε θερμά αγαπητέ φίλε κ. ΝΙΚΟ ΓΚΙΟΥΖΕΛΗ δια τ' ενδιαφέρον σας για το περιοδικό παραθέτουμε εδώ τα λίγα άλλα από ένα εκπαιδευτικό, τα οποία, προερχόμενα από προσπαθειών μας: «Δεν θα παύσω να ενδιαφέρομαι για το περιοδικό σας, διότι καθήκον κάθε Έλληνας και ιδίως εκπαιδευτικού μας επιβάλλει να προπαγανδίζωμεν δια την εξάπλωσή του». «Θα σου σταλούν δια ταίχ' ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΤΣΟΥΒΕΛΗ, Κιόνιον.

«Ευχαριστώ θερμά για όλα μου γράφεις ΑΝΤΩΝΙΕ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕ. Η 'Επιστήμη, πρέπει να σε βεβαιώσω, αγαπητέ μου φίλε, έχει ασχοληθ' με το ζήτημα της ποινής του θανάτου. Έχει δηλαδή ο άνθρωπος δικαίωμα να αφαιρη' κάτι το οποίο δεν μπορεί να δώσει; Και υπάρχει ή όχι το δικαίωμα να αφαιρη' την ζωή του άλλου. Και δι' αυτό πολλά κράτη έχουν καταργήσει την ποινή ή Κοινωνία έχει το δικαίωμα να υποστηρίξει το δικαίωμα. Και δια τούτο, η ποινή του θανάτου είναι επιβεβλημένη, ως άμυνα της Πολιτείας κατά του εγκλήματος. Έτσι, μεγάλης άριμους πινών. Έχεις δικήν δια τ' όλην την εσχάτην των τών, έχεις επίσης δικήν. Άλλά, τί να γίνη; Οι παρεκτροπές κάποτε όφειλονται στο χαρακτήρα μας ως 'Ελλήνων. Είμαστε όλοι θερμοί και λογικοί. Συνεργασίες αθλητικές μπορούμε να στείλεις, για τα καλά σου λόγια όσο και για την προαιρετική σου εισφορά.

«Ευχαριστώ ΔΗΜ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΕ. Άλλά σε παρακαλώ να μη λησμονάς ότι οι συνδρομητές είναι προπληρωτές.

«Πρώτα-πρώτα ΣΤΑΘΗ ΣΠΑΝΕΛΑ δεν έχεις δικήν να παραπονείται; Δεν κρίνω παρά σπανίως τις συνεργασίες που μου στέλνουν οι φίλοι μου. Πάντως το 'Ελικό όνειρο» ήταν αρκετά ενδιαφέρον. 'Ελπίζω πως θα καταφέρω αρκετά ενδιαφέρον στη σελίδα τα 'Παιδιά γρήγορα να τ'α γράψουν.

«Ευχαριστώ πολύ ΠΑΝ. Κ. ΠΑΠΑΤΣΙΩΡΗ για τα καλά σου λόγια. Δεν είναι άσχημα όσα μου έστειλες. Κάπου-κάπου μερικά λάθη σε κυριολεξίες.

«Θα σου σταλή ΚΩΝ. Χ. ΓΟΥΡΝΑ.

«Αυτά τα 'Για να γελάτε» που μας έστειλες ΓΙΩΡΓΟ ΛΟΒΕΡΑΟ, πάρα πολύ γνωστά. Προσπαθήστε να φτιάχνετε δικά σας, όχι να αντιγράφετε.

«Σ' ευχαριστώ πολύ ΓΙΩΡΓΟ Φ. ΚΟΛΟΒΕ

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ

9) «Ο Φίλιππος στον 'Αριστοτέλη, χαίρε! Μάθε πώς μās γεννήθηκε γιός! Εύχαριστώ πολύ τούς θεούς, όχι τόσο σ'αί γεννήθηκε το παιδί, παρά γιατί μου τὸ χάρισαν στίς μέρες σου. Ελπίζω πώς ἂν μορφωθῇ ἀπὸ σένα, θὰ γίνῃ ἀντάξιός μου κι' ἰσχυρὰ γιὰ τὸ θρόνο τῆς Μακεδονίας». Αὐτὰ τοῦ ἔγραφε μὰ ἐκεῖνος δὲν ἔδωκε ἀπάντηση. Καὶ νά, τὴν ἔδωκε ἡρα πού ἦρθε ὁ καιρὸς τῆς. Σὲ λίγες μέρες πραγματικὰ ὁ 'Αριστοτέλης ἔφτασε στὴν Πέλλα. Ὁ 'Αλέξανδρος ἦταν τυχερός: Τέτοιο δάσκαλος δὲν εἶχε ποτὲ βασιλόπουλο.

1) — Νὰ γίνω ἄξιος γιὸς τοῦ πατέρα μου, ἀποκρίθηκε τὸ παιδί. — Κάμε τον προπαντὸς ἕναν ἄξιο μαθητὴ σου, εἶπε κι' ὁ Φίλιππος. — Ἐχω τοὺς ὅρους μου, εἶπε τότε ὁ 'Αριστοτέλης. 'Αλλιῶς δὲν ἀναρᾶναι τὴν ἀγωγή του. — Οἱ ὅροι σου θάναί νόμος γιὰ μās, ἀποκρίθηκε ὁ Φίλιππος. Λέγε τί σοῦ χρειάζεται, γιὲ τοῦ Νικόμαχου; — Ὁ 'Αλέξανδρος θὰ μ' ἀκολουθῇ ὅπου κι' ἂν πηγαίνω. Θὰ μένω με ὅτε στὴν Πέλλα, πότε στὰ Στάγειρα, τὴν πατρίδα μου. Καμμιά ἐπιστοπία, καμμιά ἀνάγκη τῆς βασιλείας δὲ θὰ σταματήσῃ τὸ πρόγραμμά μου. Ὁ 'Αλέξανδρος θάναί δικός μου τὰ τρία χρόνια τῆς ἀγωγῆς του.

Χ) «Ἐτοί κτίστηκαν τὰ ἐρειπωμένα Στάγειρα. Ἐκεῖ εἶχε κτίσει ὁ Φίλιππος ἕνα σπουδαστήριον, μέσα σὲ κήπους, γιὰ τὸν 'Αλέξανδρο καὶ τὸ δάσκαλό του. Νύμφαιος ἦταν τ' ὄνομά του. Κάτω ἀπὸ τὴν ἐκδομὴν, πάντα σὲ λίθινες ἑδρες, κάθονταν οἱ δύο τους, ὁ πατὴρ κι' ὁ φιλόσοφος, καὶ μιλοῦσαν γιὰ τὸ ὠραῖο καὶ τὸ καλὸ. Ἀλλὰ πάλι φορὲς ὁ 'Αριστοτέλης, π' ἀγαποῦσε νὰ διδάσκῃ περιπατώντας, ἔπαιρνε τὸν 'Αλέξανδρο σ' ἐκδομὲς μακρινές, βρῖσκοντας εὐκαιρία νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴ φύση, τοὺς νόμους τῆς καὶ τίς μυστικές τῆς δυνάμεις. Ἐπειὰ τὸν μυοῦσε στὴν ἠθικὴ, στὴ φιλοσοφία, στὴ λογικὴ καὶ στὴν ἰατρικὴ.

40) Ὁ πατέρας πῆρε ἀπὸ τὸ χεῖρ τὸ γιό του καὶ τὸν παρουσίασατο σὲν 'Αριστοτέλη. — Μάθε, τοῦ εἶπε, ὅ,τι νομίζεις πώς εἶναι χρήσιμος σ' ἕνα βασιλεῖα. — Ὑποτίθω, γύρισε σὲν 'Αλέξανδρο καὶ τοῦ εἶπε συγκινημένος: — Ἄν εἶχα κι' ἐγὼ ἕνα δάσκαλο, σὰν αὐτὸν πού σοῦ δίνω σήμερα, δὲ θὰ μετάνιωπα γιὰ τόσα πολλὰ στὴ ζωὴ μου. 'Ελπίζω ν' ἀποφύγῃς ἐὰν ἀποπα ἔπρξα ἐγὼ ἀπὸ ἀγνοίας. — Ὁ 'Αλέξανδρος κοίταξε μὲ βουδὸ θαυμασμὸ τὸ μεγάλο φιλόσοφο. Μ' ἔλε πού ἦταν ἄκρως παιδί, ἀναγνώρισε τὴν ἀξία τοῦ φιλόσοφου. — Τί θές νὰ σοῦ μάθω, μικρὲ μου; τὸν ρώτησε ὁ Σταγειρίτης.

52) Ὁ Φίλιππος στάθηκε λίγο συλλογισμένος. ἤξερε πώς ἂν ἔφερνε τὴν παραμικρὴ ἀντίρρηση ὁ παράξενος ἐκεῖνος σοφὸς θ' ἀπομακρυνόταν ἀμέσως ἀπὸ τὴν Πέλλα. — Ὁ 'Αλέξανδρος ἀπὸ σήμερα, εἶπε, θάναί ἡ σκιά σου, εἶπε ὁ δάσκαλος. — Λοιπὸν φεύγωμε σὺριο κίβλας γιὰ τὴν πατρίδα μου, εἶπε ὁ βασιλεῖς. — Κάποτε, ἔπεισε στὰ Στάγειρα ἡ ὀργὴ μου βαρεῖα, εἶπε ὁ βασιλεῖς. — Εἶχε σηκώσει κεφάλι ὁ λαὸς τῆς καὶ τὴν κατάστρεψε. Γιὰ χατήρι σήμερα τὴν ἀναυτηλῶν δέκα φορὲς πιδ ὠραία. Στέλνω μαζί σας ἀτόρους καὶ κτίστες καὶ κάθε λογῆς καλλιτέχνες. Νὰ στήσουν περίλαμπρη τὴν πατρίδα τ' 'Αριστοτέλη.

54) Τρία χρόνια ἔμειναν ἀχώριστοι, πότε στὰ Στάγειρα, πότε στὴν Πέλλα. Κι' ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ χωρῖσιν, κάθισε ὁ δάσκαλος, νύμφαιος, καὶ ἔτοιμασε σ' ἕνα πάπυρὸ καλλιγραφημένην τὴν 'Ιλιάδα. — Ἐχε τὴν πάντα μαζί σου, ὅπου κι' ἂν εἶσαι, σὲ πόλεμο ἢ σὲ εἰρήνην, τοῦ εἶπε. Θάναί ὁ καλλίτερος σύντροφός κι' ὁ καλλίτερος δάσκαλός γιὰ σένα. — Ὁ 'Αλέξανδρος πῆρε τὸ δῶρο, συγκινημένος. Ἐφτίαξε ἕνα καλάμι σὲ ἑπτάκι καὶ ἔχωσε μέσα τὸν μικροσκοπικὸ καὶ σφιχτὰ τυλιγμένο πάπυρο «'Ιλιάδα ἀπὸ νάρθηκος», ἔτσι ἔμεινε γνωστὴ, γιὰτὶ νάρθηκος λεγόταν ἡ καλαμίστρα ἐκείνη θήκη. (Συνεχίζεται)